

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ



63'üncü Birleşim 30 Mart 2016 Çarşamba



(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	194
II.- GELEN KÂĞITLAR	198
III.- YOKLAMALAR	204,205,268,269, 274,276,285,287, 304,310,312,320,322
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	205,209
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>205:208,209:210</i>
1.- Siirt Milletvekili Yasin Aktay'ın, Parlamentolararası Birliğin 19-23 Mart 2016 tarihleri arasında Zambiya'nın Lusaka şehrinde yapılan 134'üncü Genel Kuruluna ilişkin gündem dışı konuşması	205:206
2.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın, Bolu ilinin güncel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	207:208
3.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, cezaevlerine ilişkin gündem dışı konuşması	209:210

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

208,210,228,232,

237,254,259

- 1.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 208
- 2.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 210:211
- 3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 211:212
- 4.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Samsun Milletvekili Çiğdem Karaaslan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 228:229
- 5.- Samsun Milletvekili Çiğdem Karaaslan'ın, Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 229
- 6.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 232:233
- 7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 233
- 8.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 237:238
- 9.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 238:239
- 10.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 239:240
- 11.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 240:242
- 12.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 242:243

- 13.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 243:244
- 14.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 254:255
- 15.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın, Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 259:261
- 16.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 262:263
- 17.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 263:265

VI.- AÇIKLAMALAR**212,265,278**

- 1.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, HDP Grubu olarak, 30 Mart 1972'de Kızıldere'de katledilen Mahir Çayan ve arkadaşları ile idam edilen Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını saygıyla andıklarına ilişkin açıklaması 212:213
- 2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa'da yaşanan don felaketi nedeniyle çiftçilerin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması 213
- 3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 30 Mart 1972'de Mahir Çayan ile arkadaşlarının Kızıldere'de katledilmelerinin yıl dönümüne ve iadeitibarlarının sağlanacağı düzenlemelerin bu Meclisteki tüm partilerin ortak sorumluluğunda olduğuna, Manisa'da yaşanan don felaketi nedeniyle çiftçilerin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması 214
- 4.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, 27/3/2016 tarihinde Pakistan'da bir lunaparkta yaşanan patlamayı şiddetle kınadığına ve Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması 215
- 5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 265:266
- 6.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın, Cumhuriyet Halk Partisi Düzce İl Başkanına yapılan saldırıyı savunan konuşmalar yapılmasından utanç duyduğuna ve AKP Grubunu kınadığına ilişkin açıklaması 266:267

7.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasındaki bir grup başkan vekiline yakışmayacak tavırlarını kınadığına ilişkin açıklaması 267:268

8.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Ceyhan ilçesinin Üçdütyeşilova köyünde TİGEM'den alınması gereken arazilerle ilgili köylülerin büyük bir sıkıntı içerisinde olduklarına ilişkin açıklaması 278

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

215,249

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, 30 Martta öldürülen Mahir Çayan ve arkadaşlarını saygıyla andığına ilişkin konuşması 215

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, Başkanlık Divanı olarak Cumhuriyet Halk Partisi Düzce İl Başkanına yapılan saldırı nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduklarına ilişkin konuşması 249

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

216

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

216:221

1.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan ve 24 milletvekilinin, faili meçhul cinayetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130) 216:217

2.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 24 milletvekilinin, Kentsel Dönüşüm Projesi nedeniyle vatandaşların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/131) 217:219

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 23 milletvekilinin, İstanbul'un Kurbağalıdere mevkiisindeki çevre sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/132) 219:221

B) TEZKERELER

221

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi Hollanda Başkanlığına 6-8 Nisan 2016 tarihlerinde Hollanda'nın Lahey şehrinde düzenlenecek olan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolar Arası Konferansı'na Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Malatya Milletvekili Taha Özhan ile Millî Savunma Komisyonu Başkanı ve Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün katılmasına ilişkin tezkeresi (3/641) 221

IX.- ÖNERİLER

222,229,234,245,

249,255,268,269

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

222:228,229:232,

234:237,245:249,

249:254,255:259,

268,269

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Sur ve Silopi için alınan "acele kamulaştırma" kararından doğrudan etkilenecek olan yurttaşların yaşayacağı hak gasbının ve bu kararın doğuracağı olumsuz sonuçların araştırılması amacıyla 30/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 222:228,229:232, 234:237,245

2.- CHP Grubunun, Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve arkadaşları tarafından, siyasilere fiziki ve sosyal medya üzerinden yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılması, bu saldırıların örgütlü yapılarla bağlantılı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 29/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

245:249,249:254,
255:259,268,269

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

269,274,276,279,
285,287,288,298,
304,310,312,321,323

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

269:273,274:276,
276:278,279:285,
285:287,287,288:292,
298:304,304:310,
310:312,312:320,
321:322,323:327

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149)

269:273,274:276,
276:278,279:285,
285:287,287,288:292,
298:304,304:310,
310:312,312:320,
321:322,323:327

2.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 170)

327

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 87)

327

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

292

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerinde verilmiş olan bir önergeyi işleme almamasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

292:298

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.02’de açılarak on oturum yaptı.

Birinci ve İkinci Oturumlar

22/3/2016 tarihli 59’uncu Birleşimde yapılan kapalı oturuma ait tutanak özetinin okunabilmesi için İç Tüzük’ün 71’inci maddesine göre kapalı oturuma geçildi.

Oturuma saat 15.28’de son verildi.

Üçüncü Oturum

(Kapalıdır)

Dördüncü ve Beşinci Oturumlar

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, çiftçilerin vergisiz mazot kullanabilmelerine, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı, geçici ve mevsimlik işçilerin sorunlarına, Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ, Muhsin Yazıcıoğlu’nun vefatının 7’nci yıl dönümüne, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Oktay Vural, MHP Grubu olarak, ölümünün 7’nci yıl dönümünde Muhsin Yazıcıoğlu’nu rahmetle andıklarına ve babasının vefatı nedeniyle Yalova Milletvekili Muharrem İnce’ye başsağlığı dilediklerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, CHP Grubu olarak, ölümünün 7’nci yıl dönümünde Muhsin Yazıcıoğlu ile ölümünün 43’üncü yıl dönümünde Âşık Veysel’i rahmetle andıklarına ve babasının vefatı nedeniyle Yalova Milletvekili Muharrem İnce’ye başsağlığı dileğinde bulunanlara teşekkür ettiklerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, ölümünün 7’nci yıl dönümünde Muhsin Yazıcıoğlu ile ölümünün 43’üncü yıl dönümünde Âşık Veysel’i rahmetle andığına ve babasının vefatı nedeniyle Yalova Milletvekili Muharrem İnce’ye başsağlığı dilediğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, HDP Grubu olarak, babasının vefatı nedeniyle Yalova Milletvekili Muharrem İnce’ye başsağlığı dilediklerine ve AKP’nin uzun süredir hukuk dışı bir şekilde uyguladığı sokağa çıkma yasaklarının devam ettiği bazı yerlerde insanlık dışı uygulamalar olduğuna,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, şehitlere Allah’tan rahmet ve babasının vefatı nedeniyle Yalova Milletvekili Muharrem İnce’ye başsağlığı dilediğine, ölümünün 7’nci yıl dönümünde Muhsin Yazıcıoğlu ile ölümünün 43’üncü yıl dönümünde Âşık Veysel’i rahmetle andığına, Kütüphane Haftası’na ve 18/2/2005 tarihinde hayatını kaybeden “eşekli kütüphaneci” Mustafa Güzelgöz’ü rahmetle andığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Yalova Milletvekili Muharrem İnce ile Samsun Milletvekili Erhan Usta’ya babalarının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine, terörle mücadelede şehit olanlar ile Muhsin Yazıcıoğlu ve Âşık Veysel’e Allah’tan rahmet dilediğine ilişkin bir konuşma yaptı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Norveç Parlamentosu Dışişleri ve Savunma Komitesi Başkanlığı heyetinin ülkemizi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 25/2/2016 tarihli 6 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen ve 25 milletvekilinin, Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan sel felaketlerinin nedenlerinin (10/127),

Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara ve 24 milletvekilinin, askerlik görevi esnasında yaşanan şüpheli ölümlerinin, (10/128),

İstanbul Milletvekili Ali Özcan ve 26 milletvekilinin, Türkiye İstatistik Kurumunun memur ve emekli maaşlarının zam oranlarının belirlenmesinde kullandığı verilerin (10/129),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, yargı erkini baskı altına aldığı ve yönlendirdiği, kuvvetler ayrılığı ilkesine ve Anayasa'ya aykırı yaklaşımlarda bulunduğu iddiasıyla Adalet Bakanı Bekir Bozdağ hakkında (11/3),

HDP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, çocuklara yönelik cinsel istismarı ve kadınlara yönelik şiddeti önlemede ihmali bulunduğu iddiasıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu hakkında (11/4),

Gensoru açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündeme alınıp alınmayacağı konusundaki görüşme gününü kapsayan Danışma Kurulu önerisinin Genel Kurulun onayına sunulacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 15/1/2016 tarihinde Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin keyfi olarak başka cezaevlerine nakledilmesinin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılması ile mahpuslara yönelik bu türden keyfi uygulamalara karşı önlemlerin alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (621 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 29 Mart 2016 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

CHP Grubunun, 25/1/2016 tarihinde Sivas Milletvekili Ali Akyıldız ve arkadaşları tarafından, Sivas Demir Çelik Fabrikası işçilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (227 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 29 Mart 2016 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin görüşmelerine başlandı.

Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Oturuma saat 17.34'te son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Sema KIRCI

Balıkesir

Kâtip Üye

Emre KÖPRÜLÜ

Tekirdağ

Kâtip Üye

Elif Doğan TÜRKMEN

Adana

Kâtip Üye

Altıncı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu ve Onuncu Oturumlar

CHP Grubunun, 25/1/2016 tarihinde Sivas Milletvekili Ali Akyıldız ve arkadaşları tarafından, Sivas Demir Çelik Fabrikası işçilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (227 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 29 Mart 2016 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sivas Milletvekili Hilmi Bilgin, İzmir Milletvekili Müslüm Doğan ile Ankara Milletvekili Mustafa Mit'in CHP grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın yerinden dinleyici locasındaki vatandaşlara hitap etmesinin doğru bir tutum olmadığına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Mecliste tartışmaların sözlü ve fiilî şiddete dönüşmemesi için herkesin dikkatli olması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun (2/185) esas numaralı, Toplumsal Mutabakat Komisyonu ile Ortak Akıl Heyeti Kurulması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 149), görüşmelerine başlanarak birinci bölümü üzerindeki görüşmeleri tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporunun görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun sadece Hükûmet ile Cumhurbaşkanının atadığı kişilerden oluşmasının sıkıntı yaratacağına ve bu konuda gruplar ve bakanlar arasında bir müzakere yapılmasında fayda olduğuna,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, insan haklarıyla ilgili süreçlerin Cumhurbaşkanı ve Hükûmetin inisiyatifinde oluşturulmuş bir kurul tarafından yürütülmesinin uluslararası sözleşmelere aykırı olduğuna ve bu konuda muhalefetle istişare edilerek bir ortaklaşma arayışına başvurulması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükûmetin konuşma yapmamasını garipsediğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Hükûmetin elinde yurttaşların güvenliğini tehdit edecek bilgiler varsa bunun kamuoyuyla paylaşılması gerektiğine,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Meclis kürsüsünden bilgi alma hakkının Hükûmet tarafından açık bir şekilde ihlal edildiğine ve yapılacak yasal düzenleme uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu için ihtiyacı karşılayamayacağına,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Hakkâri Yüksekova'da insanlık tarihine geçecek utanç verici manzaralar olduğuna ve bu tablonun sorumlusu olan Hakkâri Valisi ve Yüksekova Kaymakamının görevden alınmaları gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle görüşmelerinin yapılmasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Sakarya Milletvekili Ali İhsan Yavuz'un 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerindeki soru-cevap işlemi sırasında şahsına,

Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Mustafa Yeneroğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında HDP Grubuna,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın birinci bölümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 30 Mart 2016 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 00.48'de birleşime son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Sema KIRCI

Balıkesir

Kâtip Üye

Elif Doğan TÜRKMEN

Adana

Kâtip Üye

Emre KÖPRÜLÜ

Tekirdağ

Kâtip Üye

No: 80

II.- GELEN KÂĞITLAR

30 Mart 2016 Çarşamba

Teklifler

1.- İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke'nin; 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/964) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2016)

2.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/965) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.03.2016)

3.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın; 3213 Sayılı Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/966) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

4.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın; 25/8/1999 Tarih ve 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/967) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

5.- Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'un; İl Özel İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/968) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

6.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Milletvekili Seçimi Kanunu ile Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/969) (Plan ve Bütçe ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

7.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 4736 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/970) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.03.2016)

8.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın; İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/971) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 3269 Sayılı Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/972) (Plan ve Bütçe ile Milli Savunma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

10.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/973) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

11.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın; 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/974) (Plan ve Bütçe ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.03.2016)

12.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın; Katma Değer Vergisi Kanunu ile Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/975) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

13.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 132. Maddesinin Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi (2/976) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

14.- Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul'un; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/977) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2016)

15.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 13/03/2016 tarihinde Kızılay'da Yaşanan Terör Saldırısından Zarar Gören İşyerlerinin Vergi, Sigorta Primi ve Kredi Yükümlülüklerinin Ertelenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/978) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

16.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi (2/979) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.03.2016)

Tezkereler

1.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/597) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

2.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/598) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

3.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/599) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

4.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/600) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

5.- Şırnak Milletvekili Leyla Birlik, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan, Van Milletvekili Adem Geveri ve Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/601) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

6.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/602) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

7.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/603) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

8.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/604) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

9.- Şırnak Milletvekilleri Aycan İrmez ve Ferhat Encu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/605) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

10.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/606) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

11.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/607) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

12.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/608) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

13.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/609) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

14.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/610) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

15.- Mardin Milletvekili Erol Dora ve Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/611) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

16.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/612) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

17.- Şırnak Milletvekili Leyla Birlik, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir ve Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/613) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

18.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/614) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

19.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/615) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

20.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşcier'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/616) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

21.- Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/617) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

22.- Hakkari Milletvekili Selma Irmak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/618) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

23.- Şırnak Milletvekili Ferhat Encü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/619) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

24.- Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/620) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

25.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve İzmir Milletvekili Atila Sertel'in Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/621) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

26.- Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/622) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

27.- Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/623) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

28.- Şırnak Milletvekilleri Leyla Birlik, Aycan İrmez ve Faysal Sarıyıldız'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/624) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

29.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş, Hakkari Milletvekili Selma Irmak ve Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/625) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

30.- İzmir Milletvekili Musa Çam'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/626) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

31.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/627) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

32.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/628) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

33.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/629) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

34.- İstanbul Milletvekili Pervin Buldan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/630) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

35.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/631) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

36.- Şırnak Milletvekilleri Ferhat Encu, Leyla Birlik, Aycan İrmez ve Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/632) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

37.- Batman Milletvekilleri Ayşe Acar Başaran ve Mehmet Ali Aslan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/633) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

38.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/634) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

39.- Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/635) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

40.- Şırnak Milletvekili Leyla Birlik, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran, Şanlıurfa Milletvekili Asman Baydemir ve Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/636) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

41.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçer'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/637) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

42.- İstanbul Milletvekili Mehmet Metiner'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/638) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

43.- Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/639) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.03.2016)

Rapor

1.- Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 248) (Dağıtım tarihi: 30.03.2016) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan ve 24 milletvekilinin, faili meçhul cinayetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

2.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 24 milletvekilinin, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun sonrası mağdur olan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/131) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 23 milletvekilinin, İstanbul'un Kurbağalıdere mevkiindeki çevre sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/132) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

30 Mart 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.03

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.19****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Açılıшта yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrar yapacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

Gündeme geçiyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Parlamentolararası Birliğin, 19-23 Mart 2016 tarihleri arasında, Zambiya’nın Lusaka şehrinde yapılan 134’üncü Genel Kurulu hakkında söz isteyen Siirt Milletvekili Yasin Aktay’a aittir.

Sayın milletvekilleri, sessizliğimizi korursak konuşmacıyı dinleyebileceğiz. Lütfen, rica ediyorum.

Buyurun Sayın Aktay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**

1.- Siirt Milletvekili Yasin Aktay’ın, Parlamentolararası Birliğin 19-23 Mart 2016 tarihleri arasında Zambiya’nın Lusaka şehrinde yapılan 134’üncü Genel Kuruluna ilişkin gündem dışı konuşması

YASİN AKTAY (Siirt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Parlamentolararası Birliğin 134’üncü Genel Kurul toplantısı dolayısıyla, geçtiğimiz hafta içerisinde, grubun üyesi değerli milletvekili arkadaşlarımızla birlikte Zambiya’nın Lusaka kentine gittik.

Toplantıya, Parlamentolararası Birlik üyesi milletvekilleri, Çorum Milletvekili Sayın İlksen Ceritoğlu Kurt, Nevşehir Milletvekilimiz Sayın Ebubekir Gizligider, Mersin Milletvekilimiz Sayın Aytağ Atıcı, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Hasan Sert, Bayburt Milletvekilimiz Sayın Şahap Kavcıoğlu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri Sayın İrfan Neziroğlu’yla birlikte katıldık.

Tabii ki Parlamentolararası Birlik Grubu, Birleşmiş Milletler paralelinde çalışan, Meclisimizin de en eski üyesi olduğu, 1889 yılında kurulmuş en eski uluslararası oluşum. 167 ülkenin parlamentosunun bu birliğe üyeliği var değerli arkadaşlar.

Genel Kurul toplantısı, biri her yıl üye ülkelerinden birinde, diğeri ise birliğin merkezinin bulunduğu Cenevre’de olmak üzere 2 defa toplanıyor. Ana konuları dünyada demokrasinin seviyesinin geliştirilmesi, parlamentoların aktif ve verimli çalışmasının sağlanması, sürdürülebilir kalkınma ve insan haklarının geliştirilmesi gibi konular. Bu ana konular istikametinde her yıl bir alt konu seçilip üzerinde odaklanılıyor. Böylece, bütün dünya demokrasilerinde belli konular etrafında ortak bir sorumluluk ve duyarlılık alanı oluşturulmuş oluyor. Bu sene Lusaka’daki toplantıda ele alınan ana konu demokrasinin geliştirilmesi ve gençliğe ses verilmesiydi.

Değerli arkadaşlar, gençlerin sesine kulak verilmesi konusu üzerinde çok sayıda ülkenin temsilcisi söz aldı ve konuştu, biz de bu konuda kendi konumumuzu, Türkiye’nin konumunu, Türkiye’nin yasal ve sosyolojik konumunu ortaya koyan bir konuşma fırsatı bulduk. Türkiye’de tabii genç kategorisinde 20 milyonun üzerinde bir nüfus var. Bu genç nüfus Türkiye’nin en önemli dinamiklerinden birini teşkil ediyor. Diğer taraftan, bu genç nüfusa dönük geliştirilecek politikalar da başarılı siyasetin test alanını oluşturuyor.

Çok açıktır ki değerli arkadaşlar, bu ihtiyaçları, gençlerin ihtiyaçları, yönelimleri ve gidişatı tam anlaşılmayan ve gereği yerine getirilmeyen bir genç nüfus bir avantaj olmaktan ziyade birçok sosyal problemi de beraberinde getirebiliyor eğer iyi baş edilemezse. Kuşkusuz gelecek nesillere karşı sorumluluğumuzu yerine getirmek bugün olduğundan daha çok gayret gerektiriyor. Dünyada birçok ülke ve toplum genç nüfusuyla ve demokrasisiyle gurur duymaktadır, duymalıdır da fakat bunların kalitesi ancak “katılım” dediğimiz sihirli kelimeyle ölçülebilmektedir. Katılımcı demokrasi olmadan genç nüfus toplumun zayıf bir unsuru yani avantajlı bir unsuru olmaktan zayıf bir unsuru olarak kalmaya mahkûm olmuş oluyor.

Değerli arkadaşlar, toplantı büyük ölçüde terör saldırılarının gölgesinde cereyan etti. Toplantının ilk günü, Türkiye’de yapılmış olan saldırılar dolayısıyla birçok ülkenin taziyesini kabul ettik. Toplantının ikinci gününde, İstanbul’da yapılan saldırı haberiyle sarsıldık. Dördüncü gününde de malumunuz olduğu üzere, Belçika’daki saldırının yankılarıyla karşılaştık ve her üç saldırının, belki de dört, beş saldırının Birleşmiş Milletler nezdinde nasıl farklı yankılanabiliyor olduğunu bir kez daha müşahade ettik. Doğrusu, bu konu bilakis üzerinde durmamız gereken çok önemli bir konu. Yani, terör saldırılarına karşı dünyanın farklı bir tavır ve tepki içerisinde bulunuyor olmasının, hepimizin yüzleşmesi gereken, bugün sadece bizim değil, aslında bütün dünya demokrasilerinin yüzleşmesi gereken önemli bir konu olduğunu bilgilerinize ve takdirlerinize bir defa daha arz etmek istiyorum.

Parlamentolararası Birliğin 134’üncü Genel Kurulunda kabul edilen önemli kararlar oldu. Genel görüşme konusu olan “Demokrasinin Geliştirilmesi ve Gençliğe Ses Verilmesi” konusu üzerine ülkeler Genel Kurula hitap ettiler, bu dönem Genel Kurulda vatandaşlık statüsü olmayan “230 Milyon Çocuğa Kimlik Verilmesi 21’inci Yüzyılın En Önemli İnsani Krizlerinden Biri” başlıklı acil gündem kararı oy çokluğuyla kabul edildi, Barış ve Güvenlik Daimi Komisyonunda terörizm, demokrasi ve insan haklarına karşı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aktay, teşekkür ederim.

YASİN AKTAY (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlamam için bir yarım dakika daha...

BAŞKAN – Uzatamıyoruz, lütfen siz de anlayışlı davranın.

YASİN AKTAY (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı ikinci söz, Bolu’nun güncel sorunları hakkında söz isteyen Bolu Milletvekili Tanju Özcan’a aittir.

Buyurun Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın, Bolu ilinin güncel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, burada ilk yaptığım konuşma 2011’de, 6 Ekim 2011’de gündem dışı bir söz, Bolu’nun sorunlarını Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıma adına uzun yıllar sonra yapılmış ilk konuşma. O zaman “Otuz dört yıl sonra gelen ilk CHP milletvekili olarak burada konuşuyorum. Bolu da bundan sonra sahipsiz değil. Bolu’nun bütün sorunlarını Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşıyacağım, yapıcı da bir muhalefet yapmaya çalışacağım.” demişim. Geçen dönem birlikte görev yaptığımız arkadaşlarımız şahit, Bolu’da ne kadar sorun varsa bu sorunları Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşıdım. Yaptım mı arkadaşlar? Peki, bunlar çözüldü mü? E, çözülmedi, bir kulağından girdi yetkililerin, bir kulağından çıktı.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Biz çözdük, biz çözdük.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Şimdi, yeni seçilen muhalefet partisi milletvekillerine bir şey söylemek istiyorum. Arkadaşlar, AKP her konuda samimiysiz olduğu gibi bir konuda daha samimiysiz. Nedir, biliyor musunuz? Hepimize ne derler bunlar? “Yapıcı muhalefet yapın.”, ya bir de işte “Şu işi yapın, bu işi yapın, ikaz edin, eksikleri bize söyleyin.” Arkadaşlar, muhalefet milletvekili olarak iktidar partisinin bakanlarına gittim, 9 bakana gittim. Elime aldım dosyayı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanına, Orman Bakanına, Gençlik ve Spor Bakanına dedim ki: “Sayın Bakan, yapıcı muhalefet istiyorsunuz. Bakın, sizin bakanlığınızın görev alanına giren konularla ilgili Bolu’nun sorunları şunlar, çözüm önerilerimiz şunlar. Lütfen bu konuyla ilgilenin.” Sadece kuru bir teşekkür ettiler. O 9 bakanın hiçbirisi de bizim önerilerimiz hakkında geri dönüş dahi yapmadı. O yüzden “yapıcı muhalefet” diyorlar ama her konuda olduğu gibi bu konuda da samimiysizler. Boşuna benim harcadığım boşa zamanı sizler harcamayın diye, bunu özellikle yeni milletvekillerimize anlatmak istedim.

Sayın milletvekilleri, tabii Bolu’nun en önemli sorunu şu, dilimde tüy bitti: Kişi başına düşen millî gelirden Bolu her ölçümde 1’inci çıkıyor yani Türkiye’nin en zengin kentiyiz biz kâğıt üzerinde. Neden? Bolu ve Düzce ayrılacağı zaman, iki il olarak ayrılacağı zaman, ayrıldıktan iki ay sonra bu ölçümler yapıldığı için, tabii Düzce’deki servetin önemli bir kısmı Bolu’ya yazıldı, Bolu’da kalan nüfusa bölündü, ondan sonra da sahada hiç araştırma yapılmadığı için biz şu anda, çok şükür, Bolulular olarak Kuveytlilerden daha fazla millî gelire sahibiz. Arkadaşlar, Türkiye’nin en zengin ilinde yaşadığımızı iddia ediyor bu iktidar partisi ama sosyal yardımdaki artışlar bakımından Bolu 81 il içerisinde en çok sosyal yardım artışı olan illerden bir tanesi. Bu kadar zenginiz madem, niye bu kadar sosyal yardımda artış var Bolu’da AKP iktidarı döneminde?

İcra dosyası sayısında maşallah oldukça iyi durumdayız, Türkiye genelinde iddialı illerden biriyiz. 2001 krizinde 10 bin icra dosyası vardı Bolu’da, şu anda icra dosyası sayısı 130 bini geçti.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Bölge olduğu için.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Yani Bolu’nun nüfusu 285 bin arkadaşlar, 130 bin icra dosyası var; kişi başına neredeyse 1 dosya düşer hâle getirdiniz.

Yine artan şeyler var tabii Bolu’da, mesela işsizlik arttı. Türkiye’nin en zengin şehriyiz, bölgede işsizlikte 1’inciyiz. Gelin, bunu bir anlatın bakalım, nasıl oluyor.

Yine, arkadaşlar, bir konuda daha iyi bir noktadayız Türkiye’de; ekonomik sebepli boşanma davalarındaki artışta(!) Yani, insanlar geçinemiyor, karı koca bundan dolayı tartışıyor, soluğu adliyede alıyor. Sebeplere bakıyorsunuz, çoğu ekonomik sebepler, işsizlik. Bunlardan dolayı boşanma davaları

artıyor. Sonra siz diyorsunuz ki: “Hamdolsun, Bolu’ya çok büyük yatırımlar yaptık.” Arkadaş, Bolu’ya bu kadar yatırımlar yapılıyorsa Bolu’da niye işsizlik artıyor? Bolu’da niye ekonomik temelli boşanma davaları artıyor? İcra dosya sayısı niye artıyor? Bunun cevabını ben sizden istiyorum, samimiyetle söylüyorum, bunu, çıksın, bana birisi açıklasın.

Bakın, Bolu’daki sorunu şöyle çözeceğiz... Bolu milletvekilleri de burada, şunu onlar da kabul ederler: Biz Türkiye’nin en zengin ili falan değiliz. Biz Zonguldak’ın 8 kat, Düzce’nin 9 kat zengini değiliz, hiçbir zaman olmadık, keşke olsak, parayı koyacak yer bulamasak ama öyle değil. Bolu’da derhâl bir millî gelir hesabı yapılması lazım. Çıkartıyorsunuz bir teşvik, kişi başına düşen millî geliri ana baz alıyorsunuz. Bu şartlarda bizim Bolu’nun dışarıdan yatırımcı alma şansı nasıl olur arkadaşlar? Yanı başımızda Düzce 4’üncü bölge, Zonguldak 4’üncü bölge, Bartın zannediyorum 3 veya 4’üncü bölge. E, çevremizdeki iller bizden daha çok teşvik alırken Bolu’ya hangi iş adamı, hangi kritere göre gelip yatırım yapacak!

Bakın, bunları yine söylemeye devam edeceğim, sürem sınırlı. Ama, önümüzdeki konuşmalarda, inşallah, Bolu’nun sorunlarını ayrıntılı olarak incelemeye, araştırmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özcan.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çakır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, değerli konuşmacı konuşmasında AK PARTİ’nin her konuda olduğu gibi bu konuda da samimiyetsiz olduğunu söylemek suretiyle, “samimiyetsiz” kavramını kullanarak partimize dönük bir sataşmada bulunmuştur, 69’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın, Bolu Milletvekili Tanju Özcan’ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Özcan konuşmasında AK PARTİ’nin her konuda olduğu gibi Bolu bağlamında yapmış olduğu konuşmada da samimiyetsiz olduğunu söyledi. Bizim samimi olup olmadığımızı test edecek kişi Tanju Bey değildir, parti Cumhuriyet Halk Partisi değildir. Bizim, herkesin olduğu gibi, samimiyetimizi test edecek yegâne merci, makam millettir, millet bizim samimi olup olmadığımıza karar verir. Bolu’da da, daha evvel Bolu’ya bağlı olması itibarıyla söylüyorum bugün Düzce’de de her iki ilde de -birinde “3-0” yapmak suretiyle diğerinde “2-1” yapmak suretiyle- bizim ne kadar samimi olduğumuzun cevabını hem ülke genelinde hem de Bolu ve Düzce genelinde millet vermiştir.

Saygılarımla.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bu mu cevap! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)*A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**3.- Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın, cezaevlerine ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz cezaevleri hakkında söz isteyen Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'a aittir.

Buyurun Sayın Çelik Özkan. (HDP sıralarından alkışlar)

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; esas konuya girmeden önce, bundan kırk dört yıl önce Kızıldere'de hayatlarını kaybeden 10 yoldaőımızı anarak baőlamak istiyorum. Geçen bunca yıla rağmen onların verdikleri mücadele hâlâ sürüyor. Dün bu katliamları gerçekleőtirenler, bugün aynı katliamları uygulamaya devam ediyorlar. Sanıyorlar ki sadece öldürme ve yok etmeyle emek, sınıf, özgürlük mücadelesini bitirecekler. Öldürmekle bitmediğimizi, bugün onların mücadele mirasını sahiplenerek yolumuza devam ettiğimizi hatırlatmak isterim. Ölümle durduramadıkları özgürlük ve barış arayıőımızı, talebimizi, yine eski yöntemleri olan siyasi soykırım ve tutuklamalar ile muhalif tüm toplumu korkutmaya çalışıyorlar. Sormak istiyoruz: Aynı yöntemle farklı sonuçlar almaya çalışmak konusunda ısrar neden? Türkiye halkları ne sınıf ve emek mücadelesinde ne de özgürlük mücadelesinde ölümden korkmadığını, tutuklamalar ile baskılarla sinmediğini daha ne kadar gösterecek sizlere?

Şimdi, bakın, dün Sayın Başbakan bir konuşma yaptı, oradaki konuşmayı özellikle AKP milletvekillerinin dikkatine sunmak istiyorum. şöyle dedi: “Ben prensip olarak hüküm verilene kadar eğer herhangi bir hukuki zorunluluk yoksa insanların tutuklu yargılanmalarına karőıyım. Sonunda beraat olursa özgürlüklerin kısıtlanması geri ödenemeyecek bir haktır. Bana en büyük cezayı versinler ama konuşma, yürüme özgürlüğümü elimden almasınlar.” Bugün yaşadığımız siyasi tutuklamalar, gazetecilerin, akademisyenlerin, avukatların tutuklanması, onlara da değineceğiz ama bu konuşma bize bundan beş, altı yıl önceki KCK operasyonunu hatırlatıyor. Ne oldu o operasyonda? 2009 yılında bir anda binlerce insan toplu hâlde tutuklandı ve bu kişiler beş yıl boyunca tutuklu kaldılar. Tahliye olabilmelerinin sebebi de yeni bir yasanın -bu beş yıllık tutuklu kalma süresinin- uygulanması ve bu sebeple de dıőarıya çıkmıő olmaları. Bu tutuklamaların ardından Hükümet ne açıklama yaptı? “Hata yaptık.” dedi, “Yanlış yaptık.” dedi ve konuyu gene “Kusura bakmayın, paralelin oyununa geldik, onlara inandık.” noktasında bir açıklamayla örtbas etmeye çalıştı. Peki, bu kişilerin tutuklu kaldıkları beş yılın hesabını kim verecek? Hangi hükümet verecek? O gün iktidar olan, bugün iktidar olan parti aynı parti değil midir?

Bunun yanı sıra, özellikle şunu belirtmek istiyoruz: Bakın, o gün o operasyonları yapan savcılar bugün tutuklu ve onların birer terör örgütü üyesi olmasından dolayı kumpasla bu işleri yaptıklarını da söyleyen yine Hükümet. Fakat, hâlen bu davalar derdest ve alelacele buralardan ceza çıkartmaya çalışan da yine aynı Hükümet. Tabii, devlet ve AKP, KCK operasyonlarında toplumun gösterdiği tepkiden dolayı stratejiyi değiştirdi. şimdi ne yapıyor? Her ilde, her şehirde 3 tane, 5 tane, 10 tane tutuklamalarla, belediye başkanlarımızı tutuklamalarla, parti il eş başkanlarımızı tutuklamalarla “Evet, KCK gibi yapmıyorum ama aslında ben alttan, alttan çok ciddi bir tutuklama furasını baőlattım.” diye hepimize bir mesaj veriyor aslında. Burada tüm muhalif kesimler, gazeteciler, avukatlar, akademisyenler yani bu politikalara karşı çıkan herkes bir şekilde ceza sistemine dâhil edilmek isteniyor.

Bakın, ülke gerçekten bir kaosa ve şiddet sarmalına itiliyor. Bunun önüne geçmek zorundayız. Yasadan, hukuktan konuşamayacak bir hâle geldik. Örneğin, Beritan Canözer diye bir gazeteci vardı, üç buçuk ay boyunca tutuklu kaldı bu kişi. Niçin biliyor musunuz? Çok heyecanlı olduğu için gözaltına alındı ve tutuklandı. Savcılığın gerekçesi buydu, bu kadar korkunç bir durumla karşı karşıya kaldık; yasal gerekçeler bir kişinin heyecanlı olması. Esra Mungan, emin olun ki beraat edecek çünkü bu ülkede hâlen yasanın ve hukukun olduğuna kanaatim sonsuz. Esra Mungan'ın istediği tek şey barış, avukatların istediği tek şey barış, tutuklanan gazetecinin, Beritan'ın istediği tek şey barış. Bu anlamda, aynı uygulamaları, tekrar tekrar bu ülkenin yaşamış olduğu uygulamaları uygulamaktan vazgeçin, halkı sindirmekten, baskı kurmaktan vazgeçin.

Teşekkürler, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelik Özkan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın konuşmacı, “Devlet ve AKP tutuklamalara ilişkin stratejiyi değiştirdi.”, “Tutuklamalar yapıyor.”, “Bu tutuklama işlerinden vazgeçin.” diyerek tutuklamaları AK PARTİ'nin yaptığına ilişkin yanlış bir kanaat uyandırmaktadır. Bu açık bir sataşmadır, 69'a göre söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika söz veriyorum.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Başbakanın burada atfı yapılan konuşması bir prensibe işaret ediyor. Elbette herkes görüşünü açıklar, Sayın Başbakan da tutuklamalara ilişkin, ilgili akademisyenlere yönelik tutuklama çerçevesinde kanaatini ifade ediyor ve bir prensibi ortaya koyuyor, insanların özgürlüklerine karşı hassasiyete ve masumiyet karinesine atfı yapan bir yaklaşım. Şimdi, bunun üzerinden kalkarak birtakım tutuklamalara ilişkin, Türkiye'deki rayiç yasama, yürütme ve yargı sistemini atlayıp buradan siyasete bir ihale çıkarmak, işte, “Geçmişte bu tutuklamaları AK PARTİ yaptı, şöyle stratejileri takip ediyordu, bugün şunları yapıyor.” denilip tutuklamaları sanki AK PARTİ yapıyormuş gibi bir kanaat uyandırmak yanlış.

Diğer taraftan, aynı konuşmanın içinde yargıya güveni beyan ederek nihai olarak adaletin gerçekleşeceğini ifade etmek...

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Sayın Cumhurbaşkanı hedef gösteriyor, onlar tutukluyor

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - ...hem AK PARTİ'nin bu işleri yaptığı ve buradan AK PARTİ'ye yönelik bir husumet çıkartıp hem de yargıya güvenip sonuçta adalete varacağını söylemek çok açık bir çelişki.

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Siz masumsunuz, Cumhurbaşkanı hedef gösteriyor, Cumhurbaşkanı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Türkiye'de yasama, yürütme ve yargı sistemleri var.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yargı belli değil, yargı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - AK PARTİ'nin de yeri belli, yargının da yeri belli, yasamanın da yeri belli. Bir taraftan, “AK PARTİ tutuklamalar yapmasın.” diğer taraftan, “Ey iktidar, bu tutuklamalar konusuna dikkat edin, müdahil olun.” Bu da tuhaf bir yaklaşım.

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Peki, Cumhurbaşkanını niye hedef gösteriyor onları?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Herkesin yeri var, yeri belli. Yasama, yürütme ve yargıyı birbirine karıştırarak hem eleştiri çıkartmak hem de buradan yürütmeye ve AK PARTİ Grubuna yargıya ilişkin görev çıkartmak son derece yanlış bir yaklaşım.

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Cumhurbaşkanının yeri de belli.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Bunları ifade etmek için söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Naci Hoca, Cumhurbaşkanının yeri de belli, onu da söyle.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın grup başkan vekili...

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Cumhurbaşkanının yerini de söyle Naci Hoca.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, grup başkan vekili konuşuyor, lütfen...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın grup başkan vekili konuşması sırasında HDP Grubunun tuhaf ve yanlış yaklaşımlar ortaya koyduğunu defalarca, birkaç kez ifade etti, açık satışmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun.

İki dakika...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Meral Daniş Beştaş cevap verecek

BAŞKAN – Buyurun Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakika.

3.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sayın grup başkan vekilini dinlerken imrendiğimi, böyle bir ülkede yaşamak istediğimi söyleyeyim gerçekten. Şunu demeyi çok isterdim: “İktidar partisi, haşa, böyle bir şeye hiç karışır mı, yargıya müdahale eder mi?” Yani olması gereken tabii ki yargının özgürce, bağımsız ve tarafsız bir şekilde karar vermesi gerektir, ilke budur tabii ki. Ama, bugün yapılan bütün araştırmalarda, bütün istatistiklerde yargının yargı olmaktan çıktığı gün gibi ortadadır zaten. Bunu tartışmak bile züldür. Kimi işaret ederseniz o tutuklanıyor, kimi aksi yönde işaret ederseniz serbest bırakılıyor. Yani bu, deneyimlerimizle sabit. Biz yargıya tabii ki güveniriz ama adil yargılama yapan, tarafsız ve bağımsız bir yargıya güveniriz. Biz siyasallaşmış bir yargıya asla güven duymadık, duymuyoruz da. Yani bu konuda gerçekten Hükûmetin, iktidarın ve özellikle Cumhurbaşkanının yargı üzerindeki vesayeti her türlü tartışmadan varestedir. Yani biz tersini söylemeyi çok istiyoruz ve bütün çabamız gerçekten siyasallaşmış yargının normal erk olarak yargı görevini yapmasıdır. Yargı üzerinde yapılmadık ameliyat kalmadı, yapılmadık değişiklik kalmadı. Bu ülkede mahkemelerin sadece bir iki soruşturma için kaldırıldığı yerine yeni mahkemelerin ikame edildiği bir yakın tarih yaşadık, bu nedenle arkadaşımızın, sayın hatibin yargı görevine ilişkin “talimat” sözü hafif kalır bence, gerçekten hafif kalır. Biz cumhuriyet savcılarını tanıklık ediyoruz nasıl karar

verdiklerine; kimin hakkında nasıl soruşturma yapacaklarını, nereden telefon aldıktan sonra hangi kararları verdiklerini size tarih tarih, dosya dosya bu kürsüden anlatabilirim zamanım oldukça.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, kimin elinde bu konuya ilişkin ne varsa bu kürsüden de anlatabilir, basına da anlatabilir, her yere anlatabilir, burası özgür bir ülke ama böyle belirsiz birtakım imalar üzerinden iddialarda, isnatlarda bulunamaz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya, ne belirsizi? Yahu, Cumhurbaşkanı “Anayasa Mahkemesini tanımıyorum.” diyor. Bunun belirsizliği mi var yani? Mahkemelere “Direnin.” diyor, onlar da diremiyorlar.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sisteme giren grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Sayın Baluken, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, HDP Grubu olarak, 30 Mart 1972'de Kızıldere'de katledilen Mahir Çayan ve arkadaşları ile idam edilen Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını saygıyla andıklarına ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bugün 30 Mart 1972 tarihinde Mahir Çayan ve yoldaşları 12 Mart askerî darbesinin idama mahkûm ettiği Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnân'ın infazını durdurmak ve onların idamlarına engel olmak için bir eyleme girişmişlerdi. Bu eylem neticesinde, sonucunda maalesef Mahir Çayan ve devrimci yoldaşları darbeci zihniyet ve darbe güçleri tarafından 30 Mart 1972'de Kızıldere'de katledildiler. Mahir Çayan, Hüdaî Arıkan, Cihan Alptekin, Nihat Yılmaz, Ertan Saruhan, Ahmet Atasoy, Sinan Kazım Özudoğru, Sabahattin Kurt, Ömer Ayna ve Saffet Alp'i bugün, ölümünün, katledilişlerinin yıl dönümünde bir kez daha, saygıyla ve minnetle, Halkların Demokratik Partisi olarak andığımızı ifade etmek istiyorum. O katliamdan sağ olarak kurtulan Sayın Ertuğrul Kürkcü'nün grubumuza mensup bir milletvekili olmasından da onur duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Mahir Çayan ve arkadaşları darbenin en karanlık günlerinde korkusuzca yoldaşlarını sahiplenmişlerdir, yoldaşlarının infazlarını engellemek için kendilerini feda etmekten bir an bile geri durmamışlardır. Kızıldere ruhu bugün HDP'yi var eden ruhtur. Halklarımız bugün de aynı darbeci zihniyetle, aynı darbe zulmüyle karşı karşıyadır ve bugünkü direnişini de tıpkı Kızıldere'deki devrimci yoldaşlarımızın göstermiş olduğu ruhla ortaya koymaktadır. Biz HDP olarak, idam sehvasının üstünde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Toparlayabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – ...“Yaşasın Türk ve Kürt halklarının kardeşliği!” diyen Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını da burada bir kez daha minnetle ve saygıyla anmak istiyoruz.

Mahir Çayan ve arkadaşlarının mirasının takipçisi olduğumuzu, onların mücadelesi önünde saygıyla eğildiğimizi ve bu ülkenin, asla karanlıklara bırakmayacak kadar büyük bir devrimci özü, devrimci mücadele geleneğini barındırdığını ifade etmek istiyorum.

Halkların kardeşliği, barış, özgürlük, eşitlik ve adaletin bu topraklarda mutlaka, darbeci zihniyetlere karşı ne pahasına olursa olsun kazanacağını ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Akçay...

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa'da yaşanan don felaketi nedeniyle çiftçilerin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Manisalı çiftçiler son birkaç yıldır, dolu veya don afetleri nedeniyle çok zor günler geçirmektedir. Geçen yılın nisan ayında Manisa'da dondan büyük zarar gören üzüm üreticisi bu yıl da aynı sorunla tekrar karşılaşmıştır. 19 Mart sabah üç sıralarında havanın -8 dereceye düşmesi sonucunda yalancı baharla uyanan üzüm bağları ile çiçek açan erik, kiraz ve şeftali bahçelerinde yüzde 60-70'e yakın hasar oluşmuştur. Bu bölgelerde hasar tespit çalışmaları devam etmektedir. 19 Marttaki don afeti nedeniyle Saruhanlı ilçesiyle Şehzadeler ilçesinde ve Bozköy tarafında yüzde 80'e yakın hasar vardır. Harmandalı, Yeşilköy, Muradiye bölgesi de bu afetten etkilenmiştir. Muradiye'de yüzde 60'ın üzerinde hasar olduğunu biliyoruz. Ayrıca, Akgedik, Selimşahlar da zarar gören beldeler arasındadır ve Salihli'de de büyük oranda zarar yaşanmıştır.

Manisalı çiftçiler tam “Don afetini atlattık.” derken bu defa 28 Mart gecesi hava sıcaklığının eksi derecelere düşmesi sonucu Sarıgöl, Alaşehir, Ahmetli, Salihli, Turgutlu, Şehzadeler, Yunusemre, Saruhanlı, Akhisar ve Gölarmara ilçelerinde tekrar bu don afeti yaşanmıştır.

Manisa'da çiftçilerimizin yaklaşık yüzde 50'si sigorta yaptırmıştır. Sigorta yaptıran çiftçilerin zararları bir ölçüde karşılanmaktadır. TARSİM ücretleri yüksek olduğu ve geçen yıllardaki don ve dolu afetleri nedeniyle ürün hasat edemeyen çiftçiler maalesef sigorta yaptıramamıştır. Sigorta yaptıramayan çiftçilerin zararlarının da karşılanması söz konusu olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum Sayın Akçay, buyurun, toparlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sayın Başkanım, iktidar küstü mü Meclise acaba?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bakanlar Kurulu kararıyla çiftçilerimizin Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatiflerine borçları yüzde 3 faizle bir yıl süreyle ertelenmektedir; tek yapılan da budur, bu, son derece yetersiz bir çalışmadır. Manisalı çiftçiler don ve dolu afetleri nedeniyle son üç yıldır ürün hasat edememektedirler. Bağlarda gelecek yılın ürünü de etkileyecek bazı hasarlar vardır. Ayrıca, 2 veya 3 defa don olayı yaşamış yerler söz konusudur. Bu nedenle, Manisalı çiftçilerimizin kamu ve özel bankalarla tarım kredi kooperatiflerine borçları beş yıl süreyle faizsiz olarak ertelenmeli. Eğer bunlar yapılamazsa Manisa'nın afet bölgesi ilan edilmesi dahi gündeme gelebilmelidir ve Manisalı çiftçilerin zararları karşılanmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Buyurun Sayın Özel.

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 30 Mart 1972'de Mahir Çayan ile arkadaşlarının Kızıldere'de katledilmelerinin yıl dönümüne ve iadeitibarlarının sağlanacağı düzenlemelerin bu Meclisteki tüm partilerin ortak sorumluluğunda olduğuna, Manisa'da yaşanan don felaketi nedeniyle çiftçilerin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, biraz önce sizinle de görüştük, aslında milletvekillerinin Meclisin açılışında gündeme dönük olarak birer dakikalık söz talepleri oluyor. Bunun karşılandığı durumlarda milletvekillerimiz kendi bölgelerindeki veya günün anlam ve önemine ait görüşlerini kısaca bildiriyorlar. Siz de bu konuya aslında olumsuz yaklaşmıyorsunuz ama bir standarda ihtiyaç olduğunu ifade ettiniz. Bunun en kısa sürede sonuca kavuşması lazım. Örneğin, bugün, Cumhuriyet Halk Partisi sırasındaki çok sayıda milletvekilimiz, 12 Mart 1971 Muhtırası'nın yarattığı iklimde 30 Mart 1972'de Türkiye yurtsever gençliğinin devrimci önderlerinden Mahir Çayan ve 10 arkadaşının katledilişinin yıl dönümünde söz alıp onları burada anmak isterlerdi. Grubumuzdan milletvekili arkadaşlarımız bugün Karşıyaka mezarlığında Mahir Çayan'ı mezarı başında andılar. O günlerde Denizlerin, Yusuf'ların, Hüseyinlerin infazını engellemek adına ve bugün herkesin, haklılıklarını, tek bir kişiye zarar vermediklerini kabul ettikleri bu genç insanların hayatlarını, yoldaşlarının hayatını kurtarmak adına kendi yaşamlarını ortaya koyan 10 devrimci yurtsever gencin katledilişinin yıl dönümünü Cumhuriyet Halk Partisi olarak burada esefle hatırlıyor ve kınıyoruz.

Tabii burada 12 Mart müdahalesi koşullarında hukuk dışı cezalandırılan tüm gençlerin cezalarının yok sayılacağı, bir iadeitibarın yapılacağı ve o cezaların doğurduğu çeşitli sıkıntıların çözülerek hak iadelerinin kendilerinin ailelerine yapılabileceği düzenlemeler de herhâlde bu Meclisteki tüm partilerin ortak sorumluluğundadır diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Toparlıyorum Başkanım, müsaadenizle.

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca yine biraz önce sayın grup başkan vekilimiz ifade etti, seçim bölgemiz ortak, bölgemizde, Manisa'da geçen yıl olduğu gibi yine bundan birkaç gün önce bir don olayı yaşandı, bağlar yandı, yüreğimiz yandı. Bu konuyla ilgili yaptığımız tüm yapıcı, destekleyici öneriler iktidar partisi tarafından bir çok seslilik, bir kakofoniyle yok sayılma, bastırılmaya çalışılıyor. Ama öyle bir noktadayız ki -geçen sene verilmiş kanun teklifleri var- ilk günlerde herkes bağlara gidiyor, evet, sigortası olanların karşılanıyor ifade edildiği gibi, olmayanlar mahvoluyorlar, borçlarını ödeyemiyorlar, evlerine haciz geliyor. Bu konuda bir düzenlemeye ihtiyaç var. Geçen sene Sarıgöl'ünden Alaşehir'ine, Turgutlu'sundan Ahmetli'sine, Manisa'nın Saruhanlı'sına, Dilek'ine kadar yanan bağlarla ilgili hiçbir ödeme yapılmadı. Kanun tekliflerimiz var dönüm başına ödemelerle ilgili, desteklerle ilgili, borç ertelemeleriyle ilgili. Şimdi yeni sıkıntılarla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlarsanız...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bu konuda hem Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının hem Hükümetin hem de yani gerektiğinde mangalda kül bırakmayan, daha sonra verdiği sözleri unutan iktidar partisi milletvekillerinin ve iktidar partisi grubunun da dikkatini çekmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Çakır.

4.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, 27/3/2016 tarihinde Pakistan'da bir lunaparkta yaşanan patlamayı şiddetle kınadığına ve Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün grup başkan vekilleri olarak konuşma fırsatı bulamadığımız için ifade etme şansı da bulamadık. Hafta sonu Pakistan'da meydana gelen patlamayı buradan şiddetle kınadığımızı ifade etmek isteriz. Patlamanın hem kendisi hem de cereyan ettiği mekân itibarıyla çocukların bulunduğu bir lunaparkta, oyun parkında gerçekleşmiş olması ayrıca acıyı artıran bir karakterdi. Bunu kınadığımızı ifade etmek isteriz.

Diğer taraftan, 1964'ten beri ülkemizde çok önemli bir gelenek oluşturuldu, mart ayının her son haftası Kütüphanecilik Haftası olarak kutlanıyor ve bu sene de 52'nci haftasını kutluyoruz. İnsanoğlunun kadim zamanlardan beri üretmiş olduğu bilginin bir yolculuğu var. Hepimizin bildiği gibi, taşlardan başlayıp parşömenlere, derilere varıncaya kadar yazılan ve korunan, üretilen bilginin muhafaza edildiği yerler olarak kütüphaneler medenî, uygar, ileri toplumların en önemli göstergelerinden birisi olmuştur. Bu anlamda bizim tarihimizde de hem Selçuklu'da hem Osmanlı'da kütüphaneler en nezih mekânlar olarak, sadece içinde barındırdıkları kitaplar itibarıyla, külliyatlar itibarıyla değil onların muhafaza edildiği binalar itibarıyla da yani birer sanat eseri olması itibarıyla çok anlamlıdır. Hele hele günümüzde bilginin yolculuğu çok farklı bir seyir takip ederken yani dijital bir dünyaya evrilirken kütüphanelerin hâlâ ne kadar önemli olduğunun farkındayız.

Bu vesileyle, ülkemizde son yıllarda kütüphanecilik konusunda yapılan çalışmaları da takdirle ve tebrikle izliyoruz. Millî Kütüphaneden sonra İstanbul'da şimdi büyük bir Türkiye kütüphanesi Rami'de gerçekleşiyor, onun kıvancını yaşıyoruz. Umarız ve dileriz ki kütüphanelerimiz insanlarımızla dolar taşar, okuma imkânlarımız artar. Meclis kütüphanesi de bu anlamda büyük bir şanstır. Bunu da vurgulamak isterim.

Son olarak da kütüphanelerde çalışan, emek veren, üreten, yazan ve kütüphanecilik hizmeti veren kütüphane emekçilerinin, çalışanlarının, bütün ülkemizin kütüphane çalışanlarının Kütüphanecilik Haftası'nı tebrik ediyorum, kutluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, 30 Martta öldürülen Mahir Çayan ve arkadaşlarını saygıyla andığına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ben de 30 Martta öldürülen Mahir Çayan ve arkadaşlarını saygıyla anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum.

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**

1.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan ve 24 milletvekilinin, faili meçhul cinayetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Faili meçhul olarak adlandırılan ancak faillerinin birileri tarafından bilindiği hâlde yargı önüne çıkarılmadığı cinayetler Türkiye'nin yakın siyasi geçmişinin ve hâlen devam eden sürecin en karanlık bölümleri ve utanç kaynağıdır.

Özellikle 1990'lı yıllarda hız kazanan bu siyasi cinayetlerin aydınlatılamaması ülkemizin ayıbı olduğu kadar, bu cinayetlerin gerçek faillerini tekrar cinayetler planlamaları için cesaretlendirmektedir. Cinayetlerin ve karanlık planların, planlayanlar açısından işlevselliğini koruması ancak bu cinayetlerin aydınlatılması ile ortadan kalkabilir.

Bu siyasi cinayetler aydınlatılamadığı ölçüde yenilerinin gerçekleşmesinin zemini oluşmaktadır. Türkiye'nin demokratik yaşamının en zayıf noktasını oluşturan bu konu kalıcı bir anlayış ve niyet değişikliği ile ortadan kaldırılmalıdır.

Pek çok aydın, sanatçı, gazeteci, yazar, sendikacı ve siyasetçi bu cinayetlerde hayatını kaybederken, bu cinayetlerin failleri ülkenin siyasi ortamına etki etmişler ve hatta yön vermişlerdir. Halkımızın yaşamı üzerine komplolar kurarak ülkemizin siyasi tercihlerine yön vermeye çalışanlara bir daha fırsat tanınmamalıdır.

Ankara'da faili meçhul cinayetlerle ilgili süren bir davada yirmi yıl önce varlığı öne sürülen bir ölüm listesi ortaya çıkmıştır. "Müteahhit çizelgesi" olarak adlandırılan belgenin karanlık güçler tarafından öldürülecek iş adamları listesi olarak oluşturulduğu ifade edilmektedir. Bu listenin başlarında yer alan pek çok kişinin suikastlar sonucu hayatını kaybetmiş olması ve faillerinin aydınlatılmaması konunun ciddiyetini göstermektedir.

Türkiye'de birileri devlet adına misyon üstlenerek gayrimeşru işlere kalkışmış ve insanlık dışı eylemler gerçekleştirmiştir. Ne yazık ki iktidarlar da pek çok kez olanlara göz yummuş ve devletin güvenlik ve istihbarat örgütleri de bu süreçlere alet edilmiştir.

Ülkemizde bu başlıkta yeni bir sayfa açılmalıdır. Bu sayfayı halkın onayını alarak temsil yetkisini elde eden yasama organı Türkiye Büyük Millet Meclisi açmalıdır. Vatandaşımızın adaletsizlikler nedeniyle kaybolan güveni, ancak bu cinayetler aydınlatılıp sorumlular yargı önünde hesap verirse tesis edilebilir.

Bu nedenlerle, hangi siyasi amaç ve görüşe karşı gerçekleştirilmiş olursa olsun ve üzerinden ne kadar zaman geçmiş olursa olsun faili ortaya çıkarılmamış tüm bu eylemlerin araştırılarak aydınlatılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

- | | |
|-----------------------------|------------|
| 1) Ali Özcan | (İstanbul) |
| 2) Mahmut Tanal | (İstanbul) |
| 3) Mustafa Sezgin Tanrıkulu | (İstanbul) |
| 4) Gülay Yedekci | (İstanbul) |

- | | |
|------------------------------|-------------|
| 5) Candan Yüceer | (Tekirdağ) |
| 6) Gürsel Erol | (Tunceli) |
| 7) Nurhayat Altaca Kayışoğlu | (Bursa) |
| 8) Onursal Adıgüzel | (İstanbul) |
| 9) Kamil Okyay Sındır | (İzmir) |
| 10) İbrahim Özdiş | (Adana) |
| 11) Özkan Yalım | (Uşak) |
| 12) Gamze Akkuş İlgezdi | (İstanbul) |
| 13) Musa Çam | (İzmir) |
| 14) Niyazi Nefi Kara | (Antalya) |
| 15) Erdin Bircan | (Edirne) |
| 16) Ünal Demirtaş | (Zonguldak) |
| 17) Yaşar Tüzün | (Bilecik) |
| 18) Devrim Kök | (Antalya) |
| 19) Zülfikar İnönü Tümer | (Adana) |
| 20) Atila Sertel | (İzmir) |
| 21) Şerafettin Turpcu | (Zonguldak) |
| 22) Haydar Akar | (Kocaeli) |
| 23) Sibel Özdemir | (İstanbul) |
| 24) Okan Gaytancıoğlu | (Edirne) |
| 25) Ayтуğ Atıcı | (Mersin) |

2.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 24 milletvekilinin, Kentsel Dönüşüm Projesi nedeniyle vatandaşların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/131)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

“Kentsel Dönüşüm Projesi” olarak bilinen, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun 31/05/2012 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğü itibarıyla bugüne kadar üç yılı aşkın bir süre geçmiştir. Üç yıl içinde yasayla ilgili en önemli sıkıntılardan biri istikrarsız bir sürecin var olmasıdır. Yasa, vatandaşların riskli yapı tespitini yapmalarını, yine vatandaşların bu yıkım sürecini iletmelerini ve uygulamayı da yine kendilerinin yapmalarını öngörmektedir. Öngörülen maddelere rağmen birçok bölgede çeşitli rant kapıları oluşmuş müteahhit çeteleri ortaya çıkmıştır. Bu çeteler binalarda bulunan kiracıların evlerini tehdit ve şantajla işgal edecek kadar hukuksuz yollar denemiştirler.

“Kentsel Dönüşüm Projesi” olarak bilinen, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun nedeniyle mağdur olan vatandaşlarımızın yaşadığı sosyal, ekonomik ve hukuksal sorunların araştırılması amacıyla İç Tüzük’ümüzün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince bir araştırma komisyonu kurularak konunun araştırılmasını arz ve talep ederiz.

- 1) Barış Yarkadaş (İstanbul)
- 2) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
- 3) Mahmut Tanal (İstanbul)
- 4) Atila Sertel (İzmir)
- 5) Candan Yüceer (Tekirdağ)
- 6) Gülay Yedekci (İstanbul)
- 7) Gürsel Erol (Tunceli)
- 8) Musa Çam (İzmir)
- 9) Gamze Akkuş İlgezdi (İstanbul)
- 10) Kamil Okyay Sındır (İzmir)
- 11) Şerafettin Turpcu (Zonguldak)
- 12) Nurhayat Altaca Kayışoğlu (Bursa)
- 13) Onursal Adıgüzel (İstanbul)
- 14) İbrahim Özdiş (Adana)
- 15) Erdin Bircan (Edirne)
- 16) Niyazi Nefi Kara (Antalya)
- 17) Ünal Demirtaş (Zonguldak)
- 18) Yaşar Tüzün (Bilecik)
- 19) Devrim Kök (Antalya)
- 20) Zülfikar İnönü Tümer (Adana)
- 21) Haydar Akar (Kocaeli)
- 22) Mustafa Tuncer (Amasya)
- 23) Sibel Özdemir (İstanbul)
- 24) Okan Gaytancıoğlu (Edirne)
- 25) Aytuğ Atıcı (Mersin)

Gerekçe:

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinin üzerinden üç yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen sorunlar giderilememiş aksine artmıştır.

Rant peşindeki bazı müteahhitler, vatandaşın kâbusuna dönüşmüş, kimi müteahhitler vatandaşın evine konmak için işi zorbalık noktasına dahi getirmişlerdir. Özellikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerde bulunan değerli alanları hedef seçen müteahhit çeteleri vatandaşlarda huzur bırakmamışlardır. Yıkılıp yeniden yapılacak bir bina için mülk sahiplerinin 2/3'ünün onayı gerekmektedir. Birçok müteahhit bu onayı alabilmek için söz konusu binalardan daire olarak çoğunluk yaratma yoluna gitmektedir. Çoğunluk yaratma hakkına sahip olduktan sonra ise bina yapma hakkına sahip olmaktadır. Öyle ki; 2/3 çoğunluğa ulaşıncı, kendilerinden farklı düşünen 1/3 hissedar komşularına "Ya imzala ya terk et." şeklinde dayatması yaparak, yapılacak yeni binadan ise kendilerine avantajlı yerler olarak, 1/3'e kötü yerleri önermekte ve "Ya imzalayın ya da Bakanlığın belirlediği değer üzerinden hissenizi

sattırırız.” şeklinde hak sahiplerini tehdit etmektedirler. Bir nevi işgal edilen evlerini, istemedikleri, güvenmedikleri bir müteahhide vermek zorunda kalan mülk sahipleri büyük bir çaresizliğe de itilmiş olmaktadır. Güvenilir olmayan müteahhitlerin aldığı binalarda oturan vatandaşlar yerlerinden yurtlarından haksız bir şekilde başka bölgelere taşındırılıp daha zorlu hayat koşullarına terk edilmiştir. Bu bağlamda 6306 sayılı Kanun’da bulunan mülkiyet hakkının aşırı sınırlandırılması ve hak aramanın engellenmesi konusundaki anayasal sorunlar mutlaka çözülmelidir.

Yasaya İstanbul ölçeğinde baktığımızda 1 milyon 500 bin binanın üçte 1’inin yenilenmesi öngörülmektedir. Esenler, Gaziosmanpaşa, Zeytinburnu, Pendik, Bağcılar, Kartal, Küçükçekmece, Sarıyer, Bayrampaşa, Güngören, Sultangazi, Tuzla, Kadıköy (Fikirtepe), Beşiktaş ve Üsküdar’da 25 yer riskli alan ilan edilmiş, alan olarak ise bu rakam 10 milyon 400 bin metrekareye tekabül etmiştir. Bu bölgelerde 25 bin bina ve 85 bin konut ve iş yeri bulunduğu düşünüldüğünde ortaya 10 milyon vatandaş yakından ilgilendiren bir tablo çıkmıştır. Ülke ölçeğinden bakıldığında ise oldukça büyük bir nüfus yoğunluğunu ilgilendiren yasanın beraberinde getireceği sorun ve mağduriyetleri daha yakından incelemek sosyal devlet ilkesinin de gereği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gazete ve TV’lerde gün geçtikçe mağdur olan vatandaş haberleri artmaktadır. Özellikle merkezî bölgelerde bulunan kırıncı esnaf büyük sıkıntılar içerisine girmiş ve iş yerlerini kaybetme korkusuyla baş başa kalmışlardır. Bu mağduriyetlerin önlenmesi için daha kapsamlı çalışmalar yürütülerek ilgili birimlerin daha koordineli çalışır hâle getirilmesi önemlidir.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun sonrası vatandaşlarımızın yaşadığı sosyal ve ekonomik sorunların tespit edilerek aile ve sosyal dokunun korunması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla Meclis araştırma komisyonu kurularak araştırılması önem arz etmektedir.

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 23 milletvekilinin, İstanbul’un Kurbağalıdere mevkiindeki çevre sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/132)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kurbağalıdere semti İstanbul ilinin Anadolu yakasında Kadıköy ilçesi sınırları içerisinde bulunan Fikirtepe, Kızıltoprak, Feneryolu ve Bahariye semtlerinin arasında yer alan, tarihî özellikleri ve konumuyla İstanbul’un göz bebeği sayılabilecek ender yerleşim yerlerinden biridir. Semtin içerisinden geçen ve Kadıköy çevresinin en uzun deresi olan, toplam uzunluğu 67.680 metre olan dere, aynı zamanda semte adını veren dere olarak da bilinmektedir. Artan nüfus, yeni yerleşim bölgelerinin oluşması, kentsel dönüşüm uygulamaları ve TOKİ projeleri gibi yapısal varlıklar zamanla derenin fiziki ve kimyasal yapısını bozarak âdetâ çevresine koku ve pislik yayan bir balçık deryasına dönüşmüştür. Kurbağalıdere’de aralıklarla yapılan su analizinde alınan örnekler laboratuvar analizlerinde korkutucu boyutlara ulaşmıştır.

İstanbul Tabipler Odası halk sağlığı uzmanları; açık kanalizasyona dönüşen Kurbağalıdere’den kaynaklanan enfeksiyon ve diğer sağlık problemlerinin 2013 yılına göre yüzde 100 arttığını, yine Kurbağalıdere’den çıkan gazların uzun vadede insanlarda kalıcı ve önlenemeyecek sağlık problemleri çıkartacağını söylemektedirler. Olması gereken değerlerin 8 ila 380 kat üzerinde çıkan koli basili değerlerinin ise dizanteri başta olmak üzere çok sayıda hastalığa davet çıkardığı yine uzmanlar tarafından ifade edilmektedir.

Sözü edilen gerekçelerden dolayı, Kadıköy çevresinin en uzun deresi olan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından üç yıldır ıslah çalışması süren Kurbağalıdere'nin çevre ve tüm canlı sağlığına verdiği olumsuz etkilerin araştırılması ve gereken önlemlerin alınması amacıyla İç Tüzük'ümüzün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince araştırma komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

- | | |
|------------------------------|-------------|
| 1) Barış Yarkadaş | (İstanbul) |
| 2) Mahmut Tanal | (İstanbul) |
| 3) Ömer Fethi Gürer | (Niğde) |
| 4) Mustafa Sezgin Tanrıkulu | (İstanbul) |
| 5) Atila Sertel | (İzmir) |
| 6) Candan Yüceer | (Tekirdağ) |
| 7) Gülay Yedekci | (İstanbul) |
| 8) Şerafettin Turpcu | (Zonguldak) |
| 9) Nurhayat Altaca Kayışoğlu | (Bursa) |
| 10) Gürsel Erol | (Tunceli) |
| 11) Onursal Adıgüzel | (İstanbul) |
| 12) İbrahim Özdiş | (Adana) |
| 13) Erdin Bircan | (Edirne) |
| 14) Gamze Akkuş İlgezdi | (İstanbul) |
| 15) Niyazi Nefi Kara | (Antalya) |
| 16) Musa Çam | (İzmir) |
| 17) Ünal Demirtaş | (Zonguldak) |
| 18) Yaşar Tüzün | (Bilecik) |
| 19) Devrim Kök | (Antalya) |
| 20) Zülfikar İnönü Tümer | (Adana) |
| 21) Haydar Akar | (Kocaeli) |
| 22) Sibel Özdemir | (İstanbul) |
| 23) Okan Gaytancıoğlu | (Edirne) |
| 24) Ayтуğ Atıcı | (Mersin) |

Gerekçe:

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen Kurbağalıdere ıslah çalışması sırasında yapılan proje yanlışlıkları Kadıköy halkının sağlığını ve can güvenliğini tehdit etmektedir. İBB işi ihaleye çıkarmadan önce, benzer işlerde uygulanan jeoteknik etütleri yapmamış, mevcut altyapıları, parkları, yolları, yerleşim bölgesi olması dolayısıyla insan faktörü gibi parametreleri dikkate almadan, Kadıköy Belediyesiyle de paylaşmadan ihale dosyası hazırlayarak işi ihale etmiştir. İş alan müteahhit firma, iş programı ve altyapı işlerinin en temel kuralı olan “Mansaptan Membaa İmalat Sistemi”ne uymadan acemice iş yaparak, Hasanpaşa’da bazı kolektörlerin karşı geçişlerini, Fikirtepe bölgesinde kolektörlerin tümünü kırarak evsel atık suyu doğrudan dereye vermiştir. Bu uygulamayla Kurbağalıdere açık kanalizasyona dönüştürülmüştür.

Önceki yıllarda İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yaz aylarında dip temizliği yaparak birikmiş ve metan gazı yayan balçıkları temizlemesiyle bir nebze rahatlatılan dere iki buçuk yıl önce özellikle Fikirtepe ve Kurbağalıdere çevresinde kentsel dönüşüm projelerine başlanmasıyla daha hızlı bir şekilde kirlenmeye başlamış ve çevreye durulamayacak derecede kötü koku yaymaya başlamıştır.

Yaz aylarında her yağmur sonrası, Yoğurtçu Parkı dâhil, Kurbağalıdere güzergâhında bulunan ev ve iş yerlerini su basmış, Kadıköylüler maddi zarara uğramıştır. Sonbahar yağmurlarına bağlı olarak Kurbağalıdere çevresinde bulunan konutlar ve iş yerlerinde bulunan insanların sağlığına, mal ve can güvenliğine yönelik olası tehlikelerse altının çizilmesi gereken önemli bir problemidir.

Açık kanalizasyona dönüşen Kurbağalıdere'den kaynaklanacak sağlık sorunları sadece çevre halkını değil, Bostancı'dan Moda'ya kadar deniz kıyısındaki tüm Kadıköylülerin sağlığını tehdit altına almaktadır.

Yine, derenin limitlerin çok üstünde kirli olmasının sebebinin projenin yanlış uygulanması olduğunu ifade eden Çevre Mühendisleri Odası, projenin yanlış uygulandığını da ifade etmektedir. Çevre Mühendisleri Odasının hazırladığı rapora göre, derenin denize döküldüğü noktadan ve Moda Sahili'nden alınan örneklerin analiz sonucunda Kurbağalıdere'deki bakteri sayısı en kötü kalitede yüzeysel sular için belirlenen limit değerinin 40 katı olarak ifade edilmektedir. Ayrıca, Tabipler Birliği İstanbul Şubesi, yüzme sularında kabul edilebilir koli basili sayısının 100 mililitrede 500'ün altında olduğunu, Moda'daysa bu değerinin 8.200 olduğuna dikkat çekmiştir.

Kentsel dönüşüm sonucu Fikirtepe ve Ataşehir'e eklenecek nüfus düşünüldüğünde bölgenin zamanla daha vahim sonuçlara ulaşacağı ise ortadadır. Ön arıtma tesisleri için ayrılan yerin şu an İSPARK'ın kullanımında olduğu ve otopark alanı olarak kullandığıysa yanlış uygulamaların bir başka ayrıntısıdır.

Kurbağalıdere ve çevresinde gerekli önlemlerin bir an önce alınması amacıyla Meclis araştırma komisyonu kurularak araştırılması önem arz etmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi Hollanda Başkanlığınca 6-8 Nisan 2016 tarihlerinde Hollanda'nın Lahey şehrinde düzenlenecek olan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolar Arası Konferansı'na Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Malatya Milletvekili Taha Özhan ile Millî Savunma Komisyonu Başkanı ve Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün katılmasına ilişkin tezkeresi (3/641)

24 Mart 2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Birliği Konseyi Hollanda Başkanlığınca, 6-8 Nisan 2016 tarihlerinde Hollanda'nın Lahey şehrinde düzenlenecek olan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolar Arası Konferansı'na; Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Malatya Milletvekili Taha Özhan'ın ve Millî Savunma Komisyonu Başkanı ve Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün katılması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

İsmail Kahraman

TBMM Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IX.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Sur ve Silopi için alınan “acele kamulaştırma” kararından doğrudan etkilenecek olan yurttaşların yaşayacağı hak gasbının ve bu kararın doğuracağı olumsuz sonuçların araştırılması amacıyla 30/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/03/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 30/03/2016 Çarşamba günü, (Bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Çağlar Demirel

Diyarbakır

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Mart 2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Grup Başkan Vekili Çağlar Demirel ve Diyarbakır Milletvekili Grup Başkan Vekili İdris Baluken tarafından verilen 1573 sıra numaralı “Sur ve Silopi için alınan ‘acele kamulaştırma’ kararından doğrudan etkilenecek olan yurttaşların yaşayacağı hak gasbının ve bu kararın doğuracağı olumsuz sonuçların araştırılması” amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, 30/03/2016 Çarşamba günlü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin lehinde ilk konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel olacak.

Buyurun Sayın Demirel. (HDP sıralarından alkışlar)

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, bildiği üzere Diyarbakır’ın Sur ve Şırnak’ın Silopi ilçelerine çok acil bir şekilde kamulaştırma kararı alınarak tam beş gün önce Resmî Gazete’de yayınlandı. Sur ve Silopi için alınan kamulaştırma kararının biraz geçmişine bakmak gerekiyor. Bugün Sur dört ayını dolduran bir süreçtir ki abluka altındadır ve orada katliamlar gerçekleştirilirken hâlâ cenazelerin Sur içinde olduğunu biliyoruz. Ailelerin İnsan Hakları Derneğinde açlık grevine girdiği, valiliklere ve birçok kamu kurum ve kuruluşuna başvuru yapmasına rağmen hâlâ cenazelerini alamadıkları bir süreçte Sur’daki cenazelerini alamayan ailelerin mallarına da el konuldu. Yani Diyarbakır’ın Sur ilçesi ve Şırnak’ın Silopi ilçesinin acilen kamulaştırılması demek, tarihi süreçten bugüne de baktığımızda bir savaş gerçekliğinin orada yaşandığını kabul etmek demektir. İnsanların hâlâ cenazelerini almadığı bir süreçte yerlerinin ve yurtlarının da ellerinden alındığını, gasbedildiğini bir kez daha görmüş ve yaşamış olduk. Kamulaştırma kararı alınırken Diyarbakır’da ya da Silopi’de hiçbir kamu kurumuna, oradaki sivil toplum örgütlerine, oradaki belediyelere ve yerel yönetimlere, halka hiçbir şekilde danışılmadan, hiçbir şekilde onların görüş ve önerileri alınmadan, direkt mallarına el konuldu.

Sur'un tarihî geçmişine bakarsak, Sur, sadece orada esnafların ya da işte dükkânların veya evlerin olduğu bir yer değil, tarihî ve kültür mirasının gerçekleştiği bir yerdir. Birçok halkın orada kendi kültürüyle, diniyle ve inancıyla, kimliğiyle yaşadığı bir alandır. Diyarbakırlı olup Sur içinde büyümeyen hiçbir insan yoktur. Orada gençliğimizin, çocukluğumuzun geçtiği yerlerimizin şu anda kamulaştırılması ve başka bir şekilde ele alınmasını kabul etmediğimizi bir kez daha buradan ifade etmek istiyoruz.

Bugün onlarca telefon aldık, Sur halkından aldığımız telefonlar onlardadır, yüzlerce telefon geliyor. Yüzde 95'ini kamulaştıran devlet, aslında belediyeler tarafından, belediyenin malı olan yani kamu malı olan yerleri bile elinden alıp kamulaştırdığını ifade ediyor. Bu, Anayasa'ya ve yasalara aykırıdır. Siz, o zaman, orada bir devletleşme gerçekleştiriyorsunuz. Sur'un kendi özgün dokusuna ilişkin AKP Hükûmeti ve devletin yaptığı politika gasbetmedir, işgal etmedir, insanları yerinden ve yurdundan etmenin dışında malına da el koymadır. Biz, bunu asla kabul etmeyeceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Sosyal yaşam alanlarına el konulması, parklara, kiliselere, camilere, kurumlara, kültür merkezlerine, inanç merkezlerine el konulması demek bir işgaldir. Siz kimden, neyi gasbediyorsunuz? Niye acele böyle bir karar çıkardınız? Bunun hukuki dayanağı nedir? Soruyoruz sizlere.

Çok net söyleyelim: Diyarbakır'da, yine, aynı şekilde, Koruma Kuruluna hiç alakası olmayan emniyet müdür yardımcısı, operasyonlardan sorumlu müdür yardımcısı giderek, Kurulun üyesi olmamasına rağmen, oradan kendisine ilişkin karar çıkartıyor. Bu hukuki değildir, bu ahlaki değildir ve insani değildir. Bunları asla kabul etmeyeceğimizi ifade ederek, tekrar, savaş hukukunda alınan kararların bugün hayata geçirildiği bir süreçte Sur'da ve Silopi'de yaşananlar hukuksuzdur, bunun hukuksal mücadelesini tüm kamu kurumları başlattığı gibi bizler de başlatacağız ve bunun takipçisi olacağız.

Yine, meslek odaları, TMMOB, baro, İHD, hiçbir kuruma, hiçbir meslek odasına danışılmadan, onların hiçbir şekilde görüşleri alınmadan mallarına ve oradaki yaşanmışlarına el konuluyor.

Ben bir örnek vereceğim. Diyarbakır'dan bugün bizi arayan ve şu anda ekranı başında izleyen, çok net ismini söyleyeceğim ve kendi taleplerini buradan tüm kamuoyuyla ve Parlamento gruplarıyla da burada, Genel Kurulda da paylaşmak istiyorum. Nurullah Aydın, Hasırlı Mahallesi'nde oturuyor, Zarlı Sokakta, İnci Apartmanı. "5 katlı bir binada oturuyorum ve belli bir süre orada kaldım, evimin ve yaşadığım alanın yok olmasını istemedim. Daha sonra zorla çıkartıldım. Hasar görmemiş 5 katlı evimin dinamitlenerek ortadan kaldırıldığını fark ettim, onu gördüm." diyor. "Şu anda Sur'da hiçbir yapı kalmamış, bu yapılar aynı zamanda, yıkılıp yakıldığı gibi, insanlar katledildiği gibi, şu anda eşyalarımıza bile dokunamayacak durumdayız çünkü hepsi, bütün eşyalarımız, hafriyat kamyonlarına doldurularak belli alanlara götürülüp boşaltılıyor. Orada biz hatıralarımızı, anılarımızı yitirmek zorunda kaldık." Soruyorum buradakilere, o da buradaki, Parlamentodaki arkadaşlara sormamızı istedi: "Peki, sizin eviniz, 5 katlı bir binanız yıkılıp, yakılıp, ortadan kaldırılıp düz bir araziye çevrilirse ne yapardınız, nasıl davranırdınız?" Empati kurmamızı istiyor. Evet, burada herkesi bu empatiyi kurmaya davet ediyorum çünkü orada gerçekleştirilen, oradaki anıları, hatıraları da yok etmektir, kültürü, tarihi, yaşamı yok etmektir. Bu yüzden, özellikle "Orada saray bile yapılsa biz kabul etmiyoruz." diyor oradaki halk. "Oraya saray bile yapılsa kabul etmiyoruz, biz arsalarımızda çadır kurmaya razıyız." diyor insanlar. "Gelip bizimle görüşsünler, bizim kararlarımızı almadan, düşüncelerimizi almadan orada bizim hakkımızda karar alıp yaptırım uygulamalarını asla kabul etmeyeceğiz" diye ifade ediyorlar ve "Bize sorulmadan, hiçbir şekilde fikrimiz, düşüncemiz alınmadan bizim malımızın direkt gasbedilmesini kabul etmiyoruz." diyor. Bunu hiçbir vicdan, hiçbir ahlak, hiçbir hukuk, hiçbir din, hiçbir inanç kabul

etmez. Evet, “Evimizi başımıza yıktınız; içindeki hatıralarımızı, anılarımızı da yok ettiniz.” diyorlar. Ve biz yaşadığımız mahallelerin anılarını bile rüyalarımızda görmek zorunda kalıyoruz çünkü oraya ulaşamıyoruz. Ama oraya betonları yığarak, orada beton bloklarla surların etrafını çeviriyorsunuz. Orada patlayıcılar var. O yüzden dört aydır orada sokağa çıkma yasağını kaldırmayarak, patlayıcılarla oraların temizlendiğini ifade ediyorsunuz. Oysaki hafriyatlar zaten bir aydır oradan kaldırılıyor ve kaldırılmaya çalışılıyor.

O yüzden, tekrar ifade ediyoruz: Bugün Suriye’de Palmira’yı biliyoruz, IŞİD çetelerinin orayı nasıl yok ettiğini biliyoruz. Şu anda da aynen AKP Hükûmetinin Sur’da uyguladığı politika da aynı politikadır. Asla bunu kabul etmeyeceğimizi, bunun mücadelesini yürüteceğimizi bir kez daha ifade ediyoruz.

Yerel yönetimlere, halka danışmadan oranın krokisini, bütün alanlarını değiştirmek, hiçbir hukuka, hiçbir uluslararası etiğe sığmaz. Aynı zamanda Sur’un UNESCO kültürel miras listesine de dâhil olduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

Hiçbir şekilde oraya dokunulmaması gerekirken şu anda Sur’da düz bir arazi oluşturmaya çalışıyorsunuz ve cenazeleri alamayan ailelerin cenazelerini bile almalarına izin vermezken, bütün binaların dibine dinamit koyarak, patlatarak bütün binaları yıkıyorsunuz. Hepsinin fotoğrafları var, hepsinin görüntüleri var elimizde. Onları Genel Kurulla ve tüm Türkiye halklarıyla paylaşacağız.

Bugün yine Diyarbakır’da 310 sivil toplum kuruluşunun bu durumu kınadığını, kabul etmediğini, herkesin kurumsal olarak dava açacağını bir kez daha basınla ve kamuoyuyla paylaştılar. Biz de söylüyoruz: Hukuksal süreçleri, hem kurumlar hem de bireyler davaları açmış durumdalar. Kesinlikle, Diyarbakır halkı olarak, Silopi halkı olarak oraların kamulaştırılmasına, oraların demografik özelliklerinin değiştirilmesine izin vermeyeceğiz ve bununla mücadele edeceğiz. Bu durum ilk kez AKP Hükûmeti tarafından yapıldı ve bunu asla kabul etmeyeceğimizi, bu kamulaştırma için açılan davaların da takipçisi olacağımızı bir kez daha buradan ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin aleyhinde ilk konuşmacı Samsun Milletvekili Çiğdem Karaaslan.

Buyurun Sayın Karaaslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİĞDEM KARAASLAN (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin Sur ve Silopi ilçelerinde acele kamulaştırma kararıyla kamulaştırılacak parsellerde taşınmazlarına el konulacak malikler, bu alan içerisinde hem taşınmazı bulunan hem yönetim yetkisi bulunan seçilmiş yerel yönetimler, ilgili meslek odaları, STK’lar ve bu karardan doğrudan etkilenecek olan yurttaşların yaşayacağı hak gasbının ve bu kararın doğuracağı olumsuz sonuçların araştırılması amacıyla vermiş olduğu Meclis araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına aleyhinde söz almış bulunuyorum. Değerli heyetinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Tabii, hem bunu okuyunca hem de sayın konuşmacıyı dinleyince sanki bunun bugün şekillenmiş bir süreç olduğunu düşünmek içten değil ama aslında süreç böyle değil. Ben bugün Samsun Milletvekili olarak Diyarbakır’la ilgili, Silopi’yle ilgili konuşmak adına söz aldım çünkü Samsunlu olduğum kadar aynı zamanda kendimi Diyarbakırlı olarak da görüyorum. Dolayısıyla, burada 81 ilimizi temsil eden milletvekillerimiz gibi, Diyarbakır’ın acısı acımızdır, Diyarbakır’ın sevinci sevincimizdir. İnsanımızla bunu

her zaman paylaştık, paylaşmaya devam edeceğiz fakat oluşturulmaya çalışılan bir algı var maalesef. Bu algı, sanki bugün alınmış acele kamulaştırma kararıyla birlikte devletin orada bir yıkım yapacağı ve bu yıkımdan halkımızın büyük bir mağduriyet yaşayacağı yönünde. Bu gerçek değil. Orada yıkımı yapan terör örgütüdür ve halkı asıl mağdur eden de yine terör örgütüdür. Biz devlet olarak elbette buna acele bir çözüm üretmekle mükellefiz. Dolayısıyla, acele kamulaştırma kararını bu anlamda teknik birtakım bilgiler vererek sizlere açıklamak istiyorum.

Tabii, biraz önce de söylediğim gibi, bu aslında bugünün meselesi değil. Suriçi bölgesi Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 29/9/1988 gün ve 38 sayılı Kararıyla birinci derece kent-sel sit alanı ilan edilmiş, 13/4/2001 gün ve 2549 sayılı Karar’la da Sur koruma alanı olarak belirlenmiştir. Tabii, riskli alandaki taşınmazların acele kamulaştırılmasına dair 21/3/2016 tarih ve 2016/8659 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 25/3/2016 tarih ve 29664 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Öncelikle şunu hatırlatmak isterim: Bu karar ilk değildir. Diyarbakır’da daha önce de biliyorsunuz, Büyükşehir Belediyesi, Sur Belediyesi, TOKİ ve Valilik ortaklaşa olarak bir kamulaştırma kararı almıştır 3 mahallemizde: Alipaşa, Lalebey ve Cevatpaşa. Burada gerçekten bir eş güdüm ve iş birliği hâlinde bu çalışma yürütülmüştür. Hatta daha da enteresan bir şey söyleyeyim: Burada sahadaki görüşmeleri yapan, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesidir, yıkım kararının altında imzası olan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesidir, yıkıma başlayan da yine Büyükşehir Belediyesidir. Bugün Büyükşehir Belediye Başkanımız da HDP sıralarında, milletvekili olarak aynı Meclis çatısı altındayız.

Ben şimdi sormak istiyorum: Bugün ne değişti? Bugün orada terörden dolayı yaşanan büyük bir mağduriyet var. Bundan henüz birkaç yıl önce bu kararın altına imza atan, bu iş birliğinin önemli aktörlerinden biri olan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve aynı grubun temsilcileri bizim karşımızda çok farklı bir argümanla duruyorlar, “Devlet burayı yıkacak. Acele kamulaştırma kararı bunu ifade eder.” anlamı yüklüyorlar bu çalışmaya. Fakat bu kesinlikle gerçek dışıdır.

Diyarbakır ili Sur ilçesi sınırları içerisinde bulunan Suriçi bölgesinin tarihî özelliğini kaybederek çöküntü alanı hâline gelmesi, zemin üzerindeki yapılaşma nedeniyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıdığı gerekçesiyle Suriçi bölgesi ile Tarihî Sur Koruma Bandı’nı kapsayan yaklaşık 187 hektar alan, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında, 4/11/2012 tarih ve 28457 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak Bakanlar Kurulu Kararıyla riskli alan ilan edilmiştir. Yani Diyarbakır’da bugün bizim yürüttüğümüz ve yürüteceğimiz çalışma bugünün çalışması değildir. Aslında, bu çalışma, bizim 61’inci Hükümet Programı’mızda da yer almakta; Suriçi’yle ilgili çalışma özellikle. 2009 yılında, biraz önce bahsettiğim, TOKİ, belediye, valilik iş birliğiyle yürütülen çalışma var ve orada belli bir aşamaya da gelindi. 2012 yılında, yine, söylediğim gibi, Diyarbakır Suriçi riskli alan ilan edildi. 2015 yılında -sayın konuşmacı benden önce bahsetti ama bir şeyi eklemeyi unuttu- Hükümetimizin büyük çabasıyla birlikte Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri UNESCO Dünya Miras Listesi’ne girmiştir ve inşallah önümüzdeki dönemde bizim bu konuyla ilgili, bu alanın genişletilmesiyle ilgili çalışmamız devam edecek.

Şimdi, bir de öbür taraftan, katılımcı bir model sağlanmadığından, kimsenin fikrinin alınmadığından bahsedelim. Bildiğiniz gibi, Diyarbakır’da Suriçi bölgesine ait ilk koruma amaçlı imar planı 1990 yılında hazırlanmıştır. Fakat bu koruma planı, Suriçi’ni korumamış ve sorunlarına çözüm üretmekte yetersiz kalmıştır. O amaçla -yine üstüne basarak söylüyorum- Büyükşehir Belediyesi Meclis kararıyla 2008 yılında bu plan askıya alınmış ve yeni koruma amaçlı imar planı hazırlanmıştır;

2012 yılında, Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşüyle Sur Belediye Meclisi ve Diyarbakır Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Peki, biz bugün bu koruma planının ötesinde bir şey söylüyor muyuz? Hayır. Biz bununla birlikte... O zaman ben, neye karşı çıkıldığının, hangi argümanla birlikte devletin burayı yıkacağının ve halkı mağdur edeceğinin daha detaylı olarak bizlerle paylaşılmasını rica ediyorum çünkü anlamakta gerçekten güçlük çekiyorum.

1/5.000 ölçekli koruma amaçlı nazım imar planı, kentsel sit olarak koruma altına alınan Suriçi bölgesinin yanı sıra, surların dışında kalan sur koruma bandını da kapsamaktadır. Parsel ölçeğinde, avlulu düzende yapılaşma önerilerinin, geçmişe ilişkin elde edilebilen veriler ve güncel tespitlerle elde edilen bütün verilerin kullanılarak yeni bir plan geliştirilmesi öngörülmüştür. Yani, Diyarbakır, başta söylediğim gibi, hepimizin şehridir ve bu şehrin kadim değerlerini korumak hepimizin görevidir, bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın. Sadece Suriçi de değil, On Gözlü Köprü'süyle, Dicle'siyle, Kırklar Dağı'yla Diyarbakır hepimizindir.

Peki, ben şunu da sormak istiyorum izin verirsiniz: Kırklar Dağı'nda Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisinden ruhsat alınarak yapılan o hançerlerin, Kırklar Dağı'nın kalbine saplanan o hançerlerin hesabını kim verecek?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Niye onu kamulaştırmadınız, niye onu kamu-laştırmadınız?

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Sur'un içinden bahsediyoruz. Bu acele kamulaştırma...

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

Sayın Tanrıkulu, şimdi kürsüye geleceksiniz, lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Asıl onu kamulaştırsaydınız.

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Acele kamulaştırma kararı şu anda Suriçi bölgesini kap-samakta.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sur'u gördünüz mü, kaç kere gittiniz?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Asıl onu kamulaştırsaydınız, o zaman amacı an-lardık.

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Eğer az yaptığımızı düşünüyorsanız onun üzerinde çalışıla-bilir.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Ne kadar Sur'a geldiniz, Sur'a ne kadar geldiniz?

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Ben şöyle devam etmek istiyorum izin verirsiniz.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sur'a kaç kez geldiniz, Sur'a kaç kez geldiniz?

BAŞKAN – Sayın Konuşmacı, buyurun, devam edin.

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Öncelikle, başta...

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Diyarbakır'a kaç kez geldiniz?

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Diyarbakır'a çok gittim, çok kaldım; çok arkadaşım, dos-tum var.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Ne gün, ne zaman gittin?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Şu anda gördünüz mü, şu anda?

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Halkın içine girdiniz mi, halkla konuştunuz mu?

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Bunları istatistiksel veriler olarak da söylemiyorum, hissederek söylüyorum.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Öncelikle alandaki kaçak, sağlıksız ve güvensiz yapıların yıkılarak yöresel mimariye uygun yapılanması, alanın tarihî ve kültürel değerlerinin ön plana çıkarılması, tıpkı bizim diğer 80 ilimizde yapacağımız gibi ve bugüne kadar yaptığımız gibi, medeniyetimizin, o kadim kültürümüzün bize bıraktığı bütün mirası tekrar gün yüzüne çıkartacak bir çalışma bizim öncelikli hedefimizdir; bundan asla vazgeçilmeyecektir. Alan içinde bulunan tarihî ve kültürel değerlere sahip, başta surlar olmak üzere, pek çok tarihî köşk, konak, kilise, cami, han, hamam, anıt gibi yapılar restore edilerek kente tekrar kazandırılacaktır. Burada şunu söylemek isterim: Biz tarihî dokuyu koruyacağız ama aynı zamanda, insanımızın hak ve hukukunu koruyacağız; bu projelerde bu ikisinden de asla taviz vermeyeceğiz, bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Sağlıklı ve güvenli yaşam alanlarında çocuk yetiştirmek herkesin hakkı, en çok da Diyarbakır’da bu işin cefasını en çok çeken vatandaşlarımızın hakkı. O yüzden, inşallah, önümüzdeki dönemde yapılacak bu projelerle birlikte, mutlaka bu alanlar daha yaşanabilir mekânlar olarak ama hafızayı silmeden, ama izleri silmeden... Ki hiçbirimizin öyle bir niyeti yok çünkü bu, bildiğimiz anlamda bir kentsel dönüşüm projesi değildir; bu, bir toplu konut projesi asla değildir; bu, Diyarbakır için bir kentsel ihya projesidir ve inşallah, sadece Türkiye’de değil, dünyada da bu konuda örnek olacak bir projeye imza atacağız.

Eğer burada diyalog ortamının daha da geliştirilmesi gibi bir öneri varsa bu öneriyi kesinlikle kabul ederiz ve bu konuda söz söyleyecek sivil toplum örgütlerinin, odaların; aynı zamanda, sadece mimarların, mühendislerin değil, sanat tarihçilerinin, şairlerin, yazarların, o şehrin bütün söz sahiplerinin bir araya gelip konuşmasından yana hiçbirimizin bir çekincesi yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu proje hepimizin projesi, bu proje tüm Türkiye’nin projesidir. Bu hassasiyete hepimizin sahip olduğunu bir kez daha bilmenizi isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin verdiği önergeyle alakalı olarak zaten Hükûmetimiz ve ilgili bakanlıklarımız gerekli çalışmaları yapmış bulunmaktadır. Dolayısıyla, şu anda konuyla alakalı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından alınması gereken ivedi bir tedbir ya da araştırmaya ihtiyaç duyulmamaktadır. İhtiyaç duyulması hâlinde -biraz önce bahsettiğim hassasiyetlerden yola çıkarak- AK PARTİ Grubu olarak zaten bizler derhâl harekete geçecek kadar bilinçliyiz.

Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karaaslan.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, hatip konuşmasında bizim gerçek şeyleri ifade etmediğimize, bilgilerimizin gerçek olmadığına, yanlış bilgiler verdiğimizde dair ithamlarda bulundu; buna ilişkin söz hakkı istiyorum.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Öyle bir şey demedi.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Hiç öyle bir şey söylemedi. Tutanaklara bakın Başkanım, yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Yani ben de öyle bir şey duymadım açıkçası.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Yanlış, not almışım Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – “Gerçek dışıdır söylenenler, hatibin söyledikleri gerçek dışıdır, yanlış bilgi veriyor, esas bilgi var olan yerlerin korunmasına dairedir.” diye ifade etti.

BAŞKAN – Buyurun iki dakika. (HDP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Samsun Milletvekili Çiğdem Karaaslan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Şimdi, ne kadar hayal dünyasında yaşadığı konuşmasından belli oldu sayın hatibin çünkü içselleştirmek farklı bir şeydir.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Evet, bizim bir hayalimiz var, sizde o da yok. Bizim bir hayalimiz, hedefimiz var, projemiz var; siz de öyle bir şey de yok.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Siz orada yaşamadıysanız, orada yaşamayıp onu içselleştiremediyseniz buradaki söyledikleriniz de sizin hayal dünyanızı ifade eden bir tarzdadır, aynen onu ifade etmeye çalıştınız.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Bizim bu ülkeye dair hayallerimiz var, hedeflerimiz var.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Evet, o bölgenin yüzde 18'i daha önceden kamulaştırılmış ama yüzde 82'si için acil kamulaştırma kararı alınmış. Siz bunu ifade etmediniz, sanki hepsini daha önceden Büyükşehir Belediyesinin ve Sur Belediyesinin kamulaştırdığını söylediniz. Orasının yüzde 82'si şu anda kamulaştırıldı ve önceki kamulaştırmayla birlikte toplam yüzde 95'e, yüzde 100'lere varan bir alan tekrar kamulaştırılmış oldu.

Peki, Diyarbakır Koruma Kuruluna üye olmayan emniyet müdürünün orada ne işi vardı da 23 Martta orada bir karar çıkarmaya çalıştı? Oradaki şerhe bakarsanız, Büyükşehir Belediyesi ve Sur Belediyesi bunun asla olmaması gerektiğini ifade etti.

Sivil toplum örgütleri -açın basını, daha bugün basında yayınlandı- 310 sivil toplum örgütü -daha beş gündür bu karar Resmî Gazete'de yayımlandı- buna karşı duracaklarına dair açıklama yaptı. Siz hangi sivil toplum örgütü, hangi halktan bahsediyorsunuz? Oraya gidip halkla görüştünüz mü? İsmi verdim size, adresini verdim. Halkla gidip görüşüp oradaki halkın ne istediğini sormak zorundasınız.

Şu anda Sur'da, Silopi'de zorla... Şu an Sur'da sokağa çıkma yasakları kaldırılmıyor, oralar düz bir araziye çevriliyor. Silopi'de sokağa çıkma yasağı kaldırılmış ama orada direnen halkın üzerine kurşunlar yağdırılarak bu ifade edilmeye çalışılıyor. Halk bunu istemiyor, istemeyecek de. Bu zorla bir gasptır, zorla halkın malını elinden almaktır; bunu asla kabul etmeyeceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Bu halka rağmen bugüne kadar hiçbir şey yapmadık. Sizin halkla bir alakanız yok.

ÇİĞDEM KARAASLAN (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Karaaslan, nedir talebiniz?

ÇİĞDEM KARAASLAN (Samsun) – Beni hayalci olmakla nitelendirdiler. İzin vererseniz çok kısa bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hayallerimiz büyük, Türkiye’nin dışına taşıyor Başkanım.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Bizim hayallerimiz var, projelerimiz var.

5.- *Samsun Milletvekili Çiğdem Karaaslan’ın, Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

ÇİĞDEM KARAASLAN (Samsun) – Sayın hatip beni hayalci olmakla nitelendirdi. Aslında teşekkür ediyorum. Evet, ben bir hayal kuruyorum çünkü her şey hayal kurmakla başlar. Ben, Diyarbakır sokaklarında çocukların hiç korku duymadan özgürce dolaşabildiğini hayal ediyorum, seksek oynadığını hayal ediyorum; kadınların, çocukların, gençlerin çok daha sağlıklı yaşam alanlarında hep birlikte olduğunu hayal ediyorum. Bu da herhâlde bir sorun teşkil etmese gerek.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Oradaki halk bunu hayal etsin, siz değil.

BAŞKAN – Sayın Demirel...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dinle! Dinle! Dinle!

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Siz değil, oradaki halk bunu hayal etsin.

ÇİĞDEM KARAASLAN (Devamla) – Biz, hepimiz, bütün grubumuz olarak her zaman Diyarbakır’dayız, Silopi’deyiz, bütün bölgedeyiz. Bu perşembe ve cuma günü de inşallah yine bölgede çok kalabalık bir heyet olarak oradayız. Dolayısıyla, her şey hayal kurmakla başladığı gibi, çok çalışmayla ve üstün bir irade göstermekle de başarıya ulaşır, onu gösterecek tek parti de AK PARTİ’dir.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Kaç korumayla orada yer alacaksınız? Bunları bir sormak lazım size.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yeni sömürgeciliğin hayalleri!

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- *HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Sur ve Silopi için alınan “acele kamulaştırma” kararından doğrudan etkilenecek olan yurttaşların yaşayacağı hak gasbının ve bu kararın doğuracağı olumsuz sonuçların araştırılması amacıyla 30/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin aleyhinde son konuşmacı İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu olacak.

Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, zor dönemlerden geçiyoruz. Yaklaşık altı yedi aydır, Türkiye yakın tarihinde görmediği kadar kriz yaşıyor. Sayın Davutoğlu’nun dönemi cumhuriyet tarihinin en kanlı dönemi oldu çok kısa süre içerisinde ve kendi tarihine birçok yıkım sığdırdı; bunlardan birisi de Sur, Silopi ve Cizre.

Değerli arkadaşlar, birkaç tablo vereceğim ve bir şey okuyacağım kayıtlara geçmesi için, çünkü bu tutanaklar ileride araştıranlara lazım olacak. Bakın, 2002 yılından 2014 yılına kadar yani iktidara geldiğinizden itibaren on iki yılda ölen sivil sayısı 222, toplam on iki yılda bütün bu çatışma ortamında, terör ortamında ölen sivil sayısı 222 ama son altı ayda ölen sivil sayısı 310, sadece son altı ayda. Bunlardan 72'si çocuk, 62'si kadın, 29'u 60 yaşın üstünde, 76'sı ise sağlık hizmetine erişemediği için yaşamını yitirmiş; 180 kişi evin içinde öldürülmüş ya top mermisi ya da ateşli silahla. Toplam 7 ilde, 23 ilçede sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve yüzlerce, binlerce insan zorunlu göçe maruz kalmış. 2014 nüfus sayımına göre bu bölgelerde, sokağa çıkma yasağının ilan edildiği bölgelerde 1 milyon 400 binden fazla nüfus yaşıyor; en az 400 bin kişi de sürgün edilmiş. Genelkurmay Başkanı ile Cumhurbaşkanının anlaşılmadığı şehit sayısı var; Cumhurbaşkanı 355 diyor, Genelkurmay Başkanı 377 diyor. Bu yakın dönem içerisinde bu kadar da güvenlik görevlisi yaşamını yitirmiş.

Niye bunları söyledim? Bütün bu tablo hâlen devam ediyor ve Hükûmetiniz bu güvenlikçi ve insan haklarına aykırı tutumunu devam ettiriyor. Niye bunları söylüyorum? İnsanlığa karşı suçların Uluslararası Ceza Mahkemesinin kurucu metnindeki tanımını okuyacağım ki kayıtlara geçsin. Roma Statüsü'nün 7'nci maddesindeki tanıma göre "... 'insanlığa karşı suçlar', herhangi bir sivil nüfusa karşı yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olarak işlenen aşağıdaki fiilleri kapsamaktadır: Öldürme, toplu yok etme, köleleştirme; nüfusun sürgün edilmesi veya zorla nakli; uluslararası hukukun temel kurallarını ihlal ederek hapsedme veya fiziksel özgürlükten başka biçimlerde mahrum etme ve işkence."

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bunların hepsini terör örgütü yaptı, terör örgütü.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bunlar, Uluslararası Ceza Mahkemesinin statüsünde tanımlanmış insanlığa karşı suçlar.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bunların hepsini terör örgütü yaptı.

BAŞKAN – Dinliyoruz sayın milletvekilleri, lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bu tabloyu da sizin takdirinize sundum. Gelecekte bunun sonuçlarını göreceğiz.

Şimdi, konuya gelirse değerli arkadaşlar, Sur, yedi bin yıllık tarihi olan kadim bir kent, yedi bin yıllık tarihi var; binlerce medeniyete ev sahipliği yapmış, her medeniyetin eserini bugüne kadar taşımış ama son altı ayda, yedi bin yıldaki savaşların görmediği bir yıkımla karşı karşıya kaldı. 49 sivil, sadece, Sur'da yaşamını yitirdi. Ölen diğer insanların sayısını bilemiyoruz, sayısı yok. 79 civarında ölünün ise otopsisine bile yapılamadı, Adli Tıpta falan bekletiliyor veya kimsesizler mezarına kaydediliyor. İnsanlığa karşı ağır suç olmuş böyle bir tablo var ve bu tablodan sonra da UNESCO'nun listesine alınmış tarihi bir kent yok edildi. Bunun üzerinde de 21 Martta Hükûmetiniz 6.642 parsel üzerinde kamulaştırma kararı verdi Kamulaştırma Yasası'nın 27'nci maddesi uyarınca.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Bu kamulaştırma kararı, Anayasa'nın 13'üncü maddesine, 34'üncü maddesine ve 46'ncı maddesine aykırı. Ayrıca, 11 Kasım 2015 tarihli Danıştay İdari Davalar Genel Kurulu kararı var, o karara göre de acele kamulaştırma kararlarının her parsel için ayrı ayrı gerekçelendirilmesi lazım. Oysa, Hükûmetiniz bunu tek bir gerekçeyle yaptı "kamu yararı ve kamu güvenliği" dedi.

Biz inanıyoruz ki Hükûmetiniz burada güvenlikçi ve askerî amaçlı bir imar çalışması yapacak çünkü hiçbir danışma mekanizmasını harekete geçirmediniz. Bir kentin tümüne, 16 mahallesine -bir ilçenin 16 mahallesine- başka bir ilçenin bununla komşu olan 2 mahallesine toptan el koyuluyor. Orada yaşayan insanlardan yani muhtarlardan, orada yaşayan 10 bine yakın esnaftan, orada yaşayan

sivil toplum girişimlerinden ve kanaat önderlerinden hiçbir görüş almıyorsunuz. Bakın, bir kente el koyuluyor, acele kamulaştırma kararı veriliyor ama bundan önce -bu kararı da tarih olarak Nevruz gününde alıyorsunuz yani bu zamanlama da manidar- hiçbir istişare mekanizmasını gözden geçirmeden bunu yapıyorsunuz.

Peki, yani bu acelenin nedeni ne? Nedeni, ders verme, öğ alma ve bu kurallarla da insanları hizaya getirme.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Haksızlık yapıyorsunuz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Bakın, kimsenin terörle mücadeleye itirazı yok ama bu mücadele halkla olamaz, yurttaşlar karşı alınarak olamaz. Ama bugün yaptığınız şu: İnsanları evlerinden boşalttınız, “Evet, biz burada operasyon yapacağız, boşaltın.” dediniz, boşalttılar, şimdi insanlar evlerine dönüyorlar; onlar daha dönmeyen iş makineleri evlerine girmiş, iş makineleri param-parça ediyor evlerini, yıkıp yakıyor.

Bugün sabah gördük arkadaşlar, televizyonlarda izledik: Kadın, Dicle Üniversitesi sahasında molozlar içerisinde eşyalarını arıyordu. Bekleyemez miydi bu kamulaştırma işlemini yapanlar? Hiç olmazsa sağlam kalan eşyalarını alsalardı. O molozların içerisinde yatağının yünü tanıdı, kokusundan tanıdı, Kürtçe “Bu benim yatağım.” dedi. Kızının çeyizinin parçalarını molozların içerisinden toplamaya çalıştı. Yaşlı bir adam molozların içerisinden 2 denk yatağını sırtına yüklemiş, götürüyordu. Bu mu yani şimdi sizin terörle mücadele anlaşıyorsunuz? Bu mu sizin kamulaştırma anlaşıyorsunuz? Bu mu sizin halkla beraber bu işi çözme anlaşıyorsunuz? İnsanları, molozlarda çeyizlerini, eşyalarını, yatağını aratır duruma getirdiniz. Bu mu?

O kadının dediği şekilde söylüyorum: “Allah, bunu yapanlardan hakkımızı bırakmasın.”

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Âmin.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Aynen böyle söyledi bütün televizyonlara hitaben. Böyle berbat bir durum, maalesef, yarattınız değerli arkadaşlar.

Şimdi, bugün ben de gördüm; ticaret odası başkanıyla gördüm, esnaf odası başkanıyla gördüm, esnafların oluşturduğu sivil girişimlerle gördüm. Evet, bugün hem esnaflar hem halk bir araya gelmiş, dört sayfalık esaslı bir metin de var burada. Diyarbakır Barosu bu işleme karşı dava açtı, dava dilekçesi burada. Bunların tümünü size verebilirim, yararlanabilirsiniz. Diyarbakır Barosunun dün yaptığı açıklama var, ondan da yararlanabilirsiniz. Yani, evet, ne olmuşsa olmuş, hukuka aykırı olmuş, çok ağır koşullar yaşanmış ama hiç olmazsa bu süreçleri beraber ve diyalogla yürütmek zorundasınız. Bir halkı, bir kenti yok sayabilir misiniz? Bir kentin yerel dinamiklerini yok sayabilir misiniz?

Diyarbakır ticaretinin yüzde 80’i Sur’da yapılıyordu. Şimdi nerede yapılacak, bir alternatifiniz var mı? Şu anda İzzetpaşa Caddesi, İnönü Caddesi, Gazi Caddesi, Turistik Caddesi, Melik Ahmet Caddesi trafiğe kapalı; evet, sokağa çıkma yasağı kalkmış ama trafiğe kapalı, aynen Gazze’deki gibi 2 metrelik beton bloklar var, hiç kimsenin girişine izin verilmiyor, araçların girişine izin verilmiyor. Peki, insanlar bu süre içerisinde kendi ticaretini nasıl yapacak? Bunlarla ilgili bir görüşünüz var mı, bunlarla ilgili bir tedbir aldınız mı? Hiçbiri yok değerli arkadaşlar.

Bakın, bizler çok ağır bedeller ödedik. Diyarbakır Barosu da kendi tarihinin en ağır bedelini o tarihî mirasa sahip çıkmak için açıklama yapan Baro Başkanını vererek verdi; o tarihe sahip çıkmak için, dikkat çekmek için. Ama şimdi, o tarihi bu kez de hiç kimseye danışmadan kepçelerinizle yok ediyorsunuz. Bugün bana gelen bilgi değerli arkadaşlar: Camilerin kolonlarını, tarihî mekânların kolonlarını molozlar arasına döküyorsunuz hiç dikkat etmeden. Böyle bir talancı anlayışla karşı karşıyayız. TOKİ mantığıyla ve yüzde yüz rant mantığıyla hareket eden bir anlayış içerisindeyiz.

Değerli arkadaşlar, tekrar söylüyorum: Burada bu komisyon kurulur, kurulmaz ama Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin gittiği yol Türkiye’yi bir kavşak noktasına getirmiştir. Ya diyalogla, birbirimizi anlayarak ve halkı dinleyerek bu mesele konusunda başka yerler yakılıp yıkılmadan burada bir çözüm bulacağız ya da... Bir yol kavşağındayız, çünkü halkı bu devletten uzaklaştırdınız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakır, buyurun.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, konuşmacı konuşmasında “Davutoğlu dönemi, AK PARTİ dönemi cumhuriyet tarihinin en kanlı dönemidir.” demek suretiyle bir sataşmada bulunmuştur. 69’a göre söz istiyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Geçen hafta da söyledim, söz almadınız.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu’nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Tanrikulu’nun, konuşmasında “AK PARTİ dönemi, cumhuriyet tarihinin en kanlı dönemidir.” şeklinde bir ifadesi oldu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Davutoğlu, Sayın Davutoğlu’nun, Başbakanın dönemi.

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – “Davutoğlu dönemi” de dediniz. Bu açık bir bühtan ve yalandır, bir saptırmadır, bir çarpıtmadır, bir yönlendirmedir. Bunu şiddetle reddediyoruz.

Hepinizin bildiği gibi ve bu kürsüden müteaddit defalar konuştuğumuz gibi ve konuştuğum gibi, kimsenin ölümünden nemalanmaması gerekir. Güvenlik güçlerinin ölümü gibi, şehit olması gibi sivil-lerin ölümü de son derece acı verir, hepimizi üzer, acıtır, yüreğimizi acıtır. Bundan medet ummamalıyız. Ancak, sadece sonuçtan hareket etmek suretiyle bir konuşma yapmak, bir diskur ortaya koymak da son derece yanıltıcı ve yanlış yönlendiricidir; sonuçlardan değil, nedenlerden de bahsetmemiz gerekir. Ortada -olup biten- özellikle son beş altı ay süresince, terör örgütünün pervasızca, fütursuzca başlatmış olduğu bir terör faaliyeti vardır. Tabiatıyla, meri düzenin, meşru düzenin de bu terör faaliyetlerine karşı hukuktan kaynaklanan haklarını koruyarak, kamu düzenini koruma gereğini hissederek, elbette ve elbette ki vatandaşlarının hayat haklarını korumak üzere yapmış olduğu bir terörle mücadele vardır.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evini yıkıyorsunuz ama.

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – İsteriz ki bir Allah’ın kulunun -yaşlı, kadın, çocuk- ama bir Allah’ın kulunun burnu kanamasın, hayatını kaybetmesin. Bu arada, hayatını kaybedenlere elbette rahmet diliyoruz Cenab-ı Hak’tan. Fakat ortada olup biteni bu şekilde saptırmadan, büyük bir terörle mücadele faaliyeti olduğunu görmeden bu sonuçlardan hareket etmemek gerekir.

Diliyoruz ki bundan sonra bu terör faaliyetleri biter, sadece güvenlik güçlerinin şehit olması, ölmesi değil, sivil vatandaşlarımız da inşallah bundan sonra zarar görmez, daha müreffeh, daha huzurlu bir ülkede yaşarız.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakır.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanrikulu...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın grup başkan vekili konuşma-ma atfen...

BAŞKAN – Biraz sesinizi yükseltir misiniz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın grup başkan vekili konuşmama atfen “Doğru söylemiyor, yalan söylüyor.” dedi açıkça, “Bühtan.” dedi, sataşma var efendim.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika...

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu’nun, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; bakın, ben rakamla konuştum, isterseniz size o isimleri de verebilirim. Cumhuriyet tarihini de karşılaştıralım, bir yıllık dönemi veya altı aylık dönemi karşılaştıralım. 1 Kasım’da seçim oldu ve Hükümet kuruldu. O tarihten bu tarihe ölen sivilleri, ölen güvenlik güçlerini, şehit edilen güvenlik güçlerini ve diğer ölümleri karşılaştıralım; artı, 400 bin insanın göç ettiğini karşılaştıralım ve sokağa çıkma yasaklarını karşılaştıralım. O nedenle, ben, burada, tarihe geçsin diye Uluslararası Ceza Mahkemesinin “İnsanlığa Karşı Suçlar” başlıklı 7’nci maddesini okudum. Buradaki hafızalara kaydolsun diye yaptım bunu, çok bilinçli yaptım, buraya da kaydedildi. Dolayısıyla, bu dönem cumhuriyet tarihinin en kanlı dönemidir, Sayın Davutoğlu’nun dönemi. Bunu tekrar ediyorum çünkü...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Neyin avukatlığını yapıyorsun?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – ...bu şekilde bir ortam vardır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, geçen gün de burada konuştum, sizler aynen burada oturuyordunuz, aynı konuşmayı yaptım -tutanaklarda var- kalkıp sataşmadan söz almadınız, saat yediden sonra olduğu için herhâlde(!) Aynı konuşmayı yaptım, aynı cümleleri kurdum ama sataşmadan dolayı söz almadınız.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sizin her konuşmanız sataşma.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Hatta sizlere arkadaşlarım bir şey söyledi: “Bakın, Başbakanınıza söylüyor bunu.” dedi, hiçbiriniz duymadınız. Aynen böyle değerli arkadaşlar.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sizin sataşmalarınıza hep cevap versek Meclis çalışmaz ya!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bakın, biraz da şunu söyleyeyim: Evet, Sur’da kamulaştırma yapıldı ama kamulaştırılması gerekenler kamulaştırılmadı, Sur’un bütün tarihî dokusuna aykırı olan bütün binalar kamulaştırılmadı ama kiliseler, camiler, gerçekten halkın koruduğu bütün değerler kamulaştırıldı. Ben soruyorum: Kırklar Dağı’na, evet, imar verilmiştir ve Sur’un kalbine, Hevsel Bahçelerinin ve surların kalbine vurulmuş hançerdir, bu bizim kavramımızdır. Niye orayı kamulaştırmadınız madem gerçekten de orayı Toledo yapacaksınız? Asıl kamulaştırılması gereken orasıdır. Ama özel mülkleri ve kamunun kullandığı bütün alanları kamulaştırdınız. Böyle bir tablo var ortada.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Sur ve Silopi için alınan “acele kamulaştırma” kararından doğrudan etkilenecek olan yurttaşların yaşayacağı hak gasbının ve bu kararın doğuracağı olumsuz sonuçların araştırılması amacıyla 30/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin aleyhinde son konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu olacak.

Buyurun Sayın Ensarioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli hazırun; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Ben, aslında bir konuşma hazırlamıştım ama hatipleri dinleyince hiçbir anlamı kalmadı o konuşmaların.

Sur’un hem sembolik değeri var hem tarihî önemi var. Diyarbakır’ın da aslında özüdür, kendisidir “Sur” dediğiniz şey, Diyarbakır’ın kalbidir. Beş bin yıllık bir şehirdir ve 33 medeniyete ev sahipliği yapmış, hepsinin de izlerini bünyesinde taşır. Türkiye’nin belki en önemli tarihî eseridir, insanlık eseridir.

Ben kendim Sur’da doğdum, yakılan Yavuz Selim İlkokulunda okudum, orada yaşadım. Nüfus cüzdanımda da doğum yeri olarak “Cami Nebi” yazar. Sur’u çok iyi bilirim, Sur’un başına gelenleri de çok iyi bilirim.

Şimdi, değerli hatibi dinledim, sataşmadan söz aldı, dedi ki: “Bana ‘Doğru söylemiyorsunuz.’ dediği için söz alıyorum.” Evet, ben de söylüyorum, yine söz alsın, söylediklerinin tamamı yanlıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ne dedi? “Halkın mallarına el koyuldu.” dedi, “Öldürdünüz, şimdi malına el koyuyorsunuz.” dedi. Keşke şiddeti sivil alana taşıyanlara, Sur’un içine, o tarihin içine bombaları, silahları, şiddeti taşıyanlara; ölümlere, yıkımlara sebep olanlara da bütün bunlar yaşanırken üç ay içinde, buradan veya başka bir yerden tek bir kelime söyleyebilseydiniz.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Söyleyemez ki.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Söyleyemez, yüreği yetmez ona.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Devleti, bilerek operasyona tahrik ettiler ve oraların yıkılmasına, tahrip olmasına sebep oldular. Şimdi, ortada büyük bir tahribat var. “Mallarına el koydu.” dediler.

Değerli arkadaşlar, 2009 yılında, yine Hükûmet... Çünkü Suriçi hepimizin hayaliydi, Suriçi’ni dünyanın önemli bir...

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Ticaret alanı.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Ticaret alanı değil.

Önemli bir tarihî merkezi, kültürel merkezi ve burayı Türkiye'nin en önemli turistik alanı hâline nasıl getirebiliriz? Çünkü 1970'lerin sonlarında bir anlayış maalesef dikkat etmemiş, oradaki bütün tarihî evlerin yıkılıp yerine 8 katlı, 10 katlı yığma binaların yapılmasına müsaade etmiş. Ve kala kala orada 450 tane tarihî ev kaldı, bütün bu Suriçi'nde. 8 bin konut var, 10 bin yapı var ve 10 bin yapının içinde 450 tane ev kalmış orada; 27 tarihî cami var, 7 kilise var, 1 havra var, 145 civarında da han, hamam, kervansaray, değirmen, tarihî değeri olan şeyler var.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – 602 tane.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bütün hepimizin hayali olduğu için 2009 yılında mahallî seçimlerden önce -o zaman ben partide değilim, Ticaret Odası Başkanıyım- Hükümet bir süreç başlattı, “Suriçi'nin Kentsel Dönüşümü” dedi buna. Seçim öncesi olduğu için o zaman HADEP de karşı çıktı ve kitlesel birtakım toplantılar yaptı, “Biz bunu istemiyoruz” dedi. Seçimden önceydi sesimizi çıkarmadık. Seçim bitti ben kendim Suriçi Belediye Başkanımızı ziyaret ettim, oradan gittim Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir'i ziyaret ettim, daha sonra vali beyi ziyaret ettim, dedim ki: “Arkadaşlar, bakın, mahallî seçimdi, seçimden önce hani siyasi birtakım reflekslerle birtakım açıklamalar yapılabilir, tavırlar konabilir ama seçim bitti. Bu hepimizin hayalidir, gelin buna engel olmayalım. Bu kimseye de siyaseten mal olmasın -vali beye söyledim- gelin, Suriçi Belediyesi ile Büyükşehir Belediyesini de, TOKİ'yi de bu işe ortak edin, 4 ortaklı bir şekilde yürüsün, hep beraber yürütelim yani bu insanlığın mirasıdır, kimse de buradan siyasi rant elde etmesin.” Diğer sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte gittik o zaman, sağ olsunlar kimse bizi kırmadı, doğru buldular, Suriçi Belediyesi, Büyükşehir Belediyesi, valilik ve STK'larla birlikte ortak toplantı yaptık, ortaklaştılar, protokol yaptılar. Yani bugün Hükümetimizin yapmak istediği şeyi, o gün Sur ve Büyükşehir Belediyesi de bu işe ortak oldu ve bu süreci başlattık. Şimdi, bu süreci başlattıktan sonra 850 civarında evin tespiti yapıldı, rakamlar belirlendi, bunların yüzde 50'si kamulaştırıldı; bu kamulaştırılmanın dibinde belediyenin imzası var, böyle “Milletin malına el konuyor.” falan diye kimse demesin; o kamulaştırmanın dibinde belediyenin de imzası var. Ve yüzde 50'sinin parası ödendi, yıkımının da yapılması için Büyükşehir Belediyesine Şehircilik Bakanlığı eski parayla 16 trilyon para verdi yani ortaklar ya, belediye yapsın bunu. Belediye bu yıkımı ihale etti müteahhide, müteahhit başladı. Yapan müteahhit de -herkesi tanıdığımız gibi- tanıdığımız biri. Adam geldi, dedi ki: “Vallahi, ben yıkıma başladım, benim kepçelemi yaktılar, orada bir de propaganda yaptılar ‘Biz buraları yıktırmayız.’ diye. Ya, döndüm, dedim ki: Arkadaşlar, öyle diyorsunuz da biz büyükşehirden aldık bu ihaleyi, yani sizinkilerin haberi var, niye engel oluyorsunuz? Dediler ki: ‘Vallahi, Osman'a da bunun hesabını sorarız. Biz burayı yıktırmayız.’” Şimdi, eğer oralardan, siyaset talimat alıyorsa hiçbir şey yapamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama kimse kalkıp “Milletin malına el konuyor.” demesin, 2009'da yapılan şey bugün yapıyor.

İkincisi: “Beton bloklar yapılıyor Sur'un etrafına.” diye bir eleştiri az önce geldi. “Beton bloklar yapılıyor.” eleştirisini yapıyorsanız, onların tamamının ruhsatını veren Büyükşehir Belediyesidir, o zaman kendinize söyleyeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve “O beton bloklar yapılıyor.” diyorsanız Kırklar Dağı'na söz söyleyeceksiniz, Kırklar Dağı'na söz söylemeyen burada hiçbir söz söylemeye hakkı yoktur. Ziyaret çarpacak sizi! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Üçüncüsü: “Beton bloklar yapılıyor.” diyenler, Seyrantepe'de 3-4 yoğunluk verilen o ucube gökdelenlere kim ruhsat verdi, kim o değişikliği yaptı? Veyahut da yurt binası olarak açılacak olan yere o yoğunluğu kim verdi, o beton bloklaşmayı kim yaptı? Onun hesabını buradan bize değil, gidip Diyarbakır'da belediyenizden sorabilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dördüncüsü: “Sur’da hiçbir yapı kalmamış.” denildi. Şimdi, ben, buna “doğru” mu diyeyim? 6 mahallede hendek, çatışmalar ve operasyon olmuş; ciddi bir yıkım var, ciddi bir tahribat var, ama Suriçi’ndeki toplam 15 mahallenin 6’sında bu çatışmalar olmuş. “Sur’un tamamı yıkılmış.” deniliyor. Şimdi, ben bunu doğru olarak kabul edemem, kusura bakmayın. “Yüzde 95.” dediler falan...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Yakan kendileri.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Şimdi “İnanç merkezlerine el konuldu.” dediler. Nereye el konuldu? Hiçbir camiye, hiçbir kiliseye, hiçbir inanç merkezine el falan konulmuş değil. Bu kamulaştırma alanının içindeki yerler kamulaştırılmayacak, yani bu karar alınmış ama alınan bu karar dâhilindeki bütün alanlar kamulaştırılmayacak. Bugün sadece 6 mahallede yıkılan, mağdur olan insanların haklarına bir an önce kavuşmaları için pratik bir karardır bu.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kayyum mu atansın?

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Bunun amacı, bir an önce evleri yıkılan, mağdur olan insanlar prosedüre takılmadan, işlemlere takılmadan daha hızlı nasıl hakkına kavuşabilir, bunun çabasıyla alınmış bir karardır.

Hepiniz göreceksiniz ki, buradan işte sesleniyoruz... Büyükşehirin de dibine imza attığı ve kendi belediyesinden karar aldığı 2012 tarihli koruma amaçlı imar planı var. Bu 2012 tarihli koruma amaçlı planı hazırlayan Yıldız Teknik Üniversitesi ve başka birtakım çevrelerle birlikte hazırlandı; UNESCO’nun onayı var, büyükşehirin de onayı var.

Biz, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinin 2012 tarihinde yaptığı koruma amaçlı imar planının 1 santim dışına çıkmayacağız. Buradan bütün Türkiye bizi dinliyor. Sizin onayladığınız, sizin hazırladığınız planı uygulayacağız. Neresine itiraz ediyorsunuz? Neyine itiraz ediyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütün tarihî mekânların, Kültür Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından, çok hızlı ve aslına uygun bir şekilde restorasyonu yapılacak. Evlerinden, yurtlarından olan, zarar gören esnaf ve vatandaşın zararı en acil şekilde karşılanacak. Sur’un içinde tarihî dokuya uygun taş bina dışında bir şey yapılmayacak ve belediyenin hazırladığı imar planına göre hazırlanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – “Hayalci” dediler bize, evet, hayalimiz var. Hayali olmayan hiçbir şey yapamaz. Şairin dediği gibi: “Yürü hür maviliğin bittiği son hadde kadar/İnsan âlemde hayal ettiği müddetçe yaşar.”

Saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ensarioğlu.

Buyurun Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Hatip konuşmasının tamamında grubumuza, partimize ve söylediklerimize satışmada bulundu, o yüzden...

BAŞKAN – Sayın Demirel, somut olarak söyler misiniz, ben de çok iyi dinledim ve not aldım, ne dedi?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Çok net şunu söyleyeyim: Konuşmamda hiçbir şeyi doğru söylemediğimi, söylediklerimin hepsinin yanlış olduğunu, yalan yanlış bilgiler ifade ettiğimi söyledim.

BAŞKAN – Onu size söylemedi.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Bana söyledi.

BAŞKAN – “Yalan yanlış” demedi, size de söylemedi onu.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – “Doğru söylemiyor, söylediğinin tamamı yanlıştır.” dedi.

BAŞKAN – Onu size söylemedi ama.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Bana söyledi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ona demediyse bize demiştir.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ona söylememişse bana söylemiştir!

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Hatip konuşmasında “Biz bunu ifade ediyoruz.” dedi.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Efendim, hatip kime söylediğini söylesin, ona göre söz alalım.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – O zaman söylesin.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Doğru, tamamı yanlış dedim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, hatip kime söylemişse...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – O zaman söylesin kime söylediğini.

BAŞKAN – Peki, buyurun, ikişer dakika verelim.

Tamam, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

İki dakika.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel’in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu’nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hatibi dinledik. Eğer başarabilseydi yedi yılda Bingöl devlet hastanesini yapmış olurdu, hâlâ ihalesi kendisinde ve hâlâ bunu başaramadı. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İkincisi, evet, doğrudur, doğru söylüyor, şöyle: O dönemde belediyenin bütün imar planlarını şu anki imar planıyla hazırladığınız tabloyu karşı karşıya getirelim. Bir araştırma komisyonu kuralım, birlikte imar planlarına da bakalım, halkla da görüşelim, esnafla da görüşelim, yaşananları yerinde ve birlikte inceleyelim diyoruz. Hodri meydan, buyurun, gelin, hep birlikte bunu yapalım! Bizim talebimiz budur. Eğer söylediklerimizin tamamı yanlışsa... Evet, ticaret odası başkanı bugün açıklama yaptı, “Yaşananları asla kabul etmiyoruz, şu anki süreci kabul etmiyoruz.” dedi. Esnaf “Asla bu yaşananları kabul etmiyoruz.” dedi.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onu yanlış biliyorsunuz, terörle alakalı diyorlar onu.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Belediyenin imza attığını söylüyorsunuz. Belediyenin imza atmasını bir yana bırakın, dava açmış durumdadır. Belediye, asla bunu kabul etmediğini ifade eden Sur Belediyesi, Büyükşehir Belediyesi... Geçmişten bugüne kadar da -ifade edilen yerler- belediyeye ait, devlete ait yani kamu kurumlarına ait yerler bile kamulaştırma kapsamına alındı. Bunları siz de biliyorsunuz. Şu anda kalkıp burada bunları ifade ederken gerçekten şehir planından hiç anlamadığınızı bir kez daha göstermiş oldunuz.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Sizden iyi bildiğim kesin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Halk teröristi istemediğini söyledi, vekilimize söyledi.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Çok net söyleyelim: Kamulaştırma kararı alınırken...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Halk teröristleri istemiyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, konuşmacıyı duyamıyorum, lütfen...

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – ...kamulaştırma kararında emniyet müdür yardımcısının ne işi var? Orada, olduğu gibi, güvenlik, emniyet ve karakollar oluşturulacağına yönelik bir planlama vardır ve bu hayata geçirilmek isteniyor şu anda. Buna asla oradaki halk izin vermeyecektir.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Halk istemiyor sizleri. Halk teröristleri istemiyor. Vekilimize söyledi, vekilinizin suratına söyledi.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Evet, halkın altınları, paraları evde kaldı ve bunların hepsi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – ...gasbedildi, el konuldu.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – “Terk edin.” dedi. Teröristleri istemiyor.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Buyurun, hodri meydan, gidelim, halkın kendisine soralım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Demirel, teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin konuşmalarını tamamladık.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi oylarınıza sunuyorum...

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şahsıma sataşma var efendim.

BAŞKAN – Baktım size, elinizi kaldırmadınız, biraz geç kaldınız herhâlde.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Niye, orada anlıyordunuz siz, not almadınız mı?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şahsıma yönelik olarak devlet hastanesini yapamadığımı söyledi.

BAŞKAN – Oylamaya geçmediğimiz için söz veriyorum iki dakika.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

9.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Şimdi, tabii, biz burada bu memleketin çok önemli meselelerini konuşurken meseleleri şahsileştirebilirsiniz, söylediklerimizin altından kalkamadığınız zaman şahsımıza yönelik bir şeyler söyleyebilirsiniz.

Evet, ben milletvekili olmadan önce müteahhittim. Müteahhitlek de şerefli bir meslektir ve o tarihte AK PARTİ'ye üye olmadan ben o ihaleyi almıştım ve şirketin sahibiydim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben daha sonra milletvekili olunca şirketi devrettim, daha sonra aile fertlerimin de üzerine birtakım şeyler olduğu için söylentiler olmasın diye onlardan da devrettik, ailemizin üzerine de değil ve şu anda Bingöl devlet hastanesini de takip ediyorum -çünkü neticede bu sorular bana sorulacağı için- yüzde 90'ları geçen...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kaç yıl gecikti, kaç yıl? Kaç yıl geçti?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – ...bir seviyededir, bir ay içinde de bitecek. Ondan sonra, yasaya aykırı veyahut da sözleşmeye aykırı hiçbir durumu yok, süresi içinde bitecek.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya, yedi yıldır bir hastane bitireceksiniz, yedi yıldır! Ayıp! Ayıp!

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Süresi içinde bitecek.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Nerede süresi içerisinde bitecek? Kaç yılda teslim edecektin?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Bu meseleleri burada gündeme getirmeniz... Aslında sizin açınızdan çok basit bir meseledir. Sur'u biz burada konuşurken bu Sur'un altında kalacaksınız. Bu Sur'u yıkanlara laf etmediniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo!

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Bu Sur'u yakanlara, gençleri orada imhaya gönderenlere, polislerin, askerlerin orada şehit olmasına, gençlerin, sivillerin ölmesine, insanların perişanlığına tek laf etmediniz. Bugün o tahribatı bizler onarmaya çalışıyoruz, o yaraları sarmaya çalışıyoruz, bunun telaşı içindesiniz. Bizim yapacaklarımızı aslında bilmediğinizden değil, oradaki tarihi ayağa kaldıracığımızı çok iyi biliyorsunuz. Orada evi olanlara gerçek bedellerinin çok üzerinde para ödeyeceğimizi iyi biliyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Her şey para değil mi? Her şey para!

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Her aileden istisnasız 1 kişiyi işe alacağız orada, her aileden istisnasız ve herkesin zararını tazmin edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Halk istemiyor onları, halk istemiyor!

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Sigortaları bir yıl öteliyoruz, vergi borçlarını öteleyeceğiz, faizsiz kredi sağlayacağız ve orayı ihya edeceğiz, bunun telaşını yaşıyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Öldürdüğünüz çocukları ne yapacağız?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Korktuğunuz başınıza gelecek, hiç çekinmeyin.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip konuşması esnasında, doğru yaptıkları şeylerle ilgili bizim büyük bir korku yaşadığımızı ve telaşlı olduğumuzu...

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

10.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, değerli milletvekilimizin, “Sur'u şöyle inşa edeceğiz, bunları yapacağız.” diyen birisinin, aslında ne kadar doğru, inandırıcı olduğunu ortaya koyması açısından Bingöl devlet hastanesini örnek vermesi iyi bir örnektir.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Van’a bak, Van’a!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Kaç defa teslim etme tarihi bittikten sonra siz o hastaneyi teslim etmeyip Bingöl halkını hastane koridorlarında süründürdünüz, bütün vekiller araştırsın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Diğer taraftan, bakın, Sur’la ilgili süreç nettir. Sur’da sadece fiziksel bir katliam planlanmadı. Sur’da planlanan, çok net bir kültürel, tarihî, ekolojik, ekonomik, toplumsal, sosyal soykırım planının devreye konmasıdır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Halk sizi istemiyor.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Sur, Diyarbakır’ın ve bütün bölgenin kalbidir, beynidir. Siz, Sur’un nezdinde aslında bir soykırım planını katliam konseptinin üstüne koymak istiyorsunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vatandaş seçimde ne dedi, onu söyle.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Daha önce hani yap-işlet-devret ekonomik modeliniz vardı ya, şimdi Sur’da yak-yık-gasbet modeline geçeceğinizin işaretini veriyorsunuz ama bunu kabul etmeyiz, bunu kabul etmemiz mümkün değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Diyarbakır halkı da, Sur halkı da, HDP de, Diyarbakır’ın örgütlü bütün kurumları da buna müsaade etmez. Sur halkı aylardır zaten “Ben, buradan bundan sonraki yönetim süreçlerinde, karar almak süreçlerinde kendi kendimi yöneteceğim.” dediği için siz onların üstüne bir katliam konsepti gönderdiniz. Şimdi “Ankara’dan karar alacağız, gasbedeceğiz, o kararları size dayatacağız.” diyorsanız büyük yanılıyorsunuz. Zihniyetinizi tanıyoruz. Dört bin yıllık Palmira’yı talan eden zihniyet neyse, yedi bin yıllık Sur’u talan eden zihniyet de aynıdır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yazıklar olsun! Yuh, yuh!

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Palmira’yı talan eden zihniyet nasıl kaybettiyse sizin zihniyetiniz de aynı şekilde Sur’da kaybedecek, Sur’a gömülecek. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vatandaş ne diyor, vatandaş, sen onu söylesene. Vatandaş cevabını verdi.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çakır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı “Soykırım, gasp yapıyorsunuz.” diyerek açık bir satışmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

11.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada konuşmaları dinledik. Bu konuşmalar aslında fotoğrafın nasıl bir fotoğraf olduğunu, tablonun nasıl bir tablo olduğunu gösteriyor. Hem Çiğdem Hanım’ın hem Galip Bey’in, bölgenin insanı olarak Galip Bey’in, somut, müşahhas örnekler verdikten sonra HDP milletvekili arkadaşlarımızın nasıl feveran ettiğini, nasıl belden aşağı vurmaya başladığını, mese-

leyi nasıl özelleştirdiğini, kişiselleştirdiğini hep beraber burada biz de, millet de, halkımız da gördü. Bir defa bu çok ayıp bir şey. Sur'u konuşuyoruz, Sur'u konuşurken konuşmacının geçmiş tarihteki özeline giriyorsunuz. Buna girdiğimizde bu işin ucu çok ileriye gider; buna girmek lazım. Birincisi bu.

İkincisi, Sayın Baluken'in "Soykırım ve gasp yapıyorsunuz." dediğini şiddetle reddediyoruz. Soykırım da yapmıyoruz, gasp da yapmıyoruz. Kim soykırım ve gasp yapıyorsa Allah onların belasını versin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Âmin, âmin, âmin!

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – Bu kadar açık ve net söylüyorum. Soykırım da yapan, gasp da yapan, kast da yapan, ortalığı yakan yıkan açık ve net bir şekilde de ortadadır, o da terör örgütüdür. Ha, sadece terör örgütü müdür? Terör örgütüne her türlü lojistik desteği veren, sosyal desteği veren, dolaylı, dolaysız desteği veren herkes de en az terör örgütü kadar sorumludur.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bu çok doğru, üç yıl boyunca iş birliği yaptınız, onu mu kastediyorsunuz? Üç yıl boyunca yaptığınız iş birliğini mi kastediyorsunuz?

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – Palmira'yı ise... İdris Bey, aynen size iade ediyorum.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Evet, Sayın Baluken, siz "soykırım" kelimesini kullandınız.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Evet.

BAŞKAN – Bunu kabul etmemiz mümkün değil.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Yorum yapıyorsunuz Başkanım.

BAŞKAN - Biz her seferinde, ben Divan Başkanı olarak...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Siz yorum yapamazsınız. Ben kürsüden tarihî, kültürel, ekolojik, ekonomik bir soykırım zihniyeti var dedim.

BAŞKAN – Evet, dediniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bunlar fiziksel katliamın üstüne eklenmiştir dedim, söylediğimin de arkasındayım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar... Bir dakika sayın milletvekilleri...

Ben de "soykırım" kelimesinin kullanılmasını duydum. Sayın Baluken bu konuda açıklama yapıyor, buyurun sizi dinliyoruz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Önce bir sataşmadan söz isteyeyim, onu da açıklarım.

BAŞKAN – Şunu açıklayalım, sonra vereceğim size söz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ben Sur'la ilgili AKP Hükûmetinin devreye koyduğu katliam konseptinin üzerinden özellikle bu kamulaştırma adı altında yapılan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - ...gasbetme işlemiyle beraber tarihî, kültürel, toplumsal, sosyal, ekolojik ve ekonomik bir soykırım zihniyetinin de devreye konduğunu söyledim, söylediklerimin de tamamen arkasındayım, bunda yanlış olan hiçbir şey yok.

Sizin bahsetmiş olduğunuz fiziksel soykırımla ilgili o kürsüden ifade ettiğim bir şey yok ama belli ki bütün bu soykırım zihniyetinin, tarihî dokunun, kültürel dokunun soykırımının önüne geçilmez ise bu işin nereye gideceğini de az çok öngörebilecek insanlarız. O nedenle de burada bütün Türkiye kamuoyunu belli noktalarda da uyarıyoruz, ön almaya çalışıyoruz, söylediğim husus budur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ayrıca... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Ayrıca, sayın grup başkan vekili belden aşağı saptamalar yaptığımız şeklinde çok uygunsuz bir sataşmada bulunmuştur. Cevap vereceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

İki dakika...

Soykırımla ilgili yaptığınız bu açıklamadan dolayı teşekkür ederim ama bu konuyla, bu kelimenin kullanılması bakımından son derece hassas olmamız gerekiyor çünkü ben inanıyorum ki...

Sürenizi başlatmıyorum Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Başlatmayın, evet.

BAŞKAN – Başlatmıyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, kültürel soykırımın...

BAŞKAN – Sayın Baluken, bir dakika...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - ...tarihî soykırımın ne olduğunu araştırın, ondan sonra şey yapın.

BAŞKAN – Sayın Baluken, ben konuşuyorum şimdi.

Ben inanıyorum ki bu Mecliste görev yapan herkes, siyasi aidiyeti ne olursa olsun, tüm halkların, Kürt ve Türk halklarının da kardeş olduğuna inanmaktadır. Dolayısıyla, bu anlamdaki kelimeleri bu anlamı taşıyan kasıtlı söylenmediği düşüncesiyle size iki dakika söz veriyorum.

Buyurun.

12.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biz öyle belden aşağı, şahsiyetle falan uğraşmayız. Burada Diyarbakır vekiliyle ilgili söylediğim husus da somuttur. “Sur’la ilgili bunları, bunları yapacağız.” diyen birinin Diyarbakır’ın 100 kilometre ötesindeki bir kenti yedi yıldır nasıl mağdur ettiğini ifade ettik.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Galip Bey mi yapacak?

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Biz bir Hükûmetiz.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Eğer uğraşsaydık, 1990’lı yıllarda faili belli cinayetleri işleyen, orada bütün köyleri yakan yıkan bir konsepti işleten Mehmet Ağar’ın il başkanlığını yapmış bir insanın buradaki her türlü suçunu teşhir ederdik. Ondan daha kolay bir şey yok. (HDP sıralarından alkışlar)

Diğer taraftan, sizin, Sur'la ilgili ortaya koymuş olduğunuz bir hukuksuzluğu tabii ki getirip burada teşhir edeceğiz, tabii ki Türkiye kamuoyuna aktaracağız, Türkiye halklarına bunu söyleyeceğiz çünkü siz bugüne kadar hangi hukuksuzluğu yaptığınız önce Kürtler üzerinden başlattınız, sonra Türkiye'nin bütün coğrafyasına, bütün muhalif kesimlerine taşıdınız. Zihniyetiniz bu. Bugün Sur'u gasbedersiniz, yarın Türkiye coğrafyasında herhangi bir yerde özel mülkiyet, kamusal alan demeden bir ilçenin tamamına el koyduğunuzu söylersiniz. Bu kadar açık ve nettir. Bunu hiç kimsenin kabul etmesi mümkün değil. Bizim açımızdan Sur'daki yapmış olduğunuz yıkım, talan ve sonra üstüne konan bu gasbetme siyasetinin tamamı zaten insanlığa karşı suçtur. Bu hesap bitmedi, bu hamur daha çok su kaldıracak.

MURAT BAYBATUR (Manisa) – Bu hesap bitmeyecek zaten.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Siz, UNESCO'nun koruma altına aldığı insanlığın tarihî mirasını, insanlığın ortak değerini, hadi, yaktık, yıktık; sonra, iş makineleriyle molozları kaldırıp delilleri kararttık diyerek bu işin içinden çıkamazsınız. Dedğim gibi, hem halk olarak, toplum olarak hem de uluslararası hukuk başta olmak üzere adalet mekanizması olarak hesabını vereceksiniz, ona hazırlanın diyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Halk size söylüyor gerekeni.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Mehmet Ağar'ın il başkanlığını yaptığını iddia ederek bana sataştı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yapmadın mı?

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika söz veriyorum.

13.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Diyarbakır) – Evet, ben on altı yıl Doğru Yol Partisi il başkanlığı yaptım, iki yıl il başkan yardımcılığı yaptım, dört yıl da gençlik kolları başkanlığı yaptım; şerefle yaptım, bütün Diyarbakır şahittir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Benim nerede ne yaptığımı değil, nerede ne söylediğimi, nasıl hareket ettiğimi bütün Diyarbakır bilir, bütün Diyarbakır beni iyi tanır.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Köyler yakılıyor muydu il başkanlığı yaptığın dönemde?

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Faili belli cinayetler işleniyor muydu?

BAŞKAN – Sayın Baluken...

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Size selam vermeye çekinilirken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Asit çukurlarına Kürt gençleri atılıyor muydu? Onlara cevap ver bakayım, onlara cevap ver.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – ...o gün de “Kürt sorunu vardır.” diyen bendim, o gün de köy yakmalara karşı çıkan bendim, bugün de sizin yakmanıza karşı çıkan yine benim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İl başkanlığı yaparak mı karşı çıktın? O gün de onun bir parçasıydın, bugün de onun bir parçasısın.

BAŞKAN – Sayın Baluken...

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Hastaneyi konu ediyorsunuz da hastane normal süresinde bitecek ve Bingöl, Türkiye’nin en modern hastanesine kavuşacak. Hastaneyi yakanlara laf etmezsiniz; niye, aceleniz ne, yakacak mısınız, ne yapacaksınız? Hastaneyi yakanlara laf etmezsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Ambulans şoförünü öldürene laf etmezsiniz, ambulansı kurşunlayanlara laf etmezsiniz. Oradaki evleri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya, ambulans şoförünü kim öldürmüş? Ayıp, ayıp! Utan! Bey-tüşşebap’taki...

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Edepli konuş! Terbiyeli ol!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – El kol hareketi yapma öyle! El kol hareketi yapma!

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Haddini bil! Haddini bileceksin! Terbiyesizlik etme, tamam mı!

BAŞKAN – Sayın Ensarioğlu, lütfen, Genel Kurula hitap eder misiniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen haddini bil! Haddini bileceksin! Haddini bil! Kürsüden in, ondan sonra konuşuruz seninle! Terbiyesizlik yapma!

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, oradan, kürsüden terbiyesizlik yapmasın.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Edepsizlik etme! Altından kalkamadığınız zaman kalkıp burada edebinizi bozmayın, buraya terbiyeli bir şekilde çıkın, cevap verin.

BAŞKAN – Sayın Ensarioğlu...

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Eğer cevap verebiliyorsanız gelin burada cevap verin. Cevap veremediğiniz şeylerde üslubunuzu bozmayın, karşılığını çok kötü alırsınız, tamam mı! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Öyle, burada, dayılanmaya kalkmayın kimseye, edepli olmayı bileceksiniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aman, aman!

BAŞKAN – Sayın Ensarioğlu, lütfen Genel Kurula hitap edin.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Varsa sözünüz, çıkın, burada sözünüzü millete edin. Biz burada açık açık olan biteni söylüyoruz. Diyarbakır’da Suriçi’ndeki evlerin hepsi içine girilip birbirine bağlanırken, yıkılırken, milletin anahtarı elinden alınırken...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hendekler kazılırken...

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – ...çocuklar zorla silahlandırılırken orada sivil alanda o yıkıma tek bir laf ettiniz mi? Etmediniz. Bugün bunun telefisini yapmaya çalışıyoruz, bütün Diyarbakır ve Türkiye de ne yaptığımızı görecek.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.23

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel ve Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, Sur ve Silopi için alınan “acele kamulaştırma” kararından doğrudan etkilenecek olan yurttaşların yaşayacağı hak gasbının ve bu kararın doğuracağı olumsuz sonuçların araştırılması amacıyla 30/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Buyurun.

2.- CHP Grubunun, Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve arkadaşları tarafından, siyasilere fiziki ve sosyal medya üzerinden yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılması, bu saldırıların örgütlü yapılarla bağlantılı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 29/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu; 30/03/2016 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisini, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve arkadaşları tarafından, “Siyasilere fiziki ve sosyal medya üzerinden yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılması, bu saldırıların örgütlü yapılarla bağlantılı olup olmadığının belirlenmesi” amacıyla 29/03/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (406 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 30/03/2016 Çarşamba günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin lehinde ilk konuşmacı, Bolu Milletvekili Sayın Tanju Özcan.

Buyurun Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz hakkında söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında arkadaşlar, bunu dinlemenizde ben büyük bir fayda görüyorum çünkü hepimizi ilgilendiren çok önemli bir konu, yarın da hepimizin başına gelebilecek veya çalışma arkadaşlarımızın başına gelebilecek bir konu.

Konu özetle şu, somut konudan başlayalım: Geçtiğimiz hafta cumartesi günü Düzce ilinde bir terör saldırısı gerçekleşti, İl Başkanımız Sayın Zekeriya Tozan'a karşı.

Olay şu: Saldırganlar önce Sayın İl Başkanını araçla yaklaşık otuz kilometre takip ediyorlar, sonrasında -basit bir trafik kazası gibi- arkasından bir araçla çarpıyorlar, onun inmesi üzerine iki kişi tarafından saldırılıp darbediliyor, üçüncü bir kişi de kameraya çekiyor ve bu kamera görüntülerini sosyal medya üzerinden paylaşıyorlar kendileri, IŞİD'vari ve bu görüntülerin altında "bugün ona, yarın size" gibi tehdit içerikli bir mesaj. Yani, tıpkı IŞİD'in eylemleri gibi; önce terör eylemini yap, arkasından da bunu sosyal medyada yayımla ve toplumu tehdit et, siyasileri tehdit et. Arkadaşlar, bu kesinlikle bir mesaj. Biz Düzce'de de söyledik, burada da söylüyoruz; bu tür mesajları biz ayağımızın altına alır çiğneriz, böyle mesajı kabul etmeyiz, bunu bize kimse kabul ettiremez. Bunun bir terör saldırısı olduğu konusunda da ısrarlıyız. Bu olay üzerine sanıklar Düzce Sulh Ceza Mahkemesi tarafından tutuklandı. Mahkeme doğru bir karar verdi. Bizler soruşturmanın genişletilmesini talep ettik, bunun örgütlü bir suç olduğunu iddia ettik ancak maalesef dün itibarıyla sanıklardan 2 tanesi itiraz üzerine tahliye oldu. Burada, çok üzüldüğümüz bir yer var, onu özellikle belirtmek istiyorum: Maalesef bu sanıkları, bu eşkıyaları, birilerinin "Evde zor tutuyorum." dediği insanlardan olduğunu tahmin ettiğimiz bunları savunma görevi -üzülerek söylüyorum- o ilde siyaset yapan AKP'nin il yöneticisine düşmüş; bundan üzüntü duyuyoruz, hicap duyuyoruz. Böyle bir şey olabilir mi? Sen kendi ilinde bir siyasi partinin il başkanına saldıran sanıkların avukatlığını yapıyorsun.

Arkadaşlar, biz Düzce'de de söyledik, bu işin arkasında başka bağlantılar olduğunu düşünüyoruz. Ama, bunun arkasından umarım AKP çıkmaz diyoruz, inadına yapar gibi AKP'nin il yöneticisi bu sanıkların avukatlığını üstlenmekte hiçbir sıkıntı duymuyor âdeta meydan okur gibi.

Sayın Zekeriya Tozan'a, Düzce İl Başkanımıza yapılan bu saldırının sebebi neymiş peki, bunu merak ediyorsunuzdur eminim. Gerçi, pek meraklı gözlerle de bakmıyorsunuz ama. Arkadaşlar, sanıklar diyor ki ifadesinde: "Biz İl Başkanını gördük -sanki aniden gelişmiş bir olay gibi, kıvrınıyorlar, bunu biz anlıyoruz da söyledikleri önemli- onu görünce..." Geçen hafta suç duyurusunda bulundu Düzce il örgütümüz. Kim hakkında? Sayın Cumhurbaşkanı ve AKP yöneticileri hakkında. Ne için? Teröre yardım ve yataklıkla ilgili. "Çözüm süreci" adı altında yürüttüğünüz süreçte siz aslında teröre yardım ve yataklık ettiniz, MİT Müsteşarı da şüpheliler arasında gösterildi. Şimdi, bu sanıklar ne yapmış? Onları görünce, Zekeriya Tozan'ı görünce akıllarına o gelmiş, "Vay, sen bizim Sayın Cumhurbaşkanımıza nasıl vatan haini suçlaması yöneltirsin; vay, sen Sayın Başbakanımıza, Sayın MİT Müsteşarımıza nasıl vatan haini suçlaması yöneltirsin?" "İşte bundan dolayı saldırdık." diyor.

Arkadaşlar, bu saldırıyı yapanlar “Osmanlı Torunları” diye bir dernek kurmuş -hani sizin şu bindik Osmanlı Ocakları var ya, bunların herhâlde yavru örgütü- böyle bir sivil toplum adına hareket ettiğini de söylüyorlar, tehditleri de bunlar adına yapıyorlar. Biz, bu gözü dönmüş eşkıyalara pabuç bırakacak değiliz, hiçbir zaman da bırakmayız, demirden korksak trene binmezdik. Türkiye’nin her yerinde bu tür saldırılar yapılıyor. Şu Meclis kürsüsünde bile defalarca saldırdınız bize ve arkadaşlarımıza, defalarca saldırdınız. Cumhurbaşkanımızın her yaptığı toplantıda biz sözlü saldırıya uğruyoruz zaten, hakarete uğruyoruz her türlü. Ama şunu fark etmiş olmanız lazım, bu tür saldırılar bize geri adım attırmıyor hiçbir zaman; sadece daha cesaretli hareket etmemize, daha birlik beraberlik içerisinde hareket etmemize katkı sağlıyor.

Sayın milletvekilleri, az önce söyledim, grubunuz çok dikkatli dinlemiyor ama...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Özcan Bey, seni çok dikkatle dinliyorum, çok dikkatle.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Üç gün önce benim Düzce İl Başkanının başına gelenin on beş dakika sonra, bir saat sonra, bir gün sonra sizin bir il başkanınızın veya sizin başınıza gelmeyeceği anlamı çıkmaz bundan.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Kesinlikle.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Yarın bir tane daha siyasi Türkiye’de saldırıya uğrarsa, bu saldırı silahlı bir saldırı olursa -Allah korusun- hayatını kaybederse bunun vebalini kim ödeyecek, kim taşıyacak? Bu çok önemli bir konu. Bakın 1980 öncesinde siyasi cinayetlerin yaşandığı bir ülke burası. 1980 öncesine dönmemize bir adım kaldı maalesef, üzülererek söylüyorum, üzülererek söylüyorum.

Peki, bu saldırganları bu tür olayları yapmaya teşvik eden ne bunu asıl düşünmemiz lazım. Ana sebep, bana göre, özellikle iktidar partisi yetkililerinin kullandığı üslup arkadaşlar, üslup. Siz bize buradan, Meclis kürsüsünde milletvekili arkadaşlarınıza, milletin vekillerine saldırırsanız, Sayın Cumhurbaşkanı her konuşmasında bize hakaret eder, tehdit ederse üstü kapalı olarak, işte “Evde zor tutuyorum.” dediklerinin bir kısmı da sokağa çıkar, sokaklarda terör estirir. Yapmayın bunu. Bakın vara yoğa konuşan bir Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız var.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ya, ne alakası var Düzce’yle Cumhurbaşkanının? Düzce’yi konuş, Düzce’yi.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Çıkıp hiç lanetledi mi bu olayı, kınadı mı? Ne olacaktı, ölmesini mi bekliyordu İl Başkanının?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Düzce’yi konuşun, Düzce’yi.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Hanımefendi Düzce’yi, Düzce’yi... Bu olayla ilgili konuşmuyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Düzce’yi konuşun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, laf atmayın lütfen.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Düzcelileri tamamen bu olayın dışında tutuyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Düzce’deki olayı konuşun. Düzce’deki olayı konuşun.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Düzceliler bu olaydan son derece rahatsız, sizin rahatsız olmadığınız kadar rahatsız.

Bakın, üslup meselesi önemli. İşte bu kullanılan üslup, kullanılan dil, bize yapılan hakaretler, tehditler, işte tabanda bu tür eşkıyaların ortaya çıkıp bizlere, bizim arkadaşlarımıza saldırma hakkını, cesaretini ve haddini veriyor bunlara.

Ben açık bir şekilde buradan çağrıda bulunuyorum: Derhâl, daha fazla geç kalmadan, daha fazla geç kalmadan bu eşkıyalığın önünü kesebilmek adına Sayın Cumhurbaşkanı ve Başbakan Sayın Davutoğlu Düzce’de yaşanan bu eşkıyalığı derhâl kınamalı yoksa bunun arkası gelir, bundan birileri cesaret alır. Eğer siz sessiz kalmaya devam ederseniz, hatta arkadaşlarımız, yöneticileriniz bunların avukatlığını yapmaya devam ederse işte bu eşkıyalar daha büyük terör olaylarına Türkiye’de imza atarlar. Bunu üzümlere söylüyorum ve uyarıyorum sizleri.

Sayın milletvekilleri, bakın, “üslup” demişken... Hani, az önce “Ne demiş Sayın Cumhurbaşkanı?” dedi bir arkadaşımız. Neler dememiş? Şöyle geriye dönük İnternet’ten bir taradım: “Şeref fukaraları”, “Pişkin tipler”, “Hain”, “Ajan...”

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Neye karşı demiş?

TANJU ÖZCAN (Devamla) - “Ağzından salyalar akıyor.”

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Neye karşı dedi?

TANJU ÖZCAN (Devamla) – “Alçaksın, adisin.”

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Neye cevap vermiş?

TANJU ÖZCAN (Devamla) - “Kesip attığım tırnak kadar değerli değilsin.”

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kime demiş?

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Artık, var ya, Türkçedeki argoya yeni ifadeler kazandırmış Sayın Cumhurbaşkanı.

Arkadaşlar, bu “Osmanlı Ocakları” denilen yapıya hiç baktınız mı? Daha doğrusu, siz yakından tanırırsınız da ben muhalefet sıralarına dönüp söyleyeyim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Osmanlı Ocakları değil o, yanlış biliyorsunuz.

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Bu Osmanlı Ocakları yöneticileri “Erdoğan namusumuzdur.” diyor.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) - Alakası yok!

TANJU ÖZCAN (Devamla) – “Erdoğan namusumuzdur.” diyor yani “Ona laf söyleyenin, onu eleştirenin gerekirse canına kıyarız.” demek istiyorlar. Çok tehlikeli gelişmeler bunlar, çok tehlikeli gelişmeler. Sayın Cumhurbaşkanı da bizlere bunları söylediği zaman işte bunlar cesaret buluyor. Bize gelince “pişkin”, “alçak”, “şerefsiz”, her türlü şeyi söyleyecek ama yüzyılın rüşvetçisiyle ilgili dün konuşuyor, yüzyılın hırsızıyla ilgili konuşuyor, ne diyor ona? “Rıza Bey” diyor, “Rıza Bey” diyor.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Sen Amerika’nın avukatı mısın?

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Arkadaşlar, onun ağzından “Rıza Bey” kelimesini duyunca aklıma ne geldi biliyor musunuz? Askerde uzun dönem askerlik yapanlara “Mehmetçik” denirdi, bedelli askerlik yapanlara da “Mehmet Bey” denirdi. Onlara niye “Mehmet Bey” denirdi? Bedel ödediği için. Şimdi, Rıza Sarraf, hırsız Rıza Sarraf niye Rıza Bey oldu? Bedel ödediği için mi Rıza Bey oldu, bedel ödediği için mi?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Düzce’yle ne ilgisi var, çıktığınız konuyla ne ilgisi var?

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanı da sizlere bedel ödediği için mi? (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Cumhurbaşkanıyla ne ilgisi var, Düzce’yle ne ilgisi var?

BAŞKAN – Sayın Keşir, lütfen...

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, şunu da açık olarak ifade ediyorum, tekrar ediyorum: Bu tür saldırıların sonunun gelmesi için bu tür saldırganların tarafınızdan lanetlenmesi gerekir ama siz lanetlemeyi bir tarafa bırakın hâlâ bana laf atmak suretiyle bu tür saldırganlara cesaret veriyorsunuz. Bakın bu 2 eşkıya tahliye oldu. Evet, biz bunlara “eşkıya” dedik, demeye de devam edeceğiz. Bunlar ellerinde Kaleşnikof’larla dolaşan ve bunları sosyal medyada yayınlamaktan imtina etmeyen tipler, tehlikeli tipler.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) - Size bulaşan herkes “eşkıya.”

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Bunlar “eşkıya” değilse kim “eşkıya” arkadaşım?

Benim İl Başkanına saldıracak sokak ortasında, “Sen herkese ‘eşkıya’ diyorsun.” diyecek buradan çıkacak bir tanesi. Senin il başkanına birisi saldırırsa, burada bir AKP milletvekiline birisi saldırırsa, biz bunu lanetlemesek siz ne düşünürsünüz arkadaşlar, böyle bir şey olabilir mi?

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) - Lanetliyoruz.

TANJU ÖZCAN (Devamla) - O zaman, çıksın grup başkan vekili buradan desin ki: “CHP Düzce İl Başkanına yapılan saldırıyı lanetliyorum, saldırganların da bizimle bir gönül bağı bulunmamaktadır.”

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Telefonla konuştum İl Başkanınızla haberiniz yok.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı’nın, Başkanlık Divanı olarak Cumhuriyet Halk Partisi Düzce İl Başkanına yapılan saldırı nedeniyle geçmiş olsun dileğinde bulunduklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Biz de Divan olarak Cumhuriyet Halk Partisi Düzce İl Başkanına geçmiş olsun dileklerini sunuyoruz.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- CHP Grubunun, Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve arkadaşları tarafından, siyasilere fiziki ve sosyal medya üzerinden yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılması, bu saldırıların örgütlü yapılarla bağlantılı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 29/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisinin aleyhinde ilk konuşmacı Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay olacak.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisinin Tüzük gereği aleyhinde söz aldık ancak öncelikle lehinde konuşacağımı ve lehinde de oy kullanacağımızı belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, Türkiye çok ciddi bir terör ve şiddet sarmalı içerisinde. Şiddetin veya terörün konuşulduğu bir ortamda da en büyük sorumluluk hangi kademede ve alanda olursa olsun siyasetçiye düşmektedir ve bu bakımdan siyasetçinin kullandığı dil nasıl bir dildir, kitlelerde, taraftarlarda ve karşıtlarında nasıl bir etki yaratır mutlaka bunun çok iyi hesaplanması gerekir. Her gün her saat teröre şehitler verdiğimiz bir ortamdayız. Öncelikle, vatanımız ve milletimiz için, Türkiye Cumhuriyeti için canını feda eden şehitler verdiğimiz bir ortamda bugünkü konuşacağımız konu hem çok önemli hem bir o kadar da talihsiz bir konudur. Mutlaka bizim ülkemizin varlığı ve birliği, milletimizin tesanüdü ve kaynaşması bakımından hepimizin belli dili kullanması ve davranışları sergilemesi gerekir.

Karşımızda tartışılmaz bir hakikat vardır, o da şiddet; toplumsal ilişkilerin her alanında gittikçe artan bir ivme göstermektedir. İnsanların şiddeti bireysel ve daha vahimi âdeta bir siyasal varoluş aracı hâline getirmeye ve görmeye başladığının emareleri vardır.

Genel hatlarıyla bakarsak, şiddet çok yaygın hâle gelmeye başlamıştır. 2002-2015 yılları arasında 7 bin kadın cinayeti işlenmiştir ve OECD verilerine göre 2013 yılında ülkemizde vatandaşlarımızın yüzde 5'i fiziki şiddete uğramıştır, dünya ortalaması da yüzde 4. Yine, Türkiye, OECD'nin yaptığı bir araştırmaya göre 36 ülke arasında 28'incidir bireylere uygulanan şiddet bakımından ve bir yılda silahla öldürülen kişi sayısı 3 bindir, yaralananlar 12 bindir. Yani bir yılda 3 bin kişi silahla hayatını kaybediyor, öldürülüyor ve 12 bin kişi de yaralanıyor.

Şiddet, toplumsal ilişkilerin bir parçası ve bir sahnesi değildir; birliğimizin, beraberliğimizin, huzurumuzun bir düşmanıdır. Bugün gazetelerin üçüncü sayfası bu tür şiddet haberlerinden geçilmiyor ve bu şiddetin en vahim örneklerinden birisi de siyasi görünümlü veya siyasete dayalı şiddettir ve bunun bir alt başlığı da siyasetçiye uygulanan şiddettir. Görüşlerine, düşüncelerine ister katılalım ister katılmayalım, demokrasi şiddeti reddeder. Legal, yasal siyaset yapan bir siyasetçi eğer şiddetten medet umuyorsa öncelikle kendisini inkâr ediyor demektir ve hukuk dışı davrandığını gösterir. Bir kişinin, hele ki bir siyasetçinin düşünce ve görüşlerinden ötürü şiddete uğraması da şiddete başvurusu da kabul edilemez.

Düzce Cumhuriyet Halk Partisi İl Başkanına uygulanan saldırıyı ve şiddeti de bu kapsam içerisinde çok dikkatle takip etmemiz, üzerinde durmamız gerekiyor. Bu olay münferit bir hadise değildir değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Aynen, biz de ona katılıyoruz.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Biz bunu münferit bir hadise olarak görmüyoruz. Yani saldırı anı videoya çekiliyor ve sosyal medyadan yayınlanıyor. Bu ne küstahlıktır, bu ne haddini bilmezliktir, bu nasıl bir kıskırtıcılıktır! (CHP sıralarından alkışlar) Bunu kabul etmek mümkün değildir. Öğrendiğimize göre de iki kişi tahliye ediliyor bu hadiseden, bir kişi de tutuklu ve kasten yaralama, halk arasında korku ve panik yaratma amacıyla tehdit suçlarından yargılanıyorlar. Bu sadece kınamayla geçirilecek bir hadise de değil. Elbette ilk yapılması gereken reddetmek ve kınamaktır. Elbette yapılmıştır fakat sağduyuyu elden bırakmamak ve sorumlulukların gereğini de mutlaka yerine getirmek gerekir. Bunu, belirttiğim gibi, öyle münferit bir olay değil, korkutmaktan öte demokratik faaliyete yapılan bir saldırı olarak da kabul etmek gerekir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Aynen katılıyoruz.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Şimdi, ister istemez bu saldırılar meydana gelince geçmişteki bazı yakın saldırılar da aklımıza geliyor. 1 Ekim 2015, gazeteci Ahmet Hakan'a yapılan saldırı ve bu saldırıyı organize eden kişi şu anda Gençlik ve Spor Bakan Yardımcısı. Bunu da inkâr etmemiş, açık açık

sosyal medyadan da paylaşmış. Yine, hakeza ilgili gazeteye bir saldırı da düzenlenmişti. Saldırının meydana geldiği yer Emniyet Müdürlüğüne 150 metre, adliyeye 100 metre mesafede ve gündüz, halkın içerisinde meydana geliyor.

Dolayısıyla sağduyulu davranırken, bir kere, bunlara mâni olucu tedbirleri ve tepkileri mutlaka göstermemiz gerekiyor. Bunlar hangi kanada, siyasi organizasyona bağlı iseler veya kendilerini öyle ifade ediyorlarsa mutlaka bu hadiseye el koymaları gerekir. Küçük iyi bir hareket büyük bir iyi niyetten iyidir değerli milletvekilleri. Bu konudaki tepkilerimizi ve samimiyetimizi mutlaka davranışlarımızla ortaya koymak durumundayız.

Ayrıca, bu şiddet bir kartopu gibidir, âdetâ bir çığ gibi; belki münferit hadiseler gibi hadiselerle başlar ancak kartopu gibi büyür ve toplumu da bir şiddet sarmalı içerisine alır, alabilir ve küçük küçük olaylara bakarak hadiseyi kesinlikle küçümsemeyelim. Nasıl bir ivme kazanacağı, hangi olayları tetikleyeceğini bilemeyiz.

Bir zamanlar Diyarbakır Valisi olan Sayın İçişleri Bakanının, Diyarbakır Hükûmet Konağı taşlandıığında, camları kırıldığında “Aman, cama gelsin, cana gelmesin!” dediğini çok iyi hatırlıyoruz. Şimdi, bırakalım cama, cana gelmeyi; Ankara’nın göbeğinde canlı bombalar patlıyor.

O meşhur kırık cam teorisini de hatırlarsanız, ilk cam kırılışının göz ardı edilmesi ve ihmalıyla çok daha büyük hadiseler meydana gelir. O yüzden, son söz olarak ifade ediyorum, bu hadiseyi münferit bir olay gibi değerlendirmeyelim; “ama, fakat, çünkü, lakin” diyerek de tevil edilmemesi gerekir ve bunun siyasi aktörlerinin sorumluluğu da vardır. Son yıllarda artan şiddet olaylarıyla birlikte toplumda meydana gelen kampaşma ve ayrıştırma işaretlerinin de bu şiddeti beslediğini, teşvik ettiğini de unutmayalım, tedbirleri hep birlikte alalım ve örnek olalım düşüncesiyle hepinize saygılar sunuyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

Her 2 konuşmada da her ne kadar konuşmacı arkadaşımız konuşacak ama ilimizin 3 milletvekili; Ayşe Keşir, Fevâi Arslan, Faruk Özlü; İl Başkanımız ve Belediye Başkanımız ayrı ayrı açıklamalarını medyada yapmışlardır. Bu fi’i-i şerri, kötü hareketi şiddetle kınamışlardır, açıklamaları da orta yerdedir.

Teşekkür ederim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bizzat da telefon ettik Sayın Başkanım, bizzat da telefon ederek Sayın Başkanım ile görüştük.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aynı şekilde kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Biz, bu utanç verici saldırıdan sonra özellikle Sayın Başbakanın grup toplantısını dikkatle takip ettik. Biz, bir siyasi partinin il başkanlığına yani o siyasi partinin o ildeki kurumsal kimlik olarak en üst düzeydeki temsilcisine ve genel başkanının o ildeki vekiline yapılan böyle bir saldırıyı ağız dolusu bir dille Başbakanın kınamasını beklerdik, bunu duymadık. Açıkçası Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili böyle bir beklentimiz yoktu, onu da duymadık. Sayın grup başkan vekilleri olarak defalarca söz aldı ve geçmiş tarihlerdeki kayıplarla ilgili, bugünün önemiyle ilgili dün ve bugün çok sayıda konuşma yaptık. Maalesef, üzülerken kaydetmem gerekir ki Adalet ve Kalkınma Partisinin grup başkan vekillerinden de böyle bir şeyin kayda geçirildiğini duymadık. Bu konudaki üzüntümüz hem aramızdaki beşeri ilişkinin devamı açısından

fevkalade güven sarsıcıdır hem de Adalet ve Kalkınma Partisinin hem Başbakanın hem de Kurucu Genel Başkanlarının, şimdi Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan'ın kullandığı sözlerin aynıyla, tekrarıyla kayda geçirilmiş bir linç saldırısının, bir linç operasyonunun bu noktada AKP'nin kurumsal kimliği üzerinde yoğunlaştırdığı bütün şüphelerin de dağılması noktasında ellerinden gelen hiçbir şeyi de yapmamışlardır. Kayda geçsin efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bilmiyorum, Düzce milletvekilleri de bu konuda bir açıklama yaptıklarını söylediler. Kendi aranızda halledersiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, ben Başbakan ve grup başkan vekilleri olarak söyledim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan, öyle kuru “kınıyorum” demekle olmuyor bu işler. Yüksek perdeden, yüksek mevkiden yapılması lazım.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Biz İl Başkanınızla bizzat görüştük efendim, haberiniz yok herhâlde. Biz aradık, görüştük, geçmiş olsun dilekelerimizi ilettik.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başbakan, grup başkan vekili... Benim muhatabım grup başkan vekili. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Neyse tamam... Biz Divan olarak gerekli açıklamayı yaptık.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin lehinde ikinci konuşmacı Adana Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş olacak.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, lütfen, konuşmacı kürsüde.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Cumhuriyet Halk Partisinin Düzce İl Başkanına yapılan saldırıyı kınıyoruz tabii ki, gerçekten utanç verici. Siyasete yönelik müdahalelerden birini teşkil ediyor ve bu konuda ilk andan itibaren tabii ki bu saldırıya karşı tutumumuzu, kınamamızı ve bu tip saldırıların siyaset dünyasında kabul edilmemesi gerektiğini ifade etmiştik; bir kez daha kınıyoruz ve “Bu son olsun!” diyoruz.

Yalnız, bir şeyi söylemeden geçemeyeceğim gerçekten: Çok naif bir tartışmaya tanıklık ettik biraz önce, çok duygulandım. Siz kınadınız, o kınamadı, Cumhurbaşkanı kınamadı, Başbakan kınadı, özür dilenmedi... Ne kadar güzel bir şey yani Türkiye’de demek ki bir il başkanı saldırıya uğrayınca, böyle kibar, naif bir tartışma da olabiliyormuş. İlk kez Türkiye’de bir il başkanı saldırıya uğramış gibi! Tabii, saldırıya ilişkin tutumumuz çok net de... Ne oluyoruz arkadaşlar? Yani biraz etrafımıza bakalım. Bu ülkede siyasetçiler hiç saldırıya uğramadı mı? Hiç dövülmediler mi, hiç tutuklanmadılar mı? Hiç burunları kırılmadı mı? Hiç ayaklarından hâlen tedavi gören eski milletvekillerimiz sakat kalmadı mı? Biz hâlâ bölgede, alanda, gittiğimiz demokratik etkinliklerde gazla, copla, suyla müdahaleye uğramıyor muyuz? Bizim Eş Genel Başkanımız Cizre’ye gitti, Eş Genel Başkanımızın içinde bulunduğu gruba gazla ve suyla müdahale edildi. Biz siyasetçiler olarak, milletvekilleri olarak Düzce İl Başkanı vesilesiyle bir bunları görelim, gerçeklere gözümüzü açalım.

Gerçekten şu anda bu yıl Silopi’de Seve Demir, Demokratik Bölgeler Partisi Meclis Üyesi, Parti Meclisi Üyesi katledildi. Mehmet Yavuzel bodrumda katledildi hem de yakılarak öldürüldü. Bizim bileşenimiz olan Demokratik Bölgeler Partisinin 2 tane parti meclis üyesinin öldürülmesinden söz ediyorum, saldırıya uğramasından değil. Biz bir kınama, bir özür onu falan beklemiyoruz; faillerini istiyoruz, faillerini. Bunların yargı önüne çıkmasını istiyoruz. Kim katletti parti meclis üyelerini bunu görmek istiyoruz. HDP Genel Merkez Binamıza Ankara’nın göbeğinde Tunalı Hilmi’de saldırı oldu, arşivimiz yakıldı. Bizim oradaki görevli arkadaşlarımız canlarını kurtarmak için çatı katına çıktılar ve biz saatlerce -onlarla görüşenlerden biri de benim- onlarla görüşme yaptık, hayatlarını kurtarmaya çalıştık. Bir tek sanık tutuklandı, kırk yedi gün sonra -tabii ki ödül alması gerekiyordu- tahliye oldu. Yüzlerce il ve ilçe binamız saldırıya uğradı, tahrip edildi. Ve buna ilişkin bırakın bir kınamayı destek açıklamalarıyla karşılaştık. Her gün bu saldırıların, bu cinayetlerin, bu tutuklamaların devam etmesi gerektiği yönünde en üst düzeyde, saraydan ve Başbakanlıktan ve Hükümet yetkililerinden açıklamalar duyuyoruz. Niye? Halkların Demokratik Partisi, bu ülkenin yasalarına göre kurulmuş bir parti değil mi? Neden? Biz 59 milletvekiliyle bu sıralarda aynen sizler gibi aynı süreçlerden geçerek halktan onay almadık mı? Biz anayasal ve yasal koşulları tamamlayarak milletvekili seçilmedik mi? Bizim il ve ilçe örgütlerimiz aynı yasalara göre kurulmadı mı? Neden Halkların Demokratik Partisine yönelik -cinayet diyorum, katletmek diyorum- olunca bütün siyaset suspus?

Buna Cumhuriyet Halk Partisi de dâhil. Cumhuriyet Halk Partisinin, gerçekten bu konuda, muhalefete yönelik saldırılara karşı daha net, daha kesin bir duruşu olmasını bekleriz ana muhalefet partisi olarak. Sadece bizim başımıza gelince değil, kimin başına gelirse gelsin, siyaset, siyaset etiği, hukukun üstünlüğünü kabul, buna karşı durmayı gerektirir.

İşte, yani o kadar çok saldırı var ki ve buna karşı bırakın bir tezkibi, kınamayı, lanetlemeyi, biz karşı taraftan sürekli teşvik eden, destekleyen ve cezasızlığa giden yolu ören demeçler izliyoruz.

Sayın Bekir Bozdağ’a iki yıl önce -yanlış hatırlamıyorsam- bir itekleme olmuştur, bir saldırı; yirmi dört saat geçmeden failler tutuklandılar. Ben, Sayın Ahmet Türk’le beraber Samsun’a gitmiştim bir davada. Ahmet Bey’e saldırı sırasında -polislerin, yüzlerce polis eşliğinde saldırı oldu- burnu kırdı ama onların hakkını yemeyeyim, o zaman Sayın Gül ve diğer yetkililer arayıp “Geçmiş olsun.” demişlerdi. Bir tek hatırladığım olay o, geçmiş olsun dileği o. Onun dışında milletvekilleri olarak biz gittiğimiz illerde, gerçekten, sanki milletvekilliği statüsü, partiye göre değişiyormuş gibi bize yaklaşımdaki farklılığı çok net biliyorsunuz, siz de biliyorsunuz, hepiniz biliyorsunuz ve bu konunun mimarı kesinlikle başta iktidar partisidir ve muhalefetin de buna karşı kesin bir dille karşı çıkmasıdır.

Dokunulmazlıksa, herkesin dokunulmazlığı var. Biz dokunulmazlığı falan da savunmuyoruz ayrıca. İl başkanıysa, il başkanlığı statüsü aynıdır. Belediye başkanıysa, belediye başkanlığı statüsü aynıdır. İşte, biz, bu çifte standardı reddediyoruz. Biz, bu ayrımcı politikaları reddediyoruz ve bu ülkede herkesin eşit hak ve özgürlüklere sahip olarak siyaset yapma hakkını, yaşama hakkını hayatın her alanı için savunduğumuz gibi siyaset erki için de savunuyoruz.

Şimdi, gerçekten, bugün basın toplantısı da yaptık. Şu anda Halkların Demokratik Partisi üye ve yöneticilerine karşı, bileşenimiz olan Demokratik Bölgeler Partisine karşı sistematik bir şekilde, aynen 2009’da olduğu gibi, yine, gözaltı ve tutuklama operasyonları başlatıldı. Şu anda elimizdeki rakamlar il, ilçe belediye başkanı, parti meclisi üyesi içinde olmak üzere 5 binden fazla kişi gözaltına alındı ve yine, MYK üyeleri, PM üyeleri, yüzlerce ilçe ve il başkanı, 1.080 kişi tutuklandı. 7 Hazirandan sonraki süreyi söylüyorum sadece. Bu bizim tespit ettiklerimiz, daha fazla olduğunu biliyoruz.

Sadece “Nevroz” haftasında Adana, Adıyaman, Ağrı, Aydın, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Elâzığ, Hatay, Iğdır, Isparta, İstanbul, İzmir, Maraş, Kars, Kocaeli, Konya, Mardin, Tunceli, Urfa ve Yalova’da 635 kişi gözaltına alındı ve 174 kişi tutuklandı bir hafta içinde. Ve bu tutuklamalarda bizim İzmir, Muş, Adıyaman, Ağrı, Manisa –yani hepsi ezberimde değil, bakmam gerekiyor- il eş başkanları tutuklandı değerli arkadaşlar, direkt yöneticiler ve il eş başkanları. Siyasetten yargı eliyle men edilmeyi yaşıyoruz biz.

Ve iktidar partisi geçmişte, hatırlarsınız, sürekli şunu diyordu 10 bini aşkın kişinin tutuklandığı KCK operasyonlarına: “Biz yapmadık, biz aldatıldık, cemaat yaptı.” diye işin içinden sıyrılmaya çalışıyorlardı. Peki, şimdi kim yapıyor? Şimdi bizim İzmir il eş başkanlarımızın, Manisa il eş başkanlarımızın, Ağrı il eş başkanlarımızın, bugün Kızıltepe ve Dargeçit belediye eş başkanlarının talimatını kim verdi? Bu sistematik operasyonların anlamı, Halkların Demokratik Partisini siyaset dışına itmektir, tasfiye etmektir. Bu, ama saldırıyla ama cinayetle ama tutuklamakla ama il ve ilçe örgütlerine saldırmakla ama dokunulmazlıkları tartıştırmakla HDP’nin temsil ettiği demokratik siyaset, özgürlükçü, kadını önceleyen, kadın özgürlüğünü esas alan, Türkiye’deki bütün farklı kimlikleri, inançları, dilleri ve kültürlerin özgürlüğünü ve eşitliğini savunan politikasına ve ilkelerine bir saldırdır. Çünkü bu ülkede teklik üzerinden bir politika yürütülüyor. Dün de nereden icap ettiyse “tek komutan” diye bir söylem daha ortaya atıldı. Artık onu da ileriki konuşmalarda tartışacağız.

Yani özetle şunu demek istiyorum: Düzce İl Başkanına yapılan saldırıyı lanetliyoruz. Asla siyasi temsilcilere bu tip saldırılar olmasın, olmamalı. Ama bunu kınarken şu naiflikten de bir kurtulalım, gözümüzü açalım, etrafımıza bakalım; bu ülkede siyasetçiler saldırıya nerede uğruyor, nasıl uğruyor, kim tutuklanıyor? Bunların hepsini de yürek gözüyle, elimizi vicdanımıza koyarak ve adalet duygusuyla hep birlikte hepsini kınayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Beştaş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Beştaş’ın konuşmasında doğrudan grubumuzu eleştiren birtakım ifadeleri oldu. Müsaade ederseniz cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika...

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

14.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Öncelikle, herhâlde bugün Türkiye siyasetinde en kolay yapılan ve en gönül rahatlığıyla yapılan, en iyi hissettiren şey, ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisini eleştirmek. Adalet ve Kalkınma Partisi ile HDP’nin de bu noktadaki ortaklaşmaları ve her iki liderin ayrı ayrı Cumhuriyet Halk Partisini aynı şeyle itham etmeleri ama AKP’nin Genel Başkanı ile HDP’nin Eş Genel Başkanının CHP’yi suçladığı aynı noktanın birbirini tekzip etmesi de bir vakıa gerçekten.

Burada da Sayın Meral Danış Beştaş, Cumhuriyet Halk Partisinin kendi partilerine yönelik saldırıları ağız dolusu kınamadığı gibi veya naif ifadeler kullandığı gibi bir yaklaşımda bulundu, gerçeklikle ilgisi yok. Tabii, bu konuya en iyi cevabı verebilecek olan, bizlerin HDP’deki mevkidaşlarıdır. HDP

binası yakıldığında ilk oraya giden heyet, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Merkezinden oluşturulan heyetti. Milletvekillerine yapılan her türlü saldırıda, grubunuza yapılan saldırılarda da gerek genel başkan yardımcılarımız düzeyinde gerek grup başkan vekilleri düzeyinde gerekli temasları kurmaktayız, üzüntülerimizi bildirmekteyiz ve siyaset insanlarına, siyasetle uğraşan kişilere gerek paramiliter yapılar tarafından gerekse farklı yapılar tarafından yapılan saldırıları her zaman kınadık.

Buradan açıkça söyleyelim: Adalet ve Kalkınma Partisinin il başkanına da, HDP'nin il başkanına da, MHP'nin il başkanına da hatta Türkiye'de siyaset yapmanın daha da zor olduğu, Mecliste grubu olmayan siyasi partilerin Türkiye'deki tüm temsilciliklerine karşı yapılan her türlü şiddeti, kimden geldiğine ve ne amaca yönelik yapıldığına bakılmaksızın nefretle kınıyoruz.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özel.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- CHP Grubunun, Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve arkadaşları tarafından, siyasilere fiziki ve sosyal medya üzerinden yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılması, bu saldırıların örgütlü yapılarla bağlantılı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 29/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin lehinde son konuşmacı, Düzce Milletvekili Sayın Faruk Özlü olacak.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Aleyhinde efendim.

BAŞKAN – Kim?

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Aleyhinde, aleyhinde.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Aleyhinde. Lehinde demiştiniz.

BAŞKAN – Lehinde mi dedim?

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Evet efendim.

BAŞKAN – Özur dilerim, aleyhinde.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Çünkü mantıken lehinde olması lazım da o yüzden Sayın Başkan...

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, ben bu grup önerisini verildiğinde okudum, baştan aşağı okudum. Ayrıca, az önce konuşan hatibi de dinledim, dikkatle dinledim, her ne kadar dinlemediğimizi ima ettilerse de.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, yani neresinden baksak, neresinden tutsak, bilemiyorum. Kökten yanlış, tamamı yanlış.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Neyi yanlış?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Dinleyin, göreceksiniz.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Şimdi, bakın, açıklayacağım, açıklayacağım.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, diyorlar ki: “Kınama gelmedi.” Bakın, saldırı olduktan, olay olduktan hemen sonra ben bizzat aradım. İl Başkanını aradım ve bildirdim. Şimdi, aynı şekilde, Ayşe Keşir Hanım aradı, Fevai Arslan Bey aradı, İl Başkanımız aradı, Belediye Başkanımız aradı; hepimiz aradık, konuştuk.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Teşekkür ederiz.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Yani şimdi, bunun hâlâ “Kınanmadı, kınandı.” noktasına gelmesi doğrusu çok yanlış.

Bakın, burada basından örnekler var. Bu, Düzce basınında çıkan yazılardır. “İktidar Kanadından Saldırıya Kınama.” Aynı gün yaptık.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kim yapmış bunu?

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Efendim?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kim yapmış bu saldırıyı?

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Şimdi onu açıklayacağım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Biz de ona teşekkür ettik. Niye karşı çıkıyorsunuz öneriye, onu söyleyin.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Bakın, Özlü, Arslan, Keşir, yine Arslan... Kınamalarımızı biz yaptık ve bunu basın yazdı.

Şimdi, aslında bu önergeyi verirken biraz çalışılsaydı, biraz bakılsaydı, belki CHP bu önergeyi hiç vermeyecekti çünkü, değerli arkadaşlarım, bu önergede geçen olay, şu anda mahkeme sürecinde, işlem görüyor mahkemede. 3 kişiden ibaret bir saldırı gerçekleşmiş durumda. Biz araştırdık, baktık, bu saldırıyı yapanlar kimler, yani bizimle bir ilgisi var mı, AK PARTİ’yle bir ilgisi var mı veya sizin ifade ettiğiniz gibi, birtakım derneklerle alakası var mı.

Şimdi, bakın, burada Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının siyasi partilere üyelik sorgulaması var. Girip baksaydınız, bu saldırıyı yapanlardan birisinin CHP üyesi olduğunu görecektiniz. (AK PARTİ sıralarından “Allah Allah, öyle miymiş?” sesleri)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Evet, evet...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tanju kontrol etmemiş. Tüh, olmadı.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir zahmet baksaydınız.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Bakın, okuyorum: Cihan Cengiz, Cumhuriyet Halk Partisi Düzce Merkez Teşkilatı 2009/2A dönemi aktif üyesi.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Aktif üye?

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Evet, aktif üye.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir saat önce alındı bu sorgulama.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ön seçimde oy kullanmış mı?

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Şimdi, yine, saldırı yapan diğer kişi Raşit Arslanaydın’ın, bakın, Türkiye Cumhuriyeti Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Siyasi Parti Üyelik Sorgulama Kağıdı, bu da burada. Bu kişi de Demokratik Sol Parti Düzce Gümüşova teşkilatı 2009/2 dönemi aktif üyesi.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Aa, tüh!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir bakın ya, dersinize çalışın.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Sayın Özel, hiç yakışıyor mu? Bakın, belgeler burada...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir saat önce sorgulandı.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) –Yani 20’den fazla kişinin imzası var önergenizde, girip bakmıyorsunuz. Yani çok yazık.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sen devam et, anlatacağız.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Biz size öyle binlerce belge gösterdik yolsuzlukla ilgili...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir kere bakın bir zahmet.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, saldırıya uğrayan kişi yani sizin şimdiki İl Başkanınız Zekeriya Tozan, 2004 yılında AK PARTİ Belediye Meclisi üyesi olmak için aday adaylığı bulunan kişidir -evet, bunu da sorun, buna da bakın- ve kabul edilmemiş.

Şimdi, arkadaşlar, neresinden bakalım yani hangisini söyleyeyim?

Şimdi, böyle bir olayı biz baştan kınadık, bizzat aradık, kınadık, telefonla aradım, basına açıklama yaptık; şimdi burada “Kınanmamış.” demek çok yanlış.

Bakın, yine, Genel Başkan Yardımcınız Sayın Böke diyor ki: “Yaşanmış olan bu olay, Türkiye’nin nasıl bir faşist düzen içerisinde olduğunun en somut örneklerinden biridir.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Saldıranlar mı faşist?

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Bu, bir adli olay değildir, bu, bir siyasi saldırıdır. Türkiye’de toplumu, akılları ve sokakları bu şiddete asla teslim etmeyeceğiz. Bu şiddeti destekleyen siyasi yaklaşım değişene kadar mücadelemizi vermeye devam edeceğiz.”

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Aynen!

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Bakın, aynı şekilde, CHP’li Tanju Özcan, Sayın Özcan da diyor ki: “Bu, açıkça terör eylemidir. Bunu Meclise ve ülke gündemine taşıyacağız. Buna sessiz kalmamız mümkün değildir. İl Başkanımıza yapılan bu saldırı, tüm Türkiye’ye yapılan bir saldırıdır.” (CHP sıralarından gürültüler)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Doğru.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, bir önerge var ve Meclis şu anda bununla meşgul; keşke biraz baksanız, keşke biraz araştırmanız, şu anda bunları konuşuyor olmasak.

Bir de yine, önergenizde Osmanlı Ocaklarından bahsediliyor. Değerli arkadaşlarım, Osmanlı Ocaklarının partimizle hiçbir ilgisinin olmadığı, Başbakanlık genelgeleriyle ifade edilmiştir, duyurulmuştur ve yine, benzeri yapılarla da partimizin ilgisi olmadığını burada ifade edeyim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Osmanlı Ocakları, HDP’nin gençlik kolu mu?

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Sayın Özcan konuşmasında dedi ki: “Sanıklardan birisinin avukatı, AK PARTİ il yönetiminde.” Bakın, onu da araştırmamışsınız. Bundan üç yıl önce sanıklardan birisinin boşanma davasına bakmış avukat bir arkadaşımızın ne alakası var bu davayla? Neyi ima ediyorsun, ne alakası var bu davayla?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Savcılık kayıtlarına bakın.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çarpıtma var, çok kötü hazırlanmış bunlar.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, az önce dendi ki: “İl başkanlarına saldırı yapılıyor ve bu kınanmıyor.” Değerli arkadaşlarım, bakın, iki gün önce Erzurum’da bizim bir ilçemizin ilçe başkanı kaçırıldı. Hanginiz kınadınız, kınadınız mı? Soruyorum: Kim kınadı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Az önce kınadım, daha az önce, nereden olursa olsun dedim, teker teker söylüyoruz. Daha ne? Her seferinde kınıyoruz.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – O, genel bir ifadeydi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Grup başkan vekilimize sorun.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Arkadaşlar bu dönemde o kadar çok siyasi, saldırıya uğruyor ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bülent Turan geldi, sor bakalım. Bir AKP’linin serçe parmağına bir şey olsa telefon açıp geçmiş olsun diyoruz. Diyor muyuz, demiyor muyuz? (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Özel, lütfen...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Kendi ağzınızla söylüyorsunuz. Bu dönemde o kadar çok siyasi, saldırıya uğruyor, o kadar siyasi parti ilçe başkanları, herkes saldırıya uğruyor.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Konuşmacı, devam edin lütfen.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlarım...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir araştırma komisyonu kuralım, hep beraber araştıralım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Önce içinde bir komisyon kurun, bu konuyu araştırın, ondan sonra, hadi!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, kürsüde bir konuşmacı var.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Bakın, Tanju Özcan Bey dedi ki az önce: “Bu saldırıların sebebi, iktidar partisinin üslubudur.”

Şimdi, bakın, ben, sizin Genel Başkanınızın üslubuna şey yapayım. Bakın, bizim siyasi dilimizin ve üslubumuzun bunu doğurduğunu iddia eden arkadaşlarımız, daha birkaç hafta önce Cumhurbaşkanımızı, Başbakanımızı, İçişleri Bakanımızı, MİT Müsteşarımızı, valilerimizi teröre yataklık yapmaktan suç duyurusunda bulunanlar, “Paris’te, Brüksel’de, ülkemizde patlayan bombaların tek sorumlusu AK PARTİ’dir.” diyen Genel Başkanınızın söylemleri, insanları tahrik eden eylemler değil midir? Kendi nize bakın.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu araştırma önergesi, bireysel bir olaydan siyasi rant devşirme hareketidir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Parti içinde çekekler bunu biraz da.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, yerinizde olsam daha derin araştırmalar yaptım ve daha doğru önergeler verirdim.

Şimdi, ben şunu merak ediyorum: Acaba CHP her konuda da bu kadar sathi mi çalışıyor, her konuda bu kadar araştırma yapmadan mı çalışıyor?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Beş dakika sonra cevabını alacaksın.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Çok merak ediyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Merak etme, beş dakika sonra cevabını alacaksın.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Önergeyi çekecekleri kanaatindeyim ben de.

FARUK ÖZLÜ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu önergenin tutulur bir tarafı yoktur, baştan aşağı safsatadır. O yüzden, bu önergenin reddi yönünde oy kullanmanızı talep ediyorum.

Sayın Başkan, saygılarımı arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Hatip, İnternet’ten konuşma işte bu kadar hazırlanıyor.

BAŞKAN – Sayın Özcan...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Önergeyi geri çekecek.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Belgeleri vereyim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Belgeleri ver, Tanju’ya ver.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan, hatip defalarca ismimi zikretmek suretiyle...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz sizden gelen belgeyi yere atmıyoruz. Siz yapıyorsunuz ya, biz yapmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın Özgür Özel... Konuşmacıyı duyamıyorum, lütfen...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Özgür Bey, adabıyla götürürsen atmaz, adabıyla götürmezsen atar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Adap dersi verecek durumda değilsiniz, gözünü seveyim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – ...defalarca değişik şekillerde sataşmada bulunmuştur. Müsaadenizle 69’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

Sayın Enç...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Adap dersi verecek durumda mısınız ya parti olarak?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sana evet! Sana evet!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hadi yine şahsını sakınıyorum, “Parti olarak.” diyorum.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

15.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan’ın, Düzce Milletvekili Faruk Özlü’nün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Hayatımda dinlediğim en utanç verici ve içinde birden çok yalan olan konuşmalardan bir tanesi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Olmadı!

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Arkadaşlar, bilirsiniz diye söylüyorum: Adı geçen sanıklardan birisi “Cumhuriyet Halk Partisinin üyesiyim.” demiş savunmasında. Baktık kayıtlara, iki yıl önce bu adamın utanç verici faaliyetlerinden dolayı partiyle ilişkisi kesilmiş.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir saat önce aldık ya, bir saat önce aldık.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evraklar orada, olmadı Tanju, iyi çalışmamışsın.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Haberinizi dahi yok bundan. Yazıklar olsun! Doğru dürüst araştırın.

FEVAİ ARSLAN (Düzce) – Tarih var, tarih. Tanju Bey, tarih var.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Tarih var üstünde.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – İkincisi: Düzce İl Başkanımız Zekeriya Tozan'ın ilk il başkanlığı değil, bundan altı yıl önce de partinin İl Başkanıydı, bunu Düzcелiler bilir.

FEVAİ ARSLAN (Düzce) – Damga ve tarihiyle saat var.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – AKP'ye adaylık başvurusunda bulunan, kendisi değil, bacanağı; bunu dahi bilmiyorsunuz, doğru dürüst araştırın bari.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hayır, hayır, yanlış biliyorsunuz.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Ve daha önemlisi: Bunlar üzerinde de çok durmuyoruz, biz diğer sanıkların hangi partiye mensup olduğunu da araştırmış değiliz. Bizim söylediğimiz şu: Arkadaşlar, ayıptır, yazıktır, günahıdır, sanki bu yapılmamış, utanç verici saldırıyı sahiplenir şekilde konuyu başka meclarlara çekmeye çalışıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ne sahiplenmesi? Yanıtlıyorsunuz Genel Kurulu. Kınadığımızı söyledik, yanıtlıyorsunuz Genel Kurulu.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Bu saldırıyı yapan, AKP'li olsa ne, MHP'li olsa ne, CHP'li olsa ne, HDP'li olsa ne. Ayıp!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yalan konuşmayınız.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Bunlar, insan değil, insan değil. Neyine sahip çıkıyorsunuz!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kınadığımızı söyledik, çarpıtmayın söylediğimizi.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Neyine sahip çıkıyorsunuz! (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çarpıtıyorsunuz, çarpıtıyorsunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çarpıtanları kınıyoruz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Neyine sahip çıkıyorsunuz! Böyle bir rezillik olabilir mi?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çarpıtıyorsunuz, çarpıtıyorsunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çarpıtanları kınıyoruz.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Sizi, var ya, özellikle Düzce milletvekillerini bütün Düzce halkına şikâyet ediyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çarpıtıyorsunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Dersine iyi çalış, dersine iyi çalış.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Ayıptır bu yaptığınız, utanç vericidir.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yanlış bilgi verme.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Siz bu konunun niye araştırılmasını istemiyorsunuz, biliyor musunuz? Bu konu araştırılırsa enine boyuna, altından AKP çıkar, AKP'nin yöneticileri çıkar, belki bazı belediye başkanları çıkar diye korkuyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çarpıtmayın, çarpıtmayın.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Önce kendi içinde bir konuşun, araştırın, ondan sonra gelin.

BAŞKAN – Sayın Aşkın Bak...

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Bunu hepiniz biliyorsunuz. Bu korkuyla yaşayamazsınız, bu korkuyla yüzleşeceksiniz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – CHP’den ihraç edersiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Saldırıcı yapanları kınıyoruz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Saldırıcı yapanları kınıyoruz.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Yargıya ne kadar baskı yaparsanız yapın, Cumhuriyet Halk Partisi tüzel kişiliği olarak da bu davaya müdahil olacağız...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yapılan saldırıları kınıyoruz. Ama olmadı, yanlış bilgi veriyorsun.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Müdahil olun, biz de müdahil olacağız.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – ...sonuna kadar takip edeceğiz ve burada yaptığınız konuşmadan dolayı...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – CHP’den ihraç edin öncelikle.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Önce ihraç edin.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – ...bu olayın iç yüzü ortaya çıktıktan sonra utanç duyacaksınız, utanç, yüzünüz kızaracak burada özür dilemek için geldiğinizde.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Olmadı.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Ayıptır, yazıktır, Düzce halkı adına sizi kınıyorum, lanetliyorum, ayıptır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özcan...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çarpıtmayın, çarpıtmayın.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Daha bu konuşmadan sonra sizin oyunuz düşecek, yüzde 15’i, yüzde 8’e düşecek.

FEVAİ ARSLAN (Düzce) – Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika...

Sayın Özgür Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Tanju Özcan, şahsına yapılan saldırıya ve hakarete cevap verdi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ne hakareti ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhuriyet Halk Partisi kurumsal kimliğine ve grubumuza yapılan satışma için cevap hakkı rica ediyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – CHP üyeliği için herhangi bir cevap vermedi. Belge elinde.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – CHP üyesiyse biz ne yapalım canım!

BAŞKAN – Kurumsal kimliğiyle ilgili ne söyledi Sayın Özel?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, bir kez, bu saldırganın partimizin aktif üyesi olduğunu söyledi.

BAŞKAN – Tamam, buyurun, peki. Eğer aksi bir durum varsa elbette ki açıklayın.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Önünüzdeki belgeyi okudunuz mu Sayın Başkan?

16.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Düzce Milletvekili Faruk Özlü'nün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; saygılar sunuyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim arkadaşlar: Bize sunulan iki belgenin de sorgu günü bugün. İki belgede de hem Cihan Cengiz hem Raşit Arslanaydın için -biri DSP, biri CHP- üyelik dönemi, 2009/2A dönemi, bunu görün.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, o diğèrininki mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – İki, CHP üyesi olan, yüz kızartıcı suç işlediğı için üyeliğinin ikinci yılında partimizden ihraç edilmiş, DSP'nin üyeliğı düşmüş. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Ama CHP'ye oy veriyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Üç, bakın, tanıdık bir isim...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Belgesi nerede, belgesi?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Arkadaşlar, hiç bağırmaaya gerek yok, bu gerçeğı dinlemek durumundasınız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Altında kaldınız be! Hâlâ konuşuyorsun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Şimdi, Mehmet Keleş ismini tanırırsınız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunun savunulacak bir tarafı yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Değerli il başkanımız telefon açtı, dedi ki: “Düzce Belediye Başkanı Mehmet Keleş, bir dönem ara verdi, şimdi tekrar AKP'den belediye başkanı, benim CHP'de siyaset yapmadığım dönemde...”

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Saldırgan, CHP'li.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – “...üyeyi olmadığım bir partiye beni belediye başkan adayı olarak ‘iyi bir adaydır’ diye teklif ettiğini, ben bundan haberdar olur olmaz kendisine gösterdiğim tepkiden sonra bu, geri çekildi.” Şu andaki Düzce AKP Belediye Başkanı, kendisini partinize aday olarak önermiş ancak kendisi kabul etmemiş. Bu iftira için de sizi kınıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Pişpişleme ya, pişpişleme!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bundan sonraki dönemde, bundan sonraki süreçte, samimiyet tartışması yapıyorsak eğer... Bakın, bir iddiada bulunuyorsunuz, 2009 çıkıyor “2016” dediğiniz kayıt, kendi verdiğiniz kayıt. Eğer yığitseniz, eğer mertseniz, eğer sözünüzün eriyerseniz, eğer kendinize güveniyorsanız bu önergeye “evet” oyu verirsiniz, hep birlikte gideriz, bu rezilliğe kim imza atmış görürüz.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne alakası var? Daha fazla rezil olma.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Önce kendi içinizde bir karar verin, önce kendi içinizde bir araştırın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ondan sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Size şunu söyleyelim...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bakın...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...“Osmanlı’nın torunu” da deseniz, “Osmanlı’nın ocağı” da deseniz...

BAŞKAN – Sayın Özel...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Önergeyi çek, kurtul.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...o ifade verenlerin de, sizlerin de yaptığı zikzaklar, kıvırtmalar Osmanlı’ya yakışmaz, bunu söyleyeyim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Önergeyi çek de kurtul.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, olmadı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

FEVAİ ARSLAN (Düzce) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Arslan, bir dakika.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Özgür Başkan, kendi içinizde bir araştırın, değerlendirin, sonra bir daha getirin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Verdiğiniz bilgiye bak, verdiğiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bir daha getirin; araştırın, bir daha getirin.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli konuşmacı...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Utanır adam, utanır!

BAŞKAN – Bir sakın olabilirse arkadaşlar, sizi dinleyeceğim Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli konuşmacı, iftirada bulunduğumuzu söyleyerek grubumuza sataşmada bulunmuştur. Dolayısıyla, 69’a göre söz istiyorum. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika.

17.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; gürültüye gerek yok, bağırıp çağırmaya gerek yok. Düzce’de bir hadise yaşanmış, müessif bir hadise; kim yaparsa yapsın öncelikle kınıyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kınıyoruz, lanetliyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bu, ortak bir kınamadır.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Şimdi, yapanlara ilişkin çalışma gerçekleştirildiğinde bu arkadaşlardan birisinin CHP’li olduğu çıkıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çıkıyor öyle bir şey.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bir diğeri de aynı siyasi gelenekten...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yapmayın Hocam, siz yapmayın!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – ...aynı siyasi akrabalıktan DSP’li olduğu ortaya çıkıyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hocam yapmayın, siz yapmayın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu, Türkiye’nin meselesi değil, Parlamentonun meselesi değil, sizin partinizin iç meselesi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hadi oradan ya, hadi oradan ya!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Aynen.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yapmayın Hocam ya.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Sizin yapmanız gereken, kendi içinde bir soruşturma yapmaktır.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hocam, size yakışmıyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O zaman Nazlıka’ya da mı komisyon kurduralım?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Bu iş nasıl gerçekleşmiş, hangi bağlantılar var, niçin bu CHP’li olan arkadaşlar böyle bir saldırı gerçekleştirmişler...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hocam, öyle bile olsa bu, Parlamentoyu bağlamaz mı?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Güçleri Aylin Hanım’a yetiyor, güçleri!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – İşin, bakın, adli tarafı farklı. O zaten yapılır.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Aylin Hanım’ı da araştıralım.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Adli tarafı yapılır.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sadece Aylin Hanım’a bunların güçleri. Yazık değil mi kadına?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Ama muhakkak, aynı partiden olan insanlar arasında...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, Başkan, eskiden Meclis Başkanı da CHP’liydi, siz de MHP’liydiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – ...böyle bir kavga, böylesine bir kabul edilemez durum var ise olaya sizin el koymanız lazım. Parlamento, soruşturma komisyonu kurup ne yapacak arkadaşlar, ne yapacak?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan CHP’liydi, o da MHP’liydi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Lütfen, bunu siz değerlendirin kendi içinde, gün ışığına çıkarın, bize de bilgi verin.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – CHP’li kayyum atayalım Sayın Başkanım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, bir araştırma yapılsın bence kendi içinde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, siz geçmişte CHP’liydiniz, sayın grup başkan vekili de MHP’liydi.

BAŞKAN – Sizi mi dinleyeyim, Tanal’ı mı dinleyeyim, siz karar verin Sayın Özgür Özel?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İkimizi de dinleyin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kayyum atayalım Başkanım, kayyum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizin aileniz de CHP’li, siz de geçmişte CHP’liydiniz. Ne işiniz var orada o zaman? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir Tanal’ı susturur musunuz lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mahmut ağabey...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu noktada tutanaklara geçmesi açısından söylüyorum. Sayın grup başkan vekiline hiç yakışmayan bir konuşma yaptı. Şöyle ki: Oraya çıkıp bu saldırıyı yapan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özgür Bey, duyamıyoruz, grubun izin vermiyor.

BAŞKAN – Ben, Sayın Özel’i hiç duymuyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben de duymuyorum Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kürsüden açıklayayım isterseniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, “açıklama” dediniz, yerinizden lütfen, açıyorum mikrofonunuzu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, yerimden mikrofona...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bunun savunulacak bir tarafı yok Özgür, boşuna uğraşma, özür dile!

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ya, bir sus da millet konuşsun be birader!

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisinden birisi çıkacak “iki saat önceki kayıt” diyecek, yedi yıl önce kapanmış bir partinin üyeliği çıkacak, bundan kimsenin yüzü kızarmayacak, hâlâ daha oturup bunun üstünden “Bu, sizin aynı siyasi gelenekten bir partinizdir, iç mesele.”

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İhraç edin, ihraç!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaş, hiç kimse kimseyi kandırmasın, “Osmanlı Ocakları” denen şeyin...

AYŞE KEŞİR (Düzce) - “Ocakları” değil, değil!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...“Osmanlı torunları” denilen yapıların, Cumhurbaşkanının azmettirmesi ve himayesiyle ortada olduğu ortadadır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Alakası yok, hiçbir bağlantısı yok!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çarpıtmayın konuyu, nereye getiriyorsunuz ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz bu yapılara sahip çıktıkça...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Önergeyi hazırlayanlar sizi yanılttı Başkan, ona bir bak, bir iç araştırma yap! Yanıltılar!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, şudur: Bütün faşizme evrilen süreçlerde bütün otoriter, faşist liderler, devlet ellerinde olsa da paramiliter yapılar kurarak seçimle geldikleri bir yerden seçimle gitmemeye çalışırlar. Mesele ortaya çıkacak diye araştırma komisyonundan kaçırıyorsunuz...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kendi içinde araştırın bence!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mertseniz verin üyenizi, Düzce'ye gidelim bu konuyu araştıralım. Hodri meydan! Hodri meydan! Hodri meydan! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gü-rültüler)

BAŞKAN – Sayın Özel... Sayın Özel...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bu konu yeterince konuşuldu. Yapılan olay son derece çirkindir. Burada bir siyasi parti aidiyetinin duygularımızın tercüme edilmesinde önemli olmaması gerekir. Hep birlikte bu olayı kınadık, biz Divan olarak da kınadık.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kınıyoruz!

BAŞKAN - Lütfen bu olayı kapatın, kapatalım. Lütfen...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Efendim, tutanağa geçmesi açısından bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika, buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Tamam, yerimden.

BAŞKAN - Bir şiddetin üzerinden tartışma yapıyoruz, herkes bunu kınıyor, biz hâlâ tartışıyoruz.

6.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın, Cumhuriyet Halk Partisi Düzce İl Başkanına yapılan saldırı-yı savunan konuşmalar yapılmasından utanç duyduğuna ve AKP Grubunu kınadığına ilişkin açıklaması

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan, gerçekten burada yapılan konuşmalardan özellikle utanç duyduğumu ifade etmek istiyorum. Sebebi şu: Burada yapılan konuşmalar, burada yapılan savunmalar...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Savunma yok, savunma yok!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savunma falan yok!

TANJU ÖZCAN (Bolu) – ...o menfur saldırıyı yapan, iğrenç saldırıyı yapan, terör eylemini yapan o sanıkları maalesef manevi olarak...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Şiddetle kınıyoruz ama sen dosyayı iyi hazırlamamışsın, iyi çalışmamışsın.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kim savundu ya, kim savundu!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Avukata bak, dosyayı iyi hazırlamamış.

TANJU ÖZCAN (Bolu) - ...güçlendirmiştir, güçlendirmiştir ve bu tür eylemleri, Türkiye gene-linde böyle niyetleri olan binlerce kişiyi de cesaretlendirmiştir. Ben bu tavırdan, bu davranıştan utanç duyduğumu ifade ediyorum, AKP Grubunu da kınıyorum. Yazıklar olsun!

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kim savundu ya, kim savundu!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Avukatsın ama dosyayı iyi hazırlamamışsın. Tanju, olmadı.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Avukatsın ama iyi hazırlayamamışsın, olmadı.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Yoklama talebiniz var.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkanım, bir dakika söz istiyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İşlem başladı.

BAŞKAN – Duymuyorum, çok gürültü var.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkanım, bir kısa bir açıklama, bir kısa söz istiyorum 60’a göre.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, işlem başladı, ayağa kalktık, hak saklı kalsın, hakkı saklı kalsın.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Ondan önce söz istedi, önce söz istedi.

BAŞKAN – Sayın Çakır, bir dakika, sözünüzü şey yapın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, hak saklı kalsın da 20 milletvekili ayağa kalkmış burada, böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN – Bir dakika şimdi... Önce gördüm onu, siz ayağa kalkınca size döndüm.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle diyorsanız tamam, ona itiraz etmeyiz.

BAŞKAN – Öyle, evet.

Buyurun Sayın Çakır.

Süreniz bir dakika.

7.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sıradaki bir grup başkan vekiline yakışmayacak tavırlarını kınadığına ilişkin açıklaması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bir önerge var, bununla ilgili konuşmalar yapılıyor ve bu çerçevede gayet net bir şekilde açıklama yaptım, dedim ki: Başta Düzce milletvekillerimiz olmak üzere, 3 milletvekilimiz, Ayşe Keşir, Fevai Arslan, Faruk Özlü, arkasından İl Başkanımız, Düzce; arkasından İl Belediye Başkanımız, Düzce; hepsinin açıklamaları medyada var. Burada da önümüzde, gerekirse onları da okuruz. Bunu da beyan ettik. Bunun savunulacak hiçbir tarafı olmadığı çok açık bir şeyken, aynı zamanda, arkadaşlarımız da saldırganlarla ilgili tespit ettikleri bulguları buraya getirmişken, Özgür Özel'in -sayın grup başkan vekilinin- çıldırmasını, bağırmasını, çağırmasını, en sonunda da bir grup başkan vekiline asla yakışmayacak şekilde masayı yumruklamasını ben de buradan kınıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hodri meydan diyorum; hodri meydan, hodri meydan, hodri meydan!

OKTAY VURAL (İzmir) – Coşkun Bey, partiler arasında bir şey kuralım, bu konuyu enine boyuna araştırırsın.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Neyi araştıracak?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tüm saldırıları araştırırız.

OKTAY VURAL (İzmir) - Bu siyasi şeye girmesin ya, yani kan davasına girmesin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamamen yalan, tamamen yalan.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Siz önce onu araştıracaksınız, bir Erkan Hocam da bakacak, ne olduğunu görecektir önce bir; görmeden bakmış.

OKTAY VURAL (İzmir) - Gayriresmî, gayriresmî...

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- CHP Grubunun, Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve arkadaşları tarafından, siyasilere fiziki ve sosyal medya üzerinden yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılması, bu saldırıların örgütlü yapılarla bağlantılı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 29/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasına geldik.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BAŞKAN – Bir yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Gök, Sayın İrgil, Sayın Özcan, Sayın Göker, Sayın Özdiş, Sayın Bozkurt, Sayın Karadeniz, Sayın Sarıhan, Sayın Tanal, Sayın İlgezdi, Sayın Yarkadaş, Sayın Arslan, Sayın Köse, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Şeker, Sayın Yılmaz, Sayın Bayır, Sayın Engin.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.06

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.27****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istenen yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- CHP Grubunun, Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve arkadaşları tarafından, siyasilere fiziki ve sosyal medya üzerinden yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılması, bu saldırıların örgütlü yapılarla bağlantılı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 29/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 30 Mart 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince, sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükümet? Burada.

Geçen birleşimde, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı.

(x) 149 S. Sayılı Basmayazı 29/3/2016 tarihli 62’nci Birleşim Tutanağı’na ektir.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Mehmet Parsak

Zihni Açıba

İstanbul

Afyonkarahisar

Sakarya

Arzu Erdem

Ruhi Ersoy

Erkan Haberal

İstanbul

Osmaniye

Ankara

“MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi ve ayrımcılığa uğramama hakkının güvence altına alınması ilkeleri doğrultusunda faaliyet göstermek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması ile teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasları düzenlemektir.”

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyette bulunduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım; talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim.

Şimdi, aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 1'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Erkan Aydın

Bülent Öz

Kocaeli

Bursa

Çanakkale

Özgür Özel

Veli Ağbaba

Zeynep Altıok

Manisa

Malatya

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İdris Baluken

Çağlar Demirel

Bedia Özgökçe Ertan

Diyarbakır

Diyarbakır

Van

Filiz Kerestecioğlu Demir

Behçet Yıldırım

Sibel Yiğitalp

İstanbul

Adıyaman

Diyarbakır

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelerin ilkinde, İstanbul Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu konuşacak.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili halkımız; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’yla ilgili söz almış bulunuyorum.

Maalesef, kendi vekillerine eşitlik uygulamayan bir Mecliste eşitlik kanununu tartışmak üzücü tabii ki. Otuz yıl avukatlık yaptığım dönemde cezaevlerini ziyarete gidebilirken HDP milletvekili olarak cezaevlerini ziyarete gidemiyorum ve bununla ilgili herhangi bir açıklama, bir bilgi de verilmiyor maalesef bizlere.

Aynı şekilde, yine eşitlikten söz ederken, insanların katılımından söz ederken, daha önce konuştuğumuz konuyla ilgili de bir iki söz söylemek istiyorum. Sulukule’yi nasıl sahiplerine vermediyseniz, Kuzey Ormanlarını İstanbul halkına rağmen nasıl talan ettiyseniz, Sur’da da yapılmak istenenin aynı şey olduğu kanaatindeyim; yeni sömürgecilik anlayışıdır Sur’da da yapılmak istenen ve halka sorulmadan, halka rağmen bir şeyler yapılmaya çalışılmaktadır.

Şimdi, kanun tasarısına geldiğimiz zaman, “İnsan haklarının korunması ve ayrımcılıkla mücadele kapsamında faaliyet yürüten kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve üniversitelerle işbirliği yapmak” ifadesi kanunda yer almasına rağmen, bu iş birliği maalesef yapılmamış, insan hakları örgütleri dinlenmemiş ve toplantıyı da terk etmek zorunda kalmışlardır.

Vatandaşların karşılaştığı ayrımcılıkları değerlendiren kurumların bağımsız ve özerk olması kurumun itibarı ve işlevini doğru biçimde yerine getirmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. İnsan hakları ve eşitlik kurumlarının ayrı kurumlar olarak kurulmaları ve varlıklarını sürdürmeleri gerekmektedir. Avrupa Birliği’nin kabul ettiği ve tüm üye devletleri bağlayan eşitlik direktiflerine göre, Avrupa’da birden çok temelde veya tek temelde ayrımcılıkla mücadele etmek için kurulan eşitlik kurumları diğer insan hakları kurumlarından ayrı, bağımsız, özerk bir yapıya sahiptirler. Ama, dün de birçok kez eleştirildiği gibi -şu anda, bizdeki tasarıda 3’ü Cumhurbaşkanlığı, 8’i Bakanlar Kurulu tarafından atanması önerisi bulunmaktadır- karar sürecinden muhalefet ve sivil toplum tamamen dışlanmaktadır. Kurula dâhil olmayan sivil toplum örgütlerinin dışarıdan müdahalesi ve katkısı için daha etkin mekanizmalar kurulmalıdır. Kuruma Türkçe dışında dillerde de başvuru yapılabilmesi ve kurum Türkçe dışında dillerde de hizmet verebilmelidir. Kurum yalnızca tazminat kararı veren değil, gerekli hâllerde özür dilenmesi ve yayımlanmasına karar verecek esnekliğe de sahip olmalıdır.

Tasarının 2’nci maddesinde kanundaki tanımlar açıklanmaktadır. Tanımlarda ayrımcılığın bir kişiye karşı uygulanabileceği gibi bir topluluğa karşı ayrımcılıkta da bulunulabileceği belirtilmelidir. Bilindiği gibi, ırk, etnik köken, din, mezhep, cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim özellikleri sebebiyle, kişiler olduğu gibi topluluklar da farklı muameleye tabi tutulabilmektedirler.

Tanımlar konusundaki bir diğer itirazımız tacizin tanımıyla ilgilidir. Irk, etnik köken, din, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim ve kişisel özelliklere yönelik, kişileri küçük düşürücü davranışlar “taciz” tanımına girer. Ayrıca, cinsel tacizin de ayrı olarak bir başlık altında yer alması gerekir.

Ayrımcılık yasağının kapsamına ilişkin 5’inci maddeye de “Seçme, seçilme hakkı dâhil olmak üzere, kamusal yaşama katılım bakımından hiç kimse aleyhine ayrımcılık yapılamaz.” maddesi eklenmelidir.

LGBTİ’lere yönelik ayrımcılığın -ki sizlerin duvarları olduğunu, kırmızı çizgileri olduğunu ve onları yok saydığınızı biliyoruz- cinsel kimliğe, cinsel yönelime dayalı ayrımcılığın da yasaklanması ve ayrımcılık temellerine yenilerinin eklenebilmesi için ucunun açık bırakılması gerekir.

“İstihdam ve serbest meslek alanlarında amaca uygun, orantılı, farklı muamele.” ucu açık bir madde dir ve İş Kanunu’ndan çok daha geriye düşmektedir.

Aynı şekilde, kadınların istihdamıyla ilgili de özel bazı düzenlemeler getirilmesi yine İş Kanunu’nun gerisine düşen bir düzenlemedir.

Meslek içi insan hakları, eşitlik eğitimi programları sadece kanunda sınırlı olanlarla, bu düzenlemeyle sınırlı kalmayıp genel olarak bütün alanlarda ayrımcılığa karşı eğitimlerin verilmesi esas alınmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Kurumun yapısına dair önerilerimiz var.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Burada, sadece, bitirmeden, kayda geçsin diye eklemek istiyorum: “Bu kurum nasıl yapılabilir?” diye dün tartışıyordunuz. Kurum Meclis İnsan Hakları Komisyonundan bir üye, partilerden birer üye ve Yargıtay, Danıştay, Barolar Birliği, TMMOB, tabipler, işçi ve kamu sendikalarından...

BAŞKAN - Sayın Kerestecioğlu, teşekkür ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - ...üyeler dâhil edilmek üzere de oluşturulabilir. Böyle bir kurum olmazsa İnsan Hakları Kurumu maalesef, dostlar alışverişte görsünden öteye gitmeyecektir.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde İzmir Milletvekili Zeynep Altıok konuşacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ZEYNEP ALTIOK (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insan haklarının korunmasını gerçekten isteyen, eşitlik ve özgürlük anlayışını benimseyen tüm milletvekili arkadaşlarımı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Yasa Tasarısı’nı 3 temel bağlamda sorunlu görüyorum. Öncelikle, oluşturulacak kurulun, insan haklarının temel gereği olan bağımsızlık ve eşitlik ilkelerine aykırı şekilde, kendi iradesiyle toplanma yetkisi dahi olmayan bir kurul olarak kurgulanmış olması başlı başına bir sorun. Üyelerin tamamının devlet tarafından atamayla belirlenecek oluşu, mevcut iktidarın tekçi yaklaşımlarını yansıtan taraflı bir kurul olacağının göstergesi gibi.

İkinci ve önemli sorun, hukuk müeyyidelerinden tamamen bağımsız cezai yaptırım gücüyle silahlandırılmış bir kurul olması.

Bir diğer sorun ise tasarıdaki ayrımcılık tanımının son derece muğlak ve eksik bırakılması. Kurul, uygulama alanlarının serbestliği nedeniyle büyük sıkıntılara yol açabilecek, hatta hukuk dışı baskılara yol açabilecek yasal görünümlü bir ihlal kurumuna dönüşerek karşımıza gelecek.

Hükümet tarafından bağımsız olacağı öne sürülen kurulun üyelerinin 8’ini Bakanlar Kurulunun, 3’ünü Cumhurbaşkanının atayacak olması, her şeyden önce insan haklarının en temel ilkesi olan eşitlik ve temsiliyet hakkının ihlalidir.

Şu hâlde, gelin, toplumun her kesimini farklı şekillerde hedef alan hak ihlallerinin olağanüstü yoğunlukta yaşandığı ülkemizde İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu üyelerini kimler belirleyecek, insan hakları ve eşitlik nasıl bir anlayışa emanet edilecek birlikte bakalım.

Bu kurulun üyelerini, Sabahattin Ali'den Hrant Dink cinayetine kadar tamamı faili meçhul bırakılan siyasi cinayetlerin ve katliamların aydınlatılması için Genel Kurula getirilen Meclis araştırması önermelerini tam 22 kez salt AKP oylarıyla reddedenler belirleyecek.

Bu kurulun üyelerini, yirmi iki yıllık adalet arayışı sonunda artık tüm insanlık suçları için bir emsal dava hâline gelen Sivas katliamı davasının zaman aşımına uğrayışını "Hayırlı olsun." diyerek kutsayan ve katillere muştulayan Cumhurbaşkanı belirleyecek.

Bu kurulun üyelerini, toplumun her kesimini "Affedersin, Ermeni", "Yezid", "Zerdüş", "ayyaş", "İsrail tohumu" gibi yaftalarla tanımlayan, "Alili Alevi", "Ali'siz Alevi" gibi tanımlar icat ederek insanları aidiyetleri nedeniyle hedefe koyan akıl ve onun emir erleri belirleyecek.

Bu kurul "Aleviler camiye değil, cemevine gitsinler." diyerek bir inancı kendi ari mezhebinin tekçi yaklaşımıyla şekillendirme cüretine kalkışanlar tarafından temsil edilecek.

Bu kurulun üyeleri, Roboski'de kendi insanlarını savaş uçaklarıyla bombalayanların, katledilen çocuk ve insanlarımızı "figüran" olarak tanımlayanların güdümünde olacak.

Bu kurulun üyelerini ve adaletini, Gezi direnişinde çocuklar öldürüldüğünde "Emri ben verdim." diye böbürlenlen ve evladı ölmüş anaları meydanlarda yuhalatanlar belirleyecek.

Bu kurul, 301 işçimizi kaybettiğimiz Soma maden cinayetinde yakınıni kaybedeni tekmeleyen müşaviri terfi ettiren, Sivas katliamı sanık avukatlarını bakanlık ve milletvekilliğiyle ödüllendiren sistemin bir parçası olacak.

Bu kurulun üyelerini, maden kazalarında ölen işçilerimiz için "Bu işin fitratında var." diyen atayacak, tahrik olma özgürlüğüyle can alma, intikam gütmeye gibi fitrat kriterleri kurulun karar verici unsurları olacak.

Bu kurulun üyelerini, hak ihlalleri karşısında, Karaman'da yaşanan çocuklara cinsel istismara yönelik "Bir kereden bir şey olmaz." diyen Bakan ve arkadaşları belirleyecek.

Bu kurul, konu terör olduğunda "Bana kimse hukuk, insan hakları ve adalet demesin." diyen, insan haklarının tüm evrensel kriterlerini reddeden infazcı bir aklın temsilcisi olacak.

Bu kurul, Can Dündar ve Erdem Gül'ü tahliye eden Anayasa Mahkemesi kararına "Uyumuyorum, saygı da duymuyorum." diyebilen birine koşulsuz biat edenlerden oluşacak.

Bu kurulun üyelerini, Artvin'in Hopa ilçesinde polisin sıkıtığı gazla ölen Metin Lokumcu'nun ölümünü protesto eden kişi için "Kız mıdır, kadın mıdır, bilemem." diyen tutucu zihniyet atayacak.

Bu kurulun üyeleri, ülkemizde son yedi yılda yüzde 1.400 artan kadın cinayetleri karşısında "Kadına şiddet abartılıyor.", "Kadın erkek eşitliği fitratımızda yok.", "Kadının yeri evidir." diyenlerden oluşacak, kendisinden iş isteyen kadınlara "Evdeki işleriniz yetmiyor mu?" diyenlerden oluşacak.

Bu kurulun üyelerini, rant uğruna cumhuriyetin kazanımlarını satanlar, oy için "Ölümler olmasın istiyorsanız 400 milletvekili verin. İstikrar sağlayamazsanız beyaz Toroslar yine gelir." diyen tehditler belirleyecek.

Bu yasa tasarısı, içi boş, dışı şekerle kaplı bir zehri daha içmemizi istiyor sanki. Bu kanun tasarısını reddediyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Gök, Sayın Özcan, Sayın Tanal, Sayın Çiçek, Sayın Bayır, Sayın Bozkurt, Sayın Emir, Sayın Yılmaz, Sayın Kayışoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Engin, Sayın Hürriyet, Sayın Yarayıcı, Sayın Budak, Sayın Öz, Sayın Göker, Sayın Akın, Sayın Ertem.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu (İstanbul) ve arkadaşları

“MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi ve ayrımcılığa uğramama hakkının güvence altına alınması ilkeleri doğrultusunda faaliyet göstermek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması ile teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasları düzenlemektir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu konuşacak.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun tasarısıyla insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kurulması öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, içinde bulunduğu jeopolitik ve jeostratejik konumunun sunduğu fırsatlar kadar, önemli tehditlerle de yüz yüzedir. Yakın coğrafyamızda ve komşularımızla yıllardır süren çatışmalar en temel insan hakkı olan yaşama hakkının sağlanabilmesinin, hayatta kalabilme ve insanca bir yaşam sürdürebilmenin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. 21'inci yüzyılda her ne kadar insanlığın ortak refah ve mutluluğunun tesisi gerekçesiyle demokrasinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi, hukukun üstünlüğünün hâkim kılınması, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması beklense de bu süreç uluslararası terörizm, göç, etnik çatışmalar, iç karışıklıklar, bölgesel çatışmalar, uluslararası hukuka aykırı çifte standartlar, açlık ve yoksullaşma, demokrasi adına yapılan hukuk ihlalleri, çevresel felaketler gibi sorunlarla birlikte ilerlemektedir. Bazı güçler, bu süreçte önlerine çıkan millî ve insani duyarlılıkları ve kuralları olabildiğince yok saymaya ya da ortadan kaldırmaya çalışarak kendi imtiyaz ağlarını genişletme çabasındadır; bunu yaparken de insan hakları bayraktarlığına soyunarak hedef alınan ülkelerde etnik ve dinî unsurları en önemli araç ya da iş birliği aktörü olarak kullanmakta, etnik kimlikleri kaşıyarak millî kimliği zayıflatmaya çalışmaktadır. Bu yapı içerisinde asgari müşterekleri zayıflayan, ahenkli bir toplumsal birliktelem zemini oluşturamayan, ortak karar ve çözüm üretemeyen toplumlar millî direnç kalelerini birer birer kaybetmekle yüz yüze kalmaktadır. Türkiye'nin hukukun üstünlüğü ve demokrasi vaadiyle girilen Orta Doğu'ya yeniden şekil verme sürecinde tarihî ve kültürel derinliğine yakışmayan bir anlayışla rol üstlenmeye kalkması, yaşanan çatışma, zulüm, kan ve gözyaşına ortak olunmasına da sebep olmuştur. Oysa, hukuk devleti ancak araçsallaştırılmamış bir demokrasi ve temiz siyasetle mümkün olabilecektir. Demokrasinin araçsallaştırıldığı bir siyasi ve sosyal ortamda demokrasiye özgü değerler de içeriği olmayan bir söylem olmaktan öte gidemeyecektir.

Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafyada gelişen başta terör olmak üzere şiddet olaylarının etnik ve mezhep çatışmalarının etkisinden korunması, yürüteceği dış politika ile uygulayacağı siyasi ve sosyal politikaların isabetiyle doğru orantılı olacaktır. Kuşkusuz, bu politikaların Türk millî kimliğini, millî değerlerini, kardeşlik hukukunu ve cumhuriyetin temel niteliklerini esas alan politikalar olması zorunludur. Ancak, on dört yıldır uygulanan yanlış politikalar maalesef, demokrasi ve insan hakları gibi kavramların gölgesinde bölücülüğün himaye görmesine yol açmış, Türkiye'nin bölgesinde sözü dinlenir bir ülke olmasını sağlamamış, başta terör olmak üzere bölgesel sorunları ithal eder bir duruma getirmiştir.

Terörizm tüm insanlığa doğrultulmuş korkunç bir silahtır. Terör hangi gerekçeyle ve hangi ülkede çıkarsa çıksın insanlık dışıdır ve insanlık onurunu hiçe saymaktır. Terörizm ateşi konusunda duyarlı olmak, sorumluluk bilinciyle hareket etmek insanım diyen, insan haklarına saygı duyan herkesin görevidir. Yaşanabilir bir dünya istiyorsak, insan hak ve hürriyetlerine şartsız bağlıysak terörizme karşı aynı dozda tepki gösterebilmeli ve karşı koyabilmeliyiz. Fakat, yaşadığımız süreçte kavramlar asıl manasından uzaklaşmış, kan döken, cinayet işleyen, vatan ve millete dış bileyen tüm odaklar barışsever, özgürlük tutkunu, demokrasi yanlısı ve insanlık savunucusu olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Barış ve insan hakları kavramları âdeta bölücülerin hizmetine koşulmuş, terörün yedeğine konulmuştur.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin yakın tarihinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL FARUK AKSU (Devamla) – ...en sıkıntılı ve çalkantılı döneminden geçmesini...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İSMAİL FARUK AKSU (Devamla) – Tasarının hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağı kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunmadan önce, bir yoklama talebi var, onu yerine getirelim.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Gök, Sayın Türkmen, Sayın Emir, Sayın Bozkurt, Sayın Bayır, Sayın Çiçek, Sayın Tanal, Sayın İlgezdi, Sayın Yılmaz, Sayın Kayışoğlu, Sayın Hürriyet, Sayın Gündoğdu, Sayın Özdemir, Sayın Yarayıcı, Sayın Budak, Sayın Yıldız, Sayın Öz, Sayın Akın.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime elli dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.57



BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Ben “Elli dakika ara veriyorum.” demiştim ama bir yanlış anlaşılma olmuş, zabıtlara da “iki dakika” diye girmiş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, “yanlış anlaşılma” değil efendim. Yani, Parlamento çok ciddi işlerle uğraşır.

OKTAY VURAL (İzmir) – “Anlaşılma” değil, “iki” söylediniz ya!

BAŞKAN – Ben “elli” dedim.

Birleşime elli dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.02

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Şimdi, 2’nci madde üzerinde üç adet önerge vardır.

Önergeleri okutacağım ama...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Elif Doğan Türkmen’in bir söz talebi var.

BAŞKAN – Sayın Doğan Türkmen, bir şey mi söyleyeceksiniz?

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – Efendim, mikrofonu açabilerseniz evet.

BAŞKAN – Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen’in, Adana’nın Ceyhan ilçesinin Üçdutyemişova köyünde TİGEM’den alınması gereken arazilerle ilgili köylülerin büyük bir sıkıntı içerisinde olduklarına ilişkin açıklaması

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – Sayın Başkan, Adana Ceyhan ilçesi Üçdutyemişova köyünde TİGEM’den alınması gereken arazilerle ilgili köylülerin büyük bir sıkıntısı var. Şöyle ki: Yanı başlarındaki köyde dönümü 8 bin lirayken burada dönümüne 3-4 katı fiyat isteniyor. Sonuçta her ikisi de devlet kurumu olmasına rağmen Üçdut köyünde yaşanan bu sıkıntıyla ilgili tüm köylülerimiz şikâyetçiler. Bunu özellikle Mecliste dile getirmemizi istediler ve talepleri şudur: Tıpkı yanı başlarındaki köyde -üstelik de sulu arazi olmasına rağmen- dönümü 8 bin lirayken, kendilerinin köyünde ve kuru araziye, daha az verim alınan araziye 3 katı fiyat verilmesinin bir haksızlık olduğunu düşünüyorlar ve üstelik de 9 Mayıs’a kadar da bedelin ödenmesini istiyorlar. Adana’da 9 Mayıs’ta hiçbir çiftçiye para olmuyor. Yani...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Doğan, lütfen toparlayın.

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – Teşekkür ederim.

Başkanım, 9 Mayıs’ta paranın ödenmesi demek, çiftçiye “Sen bu arazileri alma, biz başkasına satacağız.” demek. Bu nedenle de Sayın Maliye Bakanımız ve Tarım Bakanımızın da mutlaka bu konuyla ilgilenmesini istiyoruz ve köylülerimize müjdeli bir haber vermek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)*

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde üç adet önerge vardır demiştim.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasının (e) bendinde yer alan “işlem ve uygulamalar sonucunda” ibaresinden sonra gelmek üzere “dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri temellere dayanılarak” ibaresinin eklenmesini ve (i) bendinde yer alan “engellilerin” ibaresinin “Engellilerin, kadınların, çocukların, yaşlıların, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gazilerin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ruhi Ersoy

Mehmet Parsak

Zihni Açba

Osmaniye

Afyonkarahisar

Sakarya

Mehmet Erdoğan

Erkan Haberal

Arzu Erdem

Muğla

Ankara

İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 2’nci maddesinin (d), (j) ve (k) fıkralarının aşağıdaki gibi düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

(d)- “Doğrudan ayrımcılık: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerinden birine dayanılarak, bir kamu veya özel hukuk gerçek veya tüzel kişi veya topluluğuna, hak ve özgürlüklerin tanınması, kullanılması ve yararlanması esnasında, karşılaştırılabilir benzer durumlarda muamele edildiğinden, edilmiş olduğundan veya edileceğinden daha az elverişli davranma anlamına gelecek her türlü farklı muameleyi ifade eder.”

(j)- “Taciz: Psikolojik ve cinsel türleri de dahi olmak üzere, insan onurunun çiğnenmesi amacını taşıyan veya böyle bir sonucu doğuran, yıldırıcı, onur kırıcı, aşağılayıcı veya utandırıcı her türlü davranış”

(k)- “Ulusal önleme mekanizması: İşkence ve diğer zalimane ve gayri insani veya küçültücü muamele ve cezaya karşı BM sözleşmesine ek ihtiyati protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere ve yatılı ve gündüzlü eğitim kurumları, yaşlı ve hasta bakım merkezleri, hastaneler gibi yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistem.”

Gamze Akkuş İlgezdi

Mahmut Tanal

Şenal Sarıhan

İstanbul

İstanbul

Ankara

Zeynep Altıok

Hilmi Yarayıcı

İzmir

Hatay

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 2'nci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Sibel Yiğitalp

İdris Baluken

Çağlar Demirel

Diyarbakır

Diyarbakır

Diyarbakır

Bedia Özgökçe Ertan

Behçet Yıldırım

Van

Adıyaman

BAŞKAN – Komisyon son okunan önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp konuşacak.

Buyurun Sayın Yiğitalp. (HDP sıralarından alkışlar)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün insan hakları, ayrımcılık ve beraber eşit yaşama üzerine bir yasa tasarısı üzerinde konuşuyoruz ama ne yazık ki insan onurunun en dibe vurduğu bir dönemden geçiyoruz. Sur'da cenazelerin dört aydır hâlen kaldırılmadığı, defnedilmediği ve bunun için, cenazeyi almak için ailelerin aylardır beklediğini biliyoruz. Ama buradaki sessizlik ve tepkisizlik şunu da getiriyor: Orada, başka illerde olan sokağa çıkma yasaklarında daha büyük vahşetleri, daha büyük insanlık dışı muameleleri getiriyor. Bunu da sessizlik ve tepkisizlikle daha çok güçlendirdiğimiz gibi, bunları sanki Meclisin sessizliği, özellikle AKP'nin sessizliği onları teşvik ettiği gibi katliamları ne yazık ki büyütüyor.

Bugün herkes şunu konuştu: Sur'daki kamulaştırmayı söyledi. Kamulaştırma yapılıyor Sur'da. O alanda en az 70 bin insan yaşıyor ama hiçbirinin bundan haberi yok, hiçbirinin fikri ve bilgisi alınmış değil. Hepsi tek merkezden, merkezî Hükûmet tarafından nasıl bir yaşama sahip çıkmasını istiyorsa, nasıl bir yaşam istiyorsa onun üzerinden bir planlama yapılıyor ve bu planlamaya da insanları gasbederek, yaşam haklarını elinden alarak, yaşam alanlarını tamamen yok ederek, kendince, orada yeni bir yaşam kurgulama gibi bir politikaya gidiyor. Aslında bu politika sadece rant, talan ve yağmacılıktan başka hiçbir şey getirmiyor. Düşünün, binlerce yıldır dedelerinin yaşadığı bir yeri, atalarının yaşadığı bir yeri, siz gideceksiniz bir gecede orayı bütün iş makineleriyle yıkacaksınız, her türlü yağmalamayı yapacaksınız, ondan sonra diyeceksiniz ki: “Ben sana aslında daha iyi bir yaşam düşünüyorum.” İşte sorun bu yönetim biçimidir, bu tekçi yönetim biçiminden geliyoruz.

İnsanlar “yerinden yönetim” derken, yerinden yönetim sebebi de buydu, talep etmesinin nedeni de buydu. “Biz kendi yaşam alanımızda nasıl yaşamak istiyorsak öyle yaşamalıyız; tarihimize, dilimize ve kültürümüze öyle sahip çıkmalıyız.” Bunun mücadelesini verirken, tam cevabı, devletin cevabı, AKP'nin cevabı: “Hayır, sen öyle yaşayamazsın. Öyle bir talebin olduğu an ben seni tankla, topla, her türlü ağır silahlarla yok ederim; tarihini de yıkarım, cenazelerini de vermem, hatta cenazelerini sokak ortasında bekletir, onun videosunu çeker, sosyal medyada bunu size gösteririm.” dedi. Bu mudur? Bu mudur yani demokratik dediğiniz ülke? Bu şekilde mi demokratik bir ülkede yaşadığımızı sanıyorsunuz? Bu, bu yapılanlar, sadece yapanların, yaptırانların ve buna sessiz kalanların büyük bir utançtır ve bu utanç öyle veya böyle, bir şekilde hem hukuksal olarak hem halkın vicdanında mutlaka yargılanacaktır, bu yargılanmayı da hepimiz göreceğiz.

Bugün insanların cenazelerine uygulanan işkenceler dünyanın hiçbir yerinde görülmemiştir ve bu sessizlik, orada çalışan paramiliter güçler tarafından bir cesaret aracı olarak kullanılıyor ve bu insanlar, bu paramiliter güçler orada bu sessizliği “Bizi kabulleniyor, daha da iyi yaptığımızı düşünüyoruz...” İyi yapma motivasyonu yaratıyor. Yani istediğiniz kadar sessiz kalın, tepkisiz kalın, bunun arka planında okunacak yolu budur.

Eğer, bugün, insan olmanın gereği onurlu olmak, değerlere sahip çıkmak, bir insana zarar vermemekse burada buna herkesin sahip çıkması gerekir. Yerinden yönetimin de asıl esası budur. Orada, Sur’da her türlü yağmacılığı, yalanı, talanı yaparsınız ama asla o halkı kazanamazsınız. Sadece kısa bir süre için belki sessizlik olur ama o çocukların cenazesini gören, kardeşinin cenazesinin orada çürüdüğünü gören bir aileyi, bir kardeşi de asla ikna edemezsiniz. O acıyı, o yürek acısını hiçbir şey telafi edemez. Binlerce ev yapın, o çocuklarını kaybeden annenin, babanın yerine hiçbir şey asla karşılığını bulamaz.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Bir cümle de PKK için söyleyin Hanımefendi.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Bunu, talan üzerinden, yağmacılık üzerinden hâlen sahiplenmeniz, hâlen kamulaştırma adı altında devletin bir politikası olarak görmemiz, o halkın iradesini yok saymanız, algısıyla dalga geçmenizdir. O halk da asla bunu kabul etmeyecek. Bunu da herkes çok iyi okusun. Orada siz saraylar da yapmanız, katlar, yatlar da yapmanız o halka yaşattığınız acılar ve yaşattığınız o zalimlikler unutulmayacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yaşatan kim? Kim yaşıyor?

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Hiçbir kimse unutmayacak, bu halk da unutmayacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yaşatan kim?

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Gittiğimizde halk bunları bize söylemiyor.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Bu halk hiçbir zaman unutmayacak. Ömrü hayatınız boyunca sizin önünüze gelecek bu, hayatınız boyunca hep bunu göreceksiniz.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Biz hiç öyle bir şey duymuyoruz oraya gittiğimiz zaman.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yaşatan kim?

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Hangi halktan bahsediyorsunuz, biz anlamadık.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ben, şimdi tekrar söylüyorum: Bunu ömrüm boyunca... İnsanlar bunu size hatırlatacaklar. Her zaman önünüze bir utanç olarak gelecek.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Karar yeter sayısı...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.06

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.17****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesi üzerinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp ve arkadaşlarının önergesinin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında anlaşmazlık var, elektronik yapalım.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.21

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesi üzerinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp ve arkadaşlarının önergesinin ikinci kez oylamasında da karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Elektronik cihazla yapalım.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Tasarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon burada.

Hükûmet burada.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesinin (d), (j) ve (k) fıkralarının aşağıdaki gibi düzenlenmesini arz ve teklif ederiz. 30.03.2016

(d)- “Doğrudan ayrımcılık: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerinden birine dayanılarak, bir kamu veya özel hukuk gerçek veya tüzel kişi veya topluluğuna, hak ve özgürlüklerin tanınması, kullanılması ve yararlanması esnasında, karşılaştırılabilir benzer durumlarda muamele edildiğinden, edilmiş olduğundan veya edileceğinden daha az elverişli davranma anlamına gelecek her türlü farklı muameleyi ifade eder.”

(j)- “Taciz: Psikolojik ve cinsel türleri de dahi olmak üzere, insan onurunun çiğnenmesi amacını taşıyan veya böyle bir sonucu doğuran, yıldırıcı, onur kırıcı, aşağılayıcı veya utandırıcı her türlü davranışı”

(k)- “Ulusal önleme mekanizması: İşkence ve diğer zalimane ve gayri insani veya küçültücü muamele ve cezaya karşı BM sözleşmesine ek ihtiyati protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere ve yatılı ve gündüzlü eğitim kurumları, yaşlı ve hasta bakım merkezleri, hastaneler gibi yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistem.”

Fatma Kaplan Hürriyet (Kocaeli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet konuşacak.

Buyurun Sayın Hürriyet. (CHP sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 2’nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş, vize serbestisi için 4 Mayıs’a kadar atılması gereken 35 hukuki adımdan bahsetmiştir. Vize için atılan bu hukuki adımlardan biri de şu anda konuştuğumuz tasarıdır. Ancak, bu öyle bir adımdır ki bir bebeğin ilk adımından bile daha acemicedir maalesef. Sadece vize muafiyeti için, dünyadaki en önemli hak olan insan hakkıyla ilgili bir kurum oluşturmak isteniyor; üstelik bu kurum, bütün insan hakları alanını, her şeyi yapmakla görevli olan, sorumluluk taşımayan, yargı benzeri bir yetkisi dâhil olağanüstü yetkileri bulunan, Cumhurbaşkanını ve Hükûmet gözetiminde bir insan hakları kurumudur.

Aslında, iktidar partisinin “olmayan haklar” paradigmasıdır bu tasarı. “İnsan haklarını koruma mekanizmasını etkinleştiriyoruz.” diyorsunuz ama aslında hak ve özgürlükler alanını daraltıyorsunuz. Hükûmetin olanca ağırlığının olması, sivil kitle örgütlerinin, meslek odalarının, üniversitelerin, kadın kuruluşlarının, engellilerin, işverenlerin, gazetecilerin, sanatçıların, çalışma hayatı temsilcilerinin, sendikaların dışlanması, oluşacak yapıyı antidemokratik kılmaktadır maalesef.

Sivil toplumu hazırlık sürecine hiçbir şekilde dâhil etmemek ise bu yeni kurumun geçersizliğini ilan etmek anlamına gelir. Yani, Hükûmet, burada sivil toplum örgütlerini hiçe sayarak bir bağlamda insan haklarını da hiçe saydığını açık açık belli etmektedir.

Vize serbestisinin gerekliliklerinden olduğu için kurulmaya çalışılan bu kurulun aceleye getirilmesinden dolayı ya da kasıtlı olarak bazı konular atlanmıştır. Tasarının 2’nci maddesinde “ayrımcılık” kavramının tanımı yapılmadan ve ayrımcılık temelleri de sayılmadan ayrımcılık türlerinin tanımlanması yoluna gidilmiştir, bu bizce kesinlikle yanlıştır. 2’nci maddenin (a) fıkrasında kapsama alınması gereken hususlar vardır ancak kapsam dışı bırakılmışlardır. (e) bendindeki “dolaylı ayrımcılık” tanımı daha etkin şekilde değiştirilmelidir. “Makul düzenleme” başlıklı (i) bendinde dezavantajlı tüm kurumların sayılması gerekirken maalesef sayılmamıştır. Ayrımcılığı önleyeceği iddiasıyla hazırlanan yasa tasarısında cinsel yönelimi ve cinsel kimliği farklı bireyler dışlanmıştır. Kaygı ve baskıyla hazırlanan bu tasarıda kavram ve bilgi karışıklığı maalesef giderilmemiştir. Bu tasarı, temel hak ve hürriyetlerin korunması, geliştirilmesi ve bunlardan yararlanma bakımından hiç kimsenin ayrımcılığa uğramaması amacıyla ve konuya ilişkin evrensel normlarla da örtüşmemektedir.

Peki, ülkede kendisine bağlamadığı bir kurum bırakmak istemeyen Cumhurbaşkanı ve AKP Hükûmeti son on beş yıldır insan hakları için ne yaptı? Mesela, Türkiye milyonlarca lira ödemeye mahkûm edildi insan hakları ihlalleri konusunda. 2002-2012 yılları arasında Türkiye aleyhine 50.249 başvuru yapıldı ve bu başvurular neticesinde Türkiye tam olarak 180 milyon 941 bin Türk lirası ödemeye mahkûm edildi.

Onun dışında, demokratik haklarımıza baktığımızda, mesela, “Yürüyeceğiz.” diyoruz, “Yasak.” diyorsunuz; “Konuşacağız.” diyoruz, “Yasak.” diyorsunuz; “Yazacağız.” diyoruz, “Yasak.” diyorsunuz; “Yaşayacağız.” diyoruz, ona da “Yasak.” diyorsunuz ve bu şartlardaki ülkemizde biz bugün insan haklarını konuşuyoruz. Bombalı saldırıları Almanların haber verdiği, millî hırsızları FBI’nı yakaladığı,

vatandaşlarımızın öldüğü, bizi yönetenlerin ise muhtarla toplantı yaptığı ülkemiz şartlarında biz bugün insan haklarını konuşuyoruz. Adalet Bakanının hırsız, Aile Bakanının tecavüzcüyü, Eğitim Bakanının tarikatları, Orman Bakanının imar rantını, rektörün cehaleti savunduğu bu ülkede biz insan haklarını konuşuyoruz ve sonra diyoruz ki ne güzel, “insan hakları”, değil mi?

Son olarak diyorum ki kadın cinayetleri, maden kazaları, imar rantları tutuklu gazeteciler, terör olayları, çocuk istismarı gibi birçok konunun araştırılması taleplerini reddeden iktidar partisinin elinde şekillenecek bu kurulu düşündükçe vay hâlimize diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Yoklama talebi vardır.

Yoklama istiyorsanız 20 kişi ayağa kalkmamış ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kalkıyoruz efendim.

BAŞKAN – Ben onu görmeden, vardır dedim; yanlışla yanlışla gittik.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Bakan, Sayın Yüceer, Sayın Hürriyet, Sayın Aydın, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Çamak, Sayın Adıgüzel, Sayın Altıok, Sayın Emre, Sayın İlgezdi, Sayın Yıldız, Sayın Akkaya, Sayın Özdemir, Sayın Yarayıcı, Sayın Yarkadaş, Sayın Tanal, Sayın Tüm, Sayın Yedekci.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)*

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (e) bendinde yer alan “işlem ve uygulamalar sonucunda” ibaresinden sonra gelmek üzere “dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri temellere dayanarak” ibaresinin eklenmesini ve (i) bendinde yer alan “engellilerin” ibaresinin “Engellilerin, kadınların, çocukların, yaşlıların, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gazilerin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan (Muğla) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Muğla Milletvekili Sayın Mehmet Erdoğan konuşacak.

Buyurun Sayın Erdoğan. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 2’nci maddesi üzerinde vermiş olduğumuz önerge hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Verdiğimiz önergede, tasarının “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin (e) ve (i) bentlerindeki tanımlamaların daha anlaşılır ve daha kapsamlı hâle gelmesi konusunda bir çalışma yaptık. Bu önergemize eğer destek verirsiniz bu maddedeki iki tanım daha anlaşılır, daha açık ve daha kapsayıcı hâle gelecektir. Bu bakımdan önergemize destek istiyoruz.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kurulması gündeme gelince, aklımıza önce AKP’nin ayrıştırıcı ve kutuplaştırıcı uygulamaları gelmektedir. AKP iktidarı on dört yıldır toplumumuzu önce 36 etnik yapıya, yetmeyince mezheplere ve inançlara göre, o da yetmeyince sendikasına göre sürekli olarak ayrıştırmayı kendisine görev edindi. Tabii bu ayrıştırmacı politikaların sonucunda geldiğimiz nokta “bizden olanlar” ve “bizden olmayanlar” ayırımına gelmiştir. AKP’nin müteahhidi değilseniz ihale alamazsınız; ihale alacaksanız önce AKP’li bir müteahhit olacaksınız. AKP’nin memuru değilseniz terfi edemezsiniz. Bu zihniyet “bizden olan”, “bizden olmayan” şeklinde kamuda bugün liyakati artık ikinci plana itti ve bu da bugün kamudaki işlerin yürümesi konusunda karşılaşılan sıkıntıların en temel sebebi hâline geldi. AKP’li değilseniz herhangi bir taşeron şirkette işe giremezsiniz çünkü bir taşeron şirkette işe girecekse önce size sorulan şey bu işi yapıp yapamayacağınız değil AKP’ye üye olup olmadığınızdır. Ensar Vakfına üye değilseniz hemen paralel ilan edilirsiniz. MEMUR-SEN üyesi değilseniz her zaman mobbinge maruz kalabilirsiniz. AKP’li değilseniz mülakatlarda kitabın ortasından soruya muhatap kalırsınız yani mülakatı geçmek o kadar da kolay olmaz ama AKP’liyseniz kitabın kapağından sorulan soruyla kolayca paçayı sıyrabilirsiniz.

Sonuç olarak, maalesef, toplumu “sizden olanlar” ve “olmayanlar” diye ikiye ayırdınız. Bugün geldiğimiz noktada binlerce yıllık birlik hukukunun, kardeşlik hukukunun temelini, hissiyatını zedelediniz. Artık bundan sonra, bu kardeşlik hukukunun tamirâtı da her gün biraz daha zorlaşmaktadır.

Sayın milletvekilleri, kutuplaştırma demişken bir hususu daha sizinle paylaşmak istiyorum: Kucaklayıcı bir anlayışla hareket etmesi gereken iktidar, on dört yıl boyunca devamlı suretle kendi yarattığı düşmanlarla bu kutuplaşmayı sürdürdü; eski ortaklarını düşman, eski düşmanlarını da yer yer dost edindi. Ve bugün, garip bir haber aldık; geçtiğimiz günlerde kayyum atanan bir gazeteye bugün yeni bir genel yayın yönetmeni atandığını duyduk. Biatçı bir kültürle yayın yaptığına şahitlik ettiğimiz bir gazetenin haber müdürü, kayyumlar tarafından bir gazeteye genel yayın müdürü olarak atanmıştır. Aslında, bu da az önce bahsettiğim kutuplaştırıcı üslubun ne kadar sert bir şekilde devam ettiğinin en büyük göstergesidir. Kendi eski dostlarının şirketlerine el koyan AKP iktidarı, PKK’ya destek veren hiçbir şirkete, PKK’ya destek veren hiçbir yayın organına bugüne kadar kayyum atamayı başaramamıştır.

Bir noktaya daha temas etmek istiyorum: Bugün, zaten Anayasa'mızın 10'uncu maddesinde yer alan eşitlik ilkesini artık bu tasarıyla birlikte tartışır hâle geldik. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Anayasa'nın "Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür." ilkesine her zamanki gibi bağlıyız. Türk milletinin hiçbir onurlu mensubu hiçbir zaman ayrımcılığa tabi tutulamaz. Bugün AKP, PKK ve uzantılarının yok etmeye çalıştığı kardeşlik hissiyatını ise yaşatmaya çalışacak kudret de, azim de Türk milletinde hâlâ mevcuttur, bunun da böyle bilinmesinde fayda vardır. Yeniden bunları tanımlamaya gerek yoktur, yeniden temel atmaya gerek yoktur, yeniden bina inşa etmeye gerek yoktur. Bu binanın adı "Türk", temeli sağlamdır; ayrımcılıktan, kutuplaşmadan nemalanan herkes Türk milletinin kardeşlik hissiyatının altında ezilmeye ve yok olmaya mahkûmdur.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var efendim.

Efendim kalktık, hep birlikte kalktık.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, çok nazıksınız.

Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Aydın, Sayın Yüceer, Sayın Kaplan Hürriyet, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Çamak, Sayın Cihaner, Sayın Tarhan, Sayın İlgezdi, Sayın Emre, Sayın Altıok, Sayın Yarayıcı, Sayın Topal, Sayın Özdemir, Sayın Akkaya, Sayın Akaydın, Sayın Tanal, Sayın Tüm, Sayın Yarkadaş.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, yoklama talebimiz var yine efendim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Şimdi, şimdi?

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Hayır, bir dakika önce yaptık daha.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Sayın Özgür Özel, şimdi, bakın, sizin bunu isteme talebiniz var, buna saygı duyuyorum ama daha aradan bir dakika geçmeden aynı şeyi tekrar ediyorsunuz, yoklama talebinizi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yapabilir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, arkadaşlar çıkıyor.

BAŞKAN - Lütfen çalışma ekonomisine biraz uyalım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, öyle bir takdir hakkınız yok.

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Bunu millet görüyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, pek çok ekonomiye uymayan, uzlaşi kültürünü geliştirmeyen Hükümetin uygulamalarına karşı her hakkımızı kullanırız.

BAŞKAN – Ben size şu anda Divan Başkanı olarak bu durumu öneriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Bu uyarınızı ilerleyen saatlerde dikkate alabiliriz ama şu an talebimiz var.

SALİH CORA (Trabzon) – Hiç mi utanmıyorsunuz!

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır efendim! Olur mu, ayaktayız.

BAŞKAN - ...sunarken toplantı yeter sayısı aranmıştır.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Aydın, Sayın Yüceer, Sayın Kaplan Hürriyet, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Çamak, Sayın Cihaner, Sayın Tarhan, Sayın İlgezdi, Sayın Emre, Sayın Altıok, Sayın Sertel, Sayın Yarayıcı, Sayın Topal, Sayın Özdemir, Sayın Akkaya, Sayın Yarkadaş, Sayın Yiğit, Sayın Tanal.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 3'üncü maddede dört adet önerge vardır. Ancak, bu önergelerden biri Cumhuriyet Halk Partisi Grubu üyesi Tekirdağ Milletvekili Sayın Candan Yüceer ve arkadaşlarınınca bugün saat 18.32'de verilmiştir. Bununla birlikte, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu üyesi Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel ve arkadaşları tarafından, yine, bugün saat 20.20'de ikinci bir önerge daha verilmiştir.

Açıklamam şudur ki: Bilindiği üzere İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre, temel kanun görüşmelerinde her madde üzerinde en fazla iki değişiklik önergesi verilebilmektedir. Her parti grubunun önerge verme hakkı saklı bulunduğundan, bu sayı parti grubu sayısı kadar artırılabilir. Siyasi parti grubunun saklı hakkının, önergesi bulunan diğer gruba devredilmesi ise söz konusu olmamaktadır. Bu nedenle, Sayın Özel ve arkadaşlarının imzalarının olduğu, daha sonra verilen önergeyi işleme alamıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel’e söz veriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, açıklamanızı dikkatle dinledik. Tabii, açıklama, İç Tüzük’ün ve Anayasa’nın ruhundan bağımsız, sadece 91’inci maddedeki ilgili hüküm dikkate alındığında haklı görülebilir. Ancak, İç Tüzük’ün 87’nci maddesi ve 1927 Dâhili Nizamnamesi’nden bugüne kadar İç Tüzük’te önergelerle ilgili yapılmış tüm değişiklikler ve Anayasa Mahkemesi kararları göz önüne alındığında, bugün temel kanun olarak görüşmekte olduğumuz bir kanun üzerindeki önerge işleminde şu anda yerleşmiş bir uygulama gibi görünen uygulamanın 87’de açıklıkla tarif edilen eğer önerge hakkı kullanılmazsa bir diğer milletvekili ya da grup tarafından bunun kullanılabileceğine dair ifadenin İç Tüzük 91’de açıkça yazmıyor oluşundan hareketle böyle bir uygulama yasamanın yeterince müzakere edilip tüm görüşlerin ifade edildiği ve Genel Kurulun bu konuda karar vermesine yönelik olarak yapmamız gereken kaliteli yasama mantığıyla çelişmektedir. Bu yüzden, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna mahfuz tutulan önergenin verilmemesi bir yana, milletvekillerinin iki önerge verme hakkının da göz önünde bulundurularak, saat 18.32’de Sayın Candan Yüceer ve 5 arkadaşının verdiği önergeye saat 20.00 sularında verdiğimiz ikinci önergenin ayrı ayrı işleme alınmasını yüce makamınızdan talep etmekteyim.

Eğer açıklamanızdaki tutumunuz sürecekse bu konuda bir usul tartışması açılmasını ve bunun yine tarafınızdan veya gerekirse Genel Kurul tarafından karara bağlanmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, sizin bahsettiğiniz 87’nci madde “Değişiklik önergeleri” başlığını taşımakta ama şu anda biz bir temel kanunu görüşmekteyiz ve 91’inci maddenin ilgili fıkraları da temel kanunlarda verilecek olan değişiklik önergeleriyle ilgili bilgi vermektedir. Benim biraz önce yaptığım açıklama şimdiye kadar Meclisin uygulayageldiği bir açıklamadır, bu ana ve bugüne mahsus bir açıklama değildir. Geçmiş örneklerden hareket ederek bu açıklamayı yapmak durumunda hissettim kendimi. Elbette ki bunu söylemek zorundaydım.

Usul tartışması açıyorsunuz ama usul tartışması açılacak herhangi bir neden görmüyorum çünkü yapmış olduğum davranış geçmişten bugüne kadar gelen Meclis uygulamalarından bir örnektir. Ben bunu kendi düşüncemle yarattığım bir gerçekçeyle ifade etmedim size; Meclisin birçok usul tartışmasına konu olmuş, geçmiş dönemlerindeki tartışmalardan süzülen bir sonuç olarak size bu açıklamada bulundum. Siz de takdir edersiniz ki bu yeni bir teamül değil, geçmiş teamülü bugün tekrar etmek demektir. Bu durumda benim usul tartışması açma gibi bir konumum söz konusu değil çünkü bu yorum bireysel bir yorum değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, üzerinde sizin de kıymetli görüşlerinizi ifade ettiğiniz mesele...

ÖMER ÜNAL (Konya) - Önce oylama iste, oylama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...İç Tüzük’ümüzün en uzun tarif edilmiş ve 1927’den bugüne çok sayıda değişimin...

BAŞKAN - 87’nci maddeyi diyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hem 87... Elbette 87’nci maddeyi söylüyorum.

BAŞKAN - Ama biz 91’e ilişkin temel kanun olarak görüşüyoruz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, 91’de 87’deki önerge verilmeme durumunda bunun devredilmesiyle kullanılabileceğine ilişkin olarak açık hükmün yer almıyor oluşu başka bir şey. Ayrıca, yarın saat on birde Meclis Başkanının parti gruplarını İç Tüzük üzerindeki bir toplantıya çağırdığı bir dönemde bu, Meclisin en tartışmalı ve bizce de yanlış uygulandığını düşündüğümüz ki bunun geçmiş dönemlerden farklı olarak -birazdan, inşallah, usul tartışmasında bunu ifade etme imkânı olacak- temel kanun uygulamasının iktidar partisi eliyle suistimal edildiği şöyle bir süreçte bu şekilde uygulanması tarafımızdan kabul edilebilir değil. Bu konuda usul tartışması açma konusunda...

BAŞKAN - Sayın Özel, usul tartışması açmamaktan yana değilim ama eğer usul tartışması açarsam yeni bir teamül başlamış olacak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hayır efendim, ne münasebet! Kanaat...

BAŞKAN - Evet, çünkü benim size okuduğum açıklama benim şu anda oluşturduğum şahsi bir fikrim değil, geçmiş dönemlerden süregelen bir uygulamadan örnek verdim. İç Tüzük’ü de yorumlayarak ve ilgili maddenin gerekçesinden de hareket ederek hazırlanan bir açıklamaya yer verdim. Ama şimdi, benim için önemli değil, usul tartışması açabilirim, tabii ki milletvekilinin talebidir ama yeni bir uygulamaya başlayacağız. Madem yarın da konuşulacak Sayın Meclis Başkanımızla, bu konuyu da konuşursanız bundan sonraki uygulamalarımızda da ona göre davranmış oluruz. Çünkü, yeni bir hareket tarzı belirlemiş olacağız şimdi, teamüllerin aksine bir davranışta bulunmaya zorluyorsunuz beni.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, usul tartışması açmanız...

BAŞKAN – Sayın Vural’ı da bir dinleyelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir kısa söyleyeyim, sonra, Sayın Vural çok deneyimli bir grup başkan vekili, o konuda biz de dinlemeyi çok isteriz.

BAŞKAN – Elbette, dinlemekte yarar var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benim esas ifade etmeye çalıştığım konu şu: Burada bir usul tartışması açarsanız yeni bir şey yapmazsınız çünkü usul tartışması talep edildiğinde İç Tüzük, Başkanlık makamına orada bir takdir bırakmaksızın bunu açmasını söylüyor. Usul tartışmasının sonunda eğer siz ya da vereceği kararla Meclis bugünkü uygulamanın tersine bir karar verirse o zaman yeni bir şey yapmış oluruz.

BAŞKAN – Ama bir de çalışma ekonomisi denilen bir şey vardır değil mi Sayın Özel?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Genel Kurul hem gündemine hem de bu tip durumlarda kendi vereceği karara hâkimdir. O yüzden, usul tartışması açmanız yeni bir tartışma başlatmaz, yerleşik bir uygulamanın devamıdır, alacağımız kararı değiştirebilir. Bu, yarınki toplantının öncesinde son derece kıymetlidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi usul tartışmasını açarsanız dediklerinize ben de katılıyorum ve onları da biliyorum ama yeni bir tartışmaya yol açacağız ve çalışma ekonomisi anlamında, geçmiş dönemlerde karar verilmiş bir hususu tekrar tartışmaya açacağız ve bu her olayda, her teamülen karar verilmiş olayda tekrarlanmış olacak. Kastettiğim buydu, sonuç itibarıyla yeni bir uygulamaya yol açacaksınız derken bunu kastediyordum. Yöntem konusunda bir problem vardı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Anladım efendim.

BAŞKAN – Sayın Vural, buyurun, sizi dinleyeyim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, aslında, 87’nci madde ile 91’inci maddenin yorumu arasında farklılık olmaması lazım. 87’nci madde diyor ki: “...yedi önerge verilebilir.” Ancak, her siyasi partinin vereceği önerge mahfuzdur. 91’inci madde de “...iki önerge verilebilir.” diyor. Her siyasi parti grubunun vereceği önerge sayısı mahfuzdur. Yani, siyasi parti gruplarının, temel değişikliklerle ilgili konularda her grubun verme hakkı vardır. Grup kullanmadığı zaman diğer gruplar kullanır anlamı çıkar. Yani aslında burada kanun koyucu, bu yorumu, iki önergeyle sınırlandırmakla beraber, biliyorsunuz, yedi önerge verme hakkı da var. Yedi önergeyi doldurmak amacıyla iktidar partisi ne yapıyor? Dolgu önergeleri veriyor, yedi önergeyi doldurmak amacıyla.

Şimdi, burada da bir siyasi partinin hakkı mahfuz tutulduğuna göre, kullanmayan siyasi partinin hakkını bir başkası verebilir ama siyasi parti gruplarının ötesinde 4 grup varsa beşinci önerge verilemez anlamındadır bu. Dolayısıyla, bu yorumla, açıkçası eğer her bir siyasi parti grubunun önerge verme hakkı mahfuzsa, kullanmayanın yerine diğer bir siyasi parti kullanabiliyorsa hem 87 hem 91’de de uygulanabilir demektir.

BAŞKAN – Peki Sayın Vural, mahfuz tutulan bir hakkın devri söz konusu olabilir mi?

OKTAY VURAL (İzmir) – Elbette.

BAŞKAN – Nasıl olacak?

OKTAY VURAL (İzmir) - Kullanmıyorsa, bakın...

BAŞKAN – Ama mahfuz tutuyor.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, bakın, ne diyor burada? 87’de de söylüyor efendim. Bakın, şöyle bir yorum yapalım: 87’de de... Adalet ve Kalkınma Partisi önerge vermediği zaman bir diğer parti onun yerine verebiliyor mu?

BAŞKAN – Hakkını mahfuz tuttuysa vermemesi gerekiyor teamüle göre.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır efendim. Böyle bir şey olabilir mi?

Bakın, diyor ki: “...kullanılmaması halinde.” Dolayısıyla, kullanılmaması hâlinde bu yetki başkasına geçiyor. Dolayısıyla, eğer 87’de, kullanmayan bir partinin yerine bir diğer partinin önerge vermesi hak ise bu durumda şimdi de hak olması lazım. Muhtemelen, bunu yarın saat on birde Sayın Meclis Başkanının yapacağı toplantıda da tezekkür etmek lazım.

BAŞKAN – Evet, bunu görüşmeniz gerekiyor.

OKTAY VURAL (İzmir) – Bunu da bir pozisyon olarak tezekkür etmekte fayda var. Dolayısıyla, belki bu tartışma ona zemin hazırlar.

BAŞKAN – Şimdi, zaman kaybını önlemek açısından usul tartışması açıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yok. Hakkı saklı tuttuğuna ilişkin dilekçe yok.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Dilekçeye gerek yok, teamül esastır.

BAŞKAN – Usul tartışması açıyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehinde...

BAŞKAN – Lehinde Ramazan Can.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aleyhte...

BAŞKAN – Aleyhte İdris Baluken.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aleyhte...

BAŞKAN – Aleyhte Özgür Özel.

Sayın Vural, siz?

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, bize ne kalıyor efendim?

BAŞKAN – Lehte kaldı.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ama kimin lehinde?

BAŞKAN – Divanın lehinde.

İLKUNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Tutumunun lehinde.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – İsterseniz feragat edin, mahfuz kalsın.

OKTAY VURAL (İzmir) – Yok, hayır. Üzerinde konuşma hakkım da var biliyorsunuz.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Hocam, mahfuz kalsın.

OKTAY VURAL (İzmir) – Hayır, biliyorsunuz, lehte, aleyhte ve üzerinde konuşma hakkımız da var. Şimdi yeni bir usul tartışması açmayalım, ben de üzerinde istiyorum.

BAŞKAN – Peki, usul tartışması açıyorum.

Lehte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, özür dilerim.

Sayın Vural da aynı şeyi vurguladı, yarınki toplantıdan önce bu tartışmanın önemine vurgu yaptı. Sayın Baluken de söz istemişti ama siz zaman ekonomisi açısından... Konunun da önemi açısından süreyi -takdir sizde ama- olabildiğince uzun tutarsak bu konuda meramımızı rahatlıkla anlatabiliriz.

BAŞKAN – Standardı söyleyeceğim, standart iki dakika sanıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, üç, usulde üç efendim.

BAŞKAN – Üç dakika mı? Peki, üç dakika verelim.

Lehinde...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Beş yapabilirsiniz yani.

BAŞKAN – Yok, yok.

İLKUNUR İNCEÖZ (Aksaray) - Sayın Başkan, üç yeterli, teamül de bu yönde.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade edin.

Lehte Ramazan Can, Kırıkkale Milletvekili.

Buyurun, üç dakika. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerinde verilmiş olan bir önergeyi işleme almamasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, İç Tüzük farklı farklı yorumlanabiliyor. Dolayısıyla, Meclisin çalışabilmesi açısından tartışmalara meydan vermeyecek, şüphelere meydan vermeyecek şekilde bir iç tüzüğe ihtiyacın olduğu aşikârdır, bugün bu tartışma da bunu teyit etmektedir. İnşallah, gruplar olarak Meclise yakışır bir iç tüzük uygulamasıyla beraber ileride bizden sonraki milletvekillerine de güzel bir miras bırakırız diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Konuştüğümüz şu an ihtilaf konusu maddenin hukuken -temel kanunu görüştüğümüz için- madde 91'e göre değerlendirilmesi gerekiyor. Madde 91 de önergeyle ilgili, aynen okuyorum: "Milletvekilleri, esas komisyon veya Hükümet değişiklik önergeleri verebilir. Milletvekilleri tarafından Anayasaya aykırılık önergeleri dahil madde üzerinde iki önerge verilebilir. Ancak, her siyasî parti grubuna mensup milletvekillerinin birer önerge verme hakkı saklıdır." Yani, Cumhuriyet Halk Partisi, AK PARTİ, HDP ve Milliyetçi Hareket Partisinin temel yasayla ilgili önerge verme hakkı mahfuzdur. Bunu kullanırsınız ya da kullanmayız, bu bizimdir. Biz AK PARTİ Grubu olarak bu maddeyle ilgili önergemiz mahfuzdur, kullanmadık. Bunu başka bir siyasi parti kullanamaz, bu açık ve net.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – "Kullanamaz." bir hüküm yoktur. Nasıl "Kullanamaz." bir hüküm.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Diğer taraftan, örnek vermek gerekirse bizim AK PARTİ Grubuna ait konuşmalar var, şahıslara ait konuşmalar var. Şahıslara ait konuşmaları biz kapatmış olsak dahi, konuşmasak herhangi bir milletvekili ayağa kalkarak şahıs konuşmasını alabilir...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Konuşur. Hakkınızı kötüye kullanıyorsunuz, hakkınızı kötüye kullanıyorsunuz.

RAMAZAN CAN (Devamla) – ...doğrudur ama AK PARTİ'nin konuşmasını alamaz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hakkınızı kötüye kullanıyorsunuz.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bu manada buradan hareketle bu hak bize aittir, biz bu hakkımızı kullanmadık, diğer bir siyasi parti de kullanamaz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hakkınızı kötüye kullanamazsınız.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Netice itibarıyla bütün teamüllerde ve Meclis çalışma sisteminde İç Tüzük'e göre ve Kanunlar Kararlar uygulamasında ve usul tartışmalarında da bu konu netleşmiştir, bunun üzerinde önerge verilmesi de doğru da değildir.

Netice itibarıyla 87'nci maddedeki değişiklik önergeleriyle ilgili Sayın Oktay Bey'in burada beyan ettiği şey de farklı yorumlara müsaittir, onu da kabul ediyorum fakat bizim görüşmüş olduğumuz kanun ve madde temel yasayla ilgilidir. Dolayısıyla burada önerge verme hakkı yoktur. Bu önerge siyasi parti gruplarına münhasır kullanma yetkisinde verilmiştir, başka bir siyasi parti kullanamaz. Dolayısıyla önerge verme hakkı da burada genişletici bir yorumla kazanılamaz diye düşünüyor, Başkanın uygulaması yerindedir...

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aleyhte Diyarbakır Milletvekili Sayın İdris Baluken konuşacak.

Buyurun Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında İç Tüzük'le ilgili en tartışmalı olan konulardan birisine sayın grup başkan vekili değindi. Ancak burada, tabii, AKP adına konuşan sayın hatibi dinleyince kendisinin İç Tüzük'ü okumadığına kanaat getirdim. Yani İç Tüzük 87'nci madde son derece nettir. Evet, siyasi parti gruplarının önerge verme hakkı saklıdır ancak bunu kullanmamaları durumunda bu hakkın nasıl değerlendirilebileceğine de net cümlelerle burada bir tanım getirilmiştir.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Temel yasaya bakın, 91, temel yasa.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Bakın İç Tüzük 87 ve 91 zaten birbiriyle ilişkili.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İdris Bey, görüştüğümüz yasa temel yasa.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Siz zaten ayrı ayrı değerlendiremezsiniz. Bakın, 87’de o yedi önerge verme hakkından bahsediyor, her siyasi parti grubunun önerge verme hakkının saklı olduğunu söylüyor. Tam buradan okuyayım ki anlayın: “Ancak, bu hak; ilgili siyasî parti grubuna mensup milletvekillerince kullanılmaması halinde, diğer siyasî parti grubuna mensup olanlarla bağımsız sayılan milletvekillerince kullanılabilir.” diyor. Bu kadar nettir.

Şimdi, siz, İç Tüzük’e hani bu kadar riayet eden bir anlayışla kanun tasarılarını buraya getirseniz, diyeceğiz ki -her cümleyi de cımbızla, özenle seçip- çok titiz bir hukuksal arayış içerisindeyiz. Bu yorumu yapacağız. Ama, bir kere, sizin bu kanunu temel kanun olarak buraya getirmeniz bile İç Tüzük’e aykırı. Neredeyse Meclise getirdiğiniz her kanunu temel kanun olarak getiriyorsunuz ama İç Tüzük 91 de hangi durumlarda getirilen kanun tasarısının temel kanun olarak düzenleneceğini çok net olarak ifade etmiş. Yani, kişisel ve toplumsal yaşamın büyük bir kısmını ilgilendiren, mevcut hukuksal sistemin büyük bir kısmını değiştirenden başlayıp hangi kriterlere göre Meclise gelen kanun tasarısının temel kanun olarak görüşüleceği nettir. Siz zaten buna riayet etmiyorsunuz. Dolayısıyla, işinize gelince İç Tüzük’te yazılan cümlelerden bir şeyler seçmeye çalışıyorsunuz, işinize gelmeyince de bu İç Tüzük’ü hiç dikkate almıyorsunuz. Doğrusu, bu konuda sayın grup başkan vekilinin dile getirmiş olduğu itiraz doğrudur. Sizin siyasi parti grubunuz ya da grubunuza mensup bir milletvekili önerge, değişiklik önergesi hakkını kullanmadığı zaman herhangi bir siyasi parti grubu ya da milletvekili o konuda o hakkı kullanabilir. Bu konuda hepinizin İç Tüzük’ü tekrar okumasını tavsiye ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – 87’de evet.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçmesi için bir şey söyleyeceğim. Aslında İdris Bey’le konuştuğumuz şeyler de aynı. Başkanım, 87’nci maddede vermiş olduğumuz önergeler noktasında gruplar hariç...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, Ramazan Bey yanlış söylüyor, aynı kısımda düzenleniyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen...

ÖMER ÜNAL (Konya) – Dinle kardeşim ya. Kendi grup başkan vekilin konuşunca dinliyorsun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – ...87’nci madde yani temel yasa haricinde görüşülen normal yasalardaki uygulamalarda grupların vermiş oldukları önergelerin haricinde bizler konuşmaları yani kendi önerge verme hakkımızı kapatıyoruz, kapatıyoruz, kapatma önergeleri diyoruz biz buna uygulamada.

BAŞKAN – Tamam, bunları söylediniz zaten.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şayet, diğer siyasi partiler bu hakkı kullanmaya kalktığında “kapatma önergeleri” diye tabir ettiğimiz önergeleri devreye sokuyoruz.

BAŞKAN – Tamam.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tamam o zaman, yedi önerge okunur, yedi önerge de mahfuz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dolayısıyla, bu uygulama yerindedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani, amacınız değişiklik önergesi vermek değil, Meclisi bloke etmektir o zaman, bu anlam çıkıyor; bunu tutanaklara geçtiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Siz Meclisi çalıştırmıyorsunuz ya!

BAŞKAN – Şimdi, lehte ikinci konuşmacı İzmir Milletvekili Oktay Vural.

Buyurun Sayın Vural.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sayın Vural, lehte konuşacaksınız ha. Sayın Vural, lehte konuşacaksınız, teşekkür ederiz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kendi lehimde konuşacağım.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kendi lehinde değil, Başkanlık Divanının lehinde konuşacaksınız.

OKTAY VURAL (Devamla) – Ya, neyinde konuşacağıma ne karışıyorsun kardeşim, Allah’ını seversen!

BAŞKAN – Sayın Vural, lütfen...

Laf atmayın lütfen sayın milletvekilleri.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Demek ki bu tezat konuşuluyor yani.

OKTAY VURAL (Devamla) – Yani, konuşacak lafın varsa gel sen konuş.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Yok, lehte konuşuluyor.

OKTAY VURAL (Devamla) – Coşkun Bey kardeşim, bu öneri hakkında lütfen sayın milletvekili-ne söz verir misiniz, konuşmak istiyor.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Veririz, veririz, merak etme.

OKTAY VURAL (Devamla) – Eğer benim devir hakkım varsa vereyim.

BAŞKAN – Sayın Vural, lütfen...

Buyurun Sayın Vural, siz...

OKTAY VURAL (Devamla) – Biraz sakın ol kardeşim.

BAŞKAN – ...Genel Kurula hitap edin lütfen.

OKTAY VURAL (Devamla) – Sayın Başkan, şimdi, 87’nci madde ile 91’inci madde aslında milletvekillerinin vereceği önerge sayılarını kısıtlıyor ama partilerin vereceği önergeleri mahfuz tutuyor. Yani, 87’de yedi önerge, diğerinde iki önerge. Dolayısıyla, siyasi parti grupları dışında milletvekillerinin önerge verme hakkını da tanımış oluyor. Aslına bakıldığında, bu durumda, burada iki siyasi parti varsa bunun dışında 2 milletvekili daha verebilir. Nasıl yedi önerge verme hakkı dört siyasi parti verdikten sonra... Biraz önce Ramazan Bey’in dediği “Biz kapatma önergeleri veriyoruz.” diyorsanız...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Lehte konuşmanız gerekiyor Sayın Vural.

OKTAY VURAL (Devamla) - ...bu durumda iki tane önergeyle ilgili de “Diğer gruplar bu önergeleri verir.” diyerek bir bakıma Özgür Bey’in ortaya koyduğu savı desteklemiş oluyorsunuz yani desteklediniz şimdi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hayır, yasada böyle bir hak yok.

OKTAY VURAL (Devamla) – Sayın Başkan, yani lehinde söz aldı ama aleyhinde konuştu. Yani, diyorsunuz ki: “87’de biz kapatma önergesi verebiliyoruz.”, şimdi de diğer partilere mensup milletvekillerine “İlave iki önerge verebilir.” Ben burada şunu düşünüyorum bakın değerli kardeşlerim, sorun burada: 87’nci maddede “saklıdır” diyor, diğerinde de “saklıdır.” diyor parti gruplarına. Parti grupları vermediği takdirde, 87’de diğer partiler bu önergeyi kullanabilir. Şimdi, sorun burada: 91’inci maddede “saklıdır” dediğine göre, bu önergeyi saklı tutan partinin onayı olmadan mı bu kullanılabilir, onayının olması mı gerekir? Yani siz kalkıp bugün “Adalet ve Kalkınma Partisinin sahip olduğu bu önerge hakkını HDP’ye devrediyorum.” dersiniz bunun mümkün olabileceğini düşünüyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Öyle bir şey olamaz.

OKTAY VURAL (Devamla) – Yani saklı tutulduğuna göre bu hakkı bir başkası kullanabilir. Bu durumda, verilmiş bir önergeyle ilgili sizin saklı tutulmuş önerge hakkınızın bir başka parti tarafından kullanılmasına ilişkin bir izin müessesesi olabilir ama 87’de yok, böyle bir izne tabi değil, doğrudan doğruya kullanabilir. Bu bakımdan, 87 ile 91 arasındaki farkı, muhtemelen, mahfuz tutulan partilerin önerge hakkının başka bir parti tarafından kullanılmasına izin vermek suretiyle mi, yoksa kullanılamayacağına ilişkin bir uygulama mı olacağı konusu da muhakkak yarın değerlendirilmelidir.

Saygılarımla.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vural.

Son konuşmacı, aleyhte olmak üzere, Manisa Milletvekili Özgür Özel’dir.

Buyurun Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu Meclisin İçtüzüğü’nün en ayrıntılı yazdığı maddeyi konuşuyoruz. 1927 Dâhilî Nizamnamesi’nde “Tadilnameler” kısmı var, 9’uncu babın 116 ila 123’üncü maddeleri bu konuyu işliyor. 1973 İç Tüzük’ünün 88’inci maddesine değişikliklerle dercedilmiş, 1996’da Meclis, 424 sayılı Karar’la madde 87 olarak düzenlemiş, Anayasa Mahkemesi bozunca daha sonra, 750 sayılı Karar’la bugünkü şekline yakın hâlini almış. Şimdi, bugün, biraz önce Ramazan Bey’i dinledik, kendisi hukukçu, ben eczacıyım ama Ramazan Bey’in, en temel hukuk prensiplerinden bir tanesini görmezden geldiğini görüyoruz. Bir kez, 91’inci madde ile 87’nci madde dördüncü kısımda düzenlenmiş, aynı kısımda düzenlenen hükümler birbirini tamamlayıcı, birbirine açıklık getirici niteliktedir. 87’nci madde değişiklik önergelerini düzenler. Orada açıkça şöyle yazıyor, diyor ki: “...yedi önerge verilebilir. Ancak, bu hak; ilgili siyasî parti grubuna mensup milletvekilleriince kullanılmaması halinde, diğer siyasî parti grubuna mensup olanlarla bağımsız sayılan milletvekilleriince kullanılabilir.” Demek ki bir kez şu kesin: “Bir önergenin verilme hakkını bir grup kullanmıyorsa başkasına devredilemez.” savı 87’nci madde tarafından çürütülüyor. 91’de bunun açıkça yazmıyor olması ayrı bir tartışma konusu.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Olur mu öyle şey? Ya, sen benim yerime oy kullanabilir misin? Oy benim, kullanabiliyor musun?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Ayrıca, şunu çok net olarak ortaya koyalım ki önerge verme durumunda AKP’nin ortaya koyduğu terminoloji, kapatma önergesi. Kapatma önergesini tutanaklardan bundan sonra çok okuyacağız, çok tartışacağız. Bu, bir hakkın kötüye kullanılması ya da Meclisin tanımlanan bir hakkının kullanılması için, iktidar partisi eliyle kendisine tanınan hakkın kullanılması yerine bir suistimal yapılmasını tarif ettiniz.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Buna “Meclisi çalıştırmak” diyoruz Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bundan sonraki süreçte, 91, temel kanunla ilgili düzenlemeler çok net olarak... Çok büyük kanunların 30’ar 30’ar bölünmesini yaparken, 12 maddelik bir kanunu 6-6 ikiye bölen bir anlayışın burada 900 maddelik kanunla ilgili sınırlamaları uygulamaya kalkması da apayrı ve gerçekten kınanması gereken bir durum.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Kınayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu davranışın Başkanlık Divanınca aksi yönde takdir edileceğini umuyor, bundan sonraki süreçte İç Tüzük’ten kaynaklı haklarımızı kullanmaya devam edeceğimizi arz ediyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Özgür bey, benim yerime oy kullanabilir misin? Saklı oyum, hiç kimse kullanamaz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, tutumumda herhangi bir değişiklik olmamıştır. Yarın da grup başkan vekilleriyle bir görüşme var, bu konuda konuşacaklar. Dediğim gibi, teamülü değiştirmemek adına tutumumda hiçbir değişiklik yoktur ama yine de bir konuşma yapmak adına -grup başkan vekilleriyle görüşme yapacağım bu konuda- on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.24



DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 21.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

Biraz önce usul tartışması yapmıştık. Ben bu konuda düşüncemin değişmediğini belirtmiştim ancak bu konu tartışmalı bir konu. Teamülümüz de var ama bir tartışma da söz konusu. Yarın grup başkan vekillerinin Meclis Başkanıyla yapmış olduğu toplantıda grup başkan vekilleri bunu gündeme getirecekler. Bundan sonra, alınan karar gereğince bir teamül oluşturmaya biz de çalışırız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

3’üncü madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, (2)’nci fıkrasında yer alan “etnik köken” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını ve (3)’üncü fıkrasının sonuna “Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının alacağı tedbirler ve bunların uygulanması çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ruhi Ersoy

Erkan Haberal

Mehmet Parsak

Osmaniye

Ankara

Afyonkarahisar

Zihni Açıba

Deniz Depboylu

Arzu Erdem

Sakarya

Aydın

İstanbul

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. Kadınlar ve erkekler arasındaki eşitlik ile çocuklara, yaşlılara, engellilere, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler bu ilkeye aykırı sayılamaz.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (3)'üncü fıkrasının aşağıdaki gibi düzenlenmesini arz ve teklif ederiz. 30/03/2016

Erkan Aydın	Bülent Yener Bektaşoğlu	Şenal Sarıhan
Bursa	Giresun	Ankara
Özgür Özel	Serkan Topal	Candan Yüceer
Manisa	Hatay	Tekirdağ

Ayrımcılık yasağının ihlali halinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, ihlali sona erdirmek, sonuçlarını gidermek, tekrarlanmasını önlemek, adli ve idari yoldan izlenmesini sağlamak üzere gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür” Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler hakkında TCK’nın 257. Maddesi uygulanır. Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları’nın alacağı önlemler ile bunların uygulanması, çıkartılacak yönetmelik ile belirlenir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı’nın 3'üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	İdris Baluken	Sibel Yiğitalp
Diyarbakır	Diyarbakır	Diyarbakır
Bedia Özgökçe Ertan	Behçet Yıldırım	
Van	Adıyaman	

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan konuşacak.

Buyurun Sayın Özgökçe Ertan. (HDP sıralarından alkışlar)

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 3'üncü maddesi üzerinde konuşmak için söz almış bulunmaktayım.

Hem taraf olduğu uluslararası sözleşmeler hem de 2004'ten beri süren Avrupa Birliği üyelik süreci nedeniyle ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik konusunda Türkiye'nin pek çok yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüklerden en önemlisi de ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik kanununun çıkarılması ve bu kanunda yer alan düzenlemelere göre ülkede ayrımcılıkla mücadeleden sorumlu bir kurum oluşturulmasıdır.

Bu tasarıyla ilgili kamuoyunda çokça eleştiri vardır ve grubumuzun da oldukça fazla eleştirisi bulunmaktadır. Dün burada kürsüden konuşan bir AK PARTİ’li milletvekili bu kanunun alelacele gelmediğinden, aksine yedi yıllık bir evveliyatının olduğundan bahsetti. Ben bu cümlesinden sonra yedi yıl boyunca neler yaptıklarını anlatacağımı düşündüm ama bir şey anlatamadı çünkü yedi yıl boyunca bu konuyla ilgili hiçbir şey yapılmadı. 2009 yılında Hükûmetin gündeme getirdiği demokratik açılım projesi kapsamında bir yasa ve bu yasayla birlikte yetkilendirilen bir kurumun oluşturulacağı duyurulmuştu. O zaman zaten sivil toplum örgütlerinin de gündeminde olan konu nihayet devletin de gündeminde ve Hükûmetin de gündeminde diye bir kurum oluşturulacağı bekleniyordu fakat 2010 yılında hiçbir gerekçe gösterilmeden, hiçbir açıklama yapılmadan bu süreç donduruldu. O zaman İçişleri Bakanlığı tarafından Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Kanunu Tasarısı taslağı hazırlanmıştı fakat o tarihten beri hiçbir şey yapılmadı ancak yedi yıl sonra ocak ayında alelacele gündemimize girmiş oldu.

Şimdi, bu konuda gönül isterdi ki tebrik edelim sizleri, onca yıldır altyapı çalışmalarını yaptığınızı söyleyelim ancak böyle bir durum yok. Ne uluslararası mevzuata uygun yükümlülükler yerine getirildi ne de başka bir adım atıldı. Biz, ayrımcılıkla mücadeleye özel bir kanun için uğraşırken bir de bakıyoruz birçok eksiği olan Türkiye İnsan Hakları Kurumunun adına sadece “eşitlik” ibaresi eklenerek yeni bir yamalı bohçaya benzeyen bir tasarı karşımıza çıktı.

Değerli milletvekilleri, tartıştığımız bu kanun tasarısı neresinden tutsak elimizde kalacakmış gibi görünüyor. Ama ben süre kısıtlı olduğu için sadece 3’üncü madde hakkında görüşlerimi söyleyeceğim. Başlığı bir kere “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı.” Başlığa bakınca bile iddialı görünüyor fakat burada ne “eşitlik” kavramı olduğu gibi, olması gerektiği gibi açıklanmış ne de ayrımcılığa maruz kalan herkesi kapsayan bir düzenleme var, böyle bir şey yok.

Uluslararası kabule ve bizim kabulümüze göre de eşitlik, toplumu oluşturan bütün kişi ve grupların eşit haklara, kaynaklara ve fırsatlara sahip olması ve bunlara erişimlerinin de eşit olması demektir. Şimdi sormak istiyorum: Hükûmet acaba “eşitlik” kavramını bu tasarıyla hayata geçirebileceğini gerçekten düşünüyor mu? Yani kadınlar, Kürtler, engelliler, Romanlar, Çerkezler, mülteciler ve daha birçok grup bu ülkede eşit bireyler olarak yaşayabilecek mi? Eşitliği tanımlamak, ayrımcılıkla mücadele ederken ulaşmak istediğimiz hedefi bilmek açısından önemlidir. En nihayetinde, ayrımcılıkla mücadele faaliyetleri eşitliğe ulaşmak için yapılan faaliyetlerdir.

Tasarıya bakınca eşitliğin ne olduğunu anlamadığımız gibi, ayrımcılığı da anlamıyoruz. Maddenin (2)’nci fıkrası şu şekilde yazılmış: “Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaşa dayalı ayrımcılık yasaktır.” deniyor. Tasarının gerekçesinde Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi düzeyindeki sözleşmelere sıklıkla atıf yapılmış ancak bunlar yeterli değil, atıfta bulunmakla olmuyor, o sözleşmelerin gereğini de yerine getirmek gerekiyor. Tasarırı hazırlayan ve onaylayan Kabine üyeleri o belgelerdeki “ayrımcılık” tanımını görmek istememiş olabilir ancak bilgilendirmek gerekiyor bu konuda da. Birçok ayrımcılık tanımına yer verilmediği gibi, eksik tanım var burada, sınırlayıcı sayıda sayılmış.

Değerli milletvekilleri, bu tasarı kabul edilirse, yasaklanan ayrımcılık dayanakları en az olan kanun bizimkisi olacak. Kaldı ki Hükûmetin korumak istemediği herkesi kapsam dışı bırakma isteğine uygun bir şekilde, ucu açık bırakılmayan ve çerçevesi çok net çizilen bir kanun olmuş olacak.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özgökçe Ertan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında bir anlaşmazlık var, elektronik cihazla yapalım.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Talep üzerine beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.09



ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 22.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Sayın milletvekilleri, şimdi bir önerge geldi. Aslında önerge işlemlerine başladığımız zaman önerenin kabul edilmemesi yönünde bir eğilim vardı ancak bütün partiler bu önergede uzlaştığı için emsal olmamak kaydıyla bu önergeyi işleme alacağım.

Şimdi bu önergeyi okutuyorum. Sonra diğer önergelerin görüşmesine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin (2)’nci fıkrasında yer alan “inanç,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mezhep,” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Coşkun Çakır

Özgür Özel

Oktay Vural

Tokat

Manisa

İzmir

İdris Baluken

Ramazan Can

Diyarbakır

Kırıkkale

BAŞKAN – Bu önergeyi sırası geldiğinde işleme alacağız.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin (3)’üncü fıkrasının aşağıdaki gibi düzenlenmesini arz ve teklif ederiz. 30/03/2016

Ayrımcılık yasağının ihlali halinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, ihlali sona erdirmek, sonuçlarını gidermek, tekrarlanmasını önlemek, adli ve idari yoldan izlenmesini sağlamak üzere gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür” Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler hakkında TCK’nın 257. Maddesi uygulanır. Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları’nın alacağı önlemler ile bunların uygulanması, çıkartılacak yönetmelik ile belirlenir.

Candan Yüceer (Tekirdağ) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Tekirdağ Milletvekili Sayın Candan Yüceer konuşacak.

Buyurun Sayın Yüceer. (CHP sıralarından alkışlar)

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de bazı şeyler olmak zordur. Mesela kadın olmak zordur; kadınlara yönelik ayrımcılık gündelik hâle getirilmiştir. Kapıyı geç açtınız diye, ruj sürdünüz diye, telefonla uzun konuştunuz diye şiddet görmeniz ya da boşanmak istediğiniz için öldürülmeniz işten değildir. Mesela çocuk olmak zordur; çocuk olduğunuz için haklarınız yokmuş gibi davranılır, görmezden gelinir. Yurtlarda, okullarda tacize, tecavüze uğrayabilirsiniz ve maalesef devlet sizi kucaklayacağına kendini yakın hissettiği bir vakfi kucaklamaya refleks olarak sahip olur. Mesela öteki olmak zordur; “Ya bendensinizdir ya düşmansınız.” denir, ya taraf olmanız istenir ya da bertaraf olmanız istenir. Mesela Türkiye’de eşcinsel olmak da zordur; cinsel kimliğiniz ve tercihiniz “sapkınlık” olarak ifade edilebilir. Aileniz dışlar, toplum dışlar, eğitim sistemi dışlar. Devlet nazarında zaten siz yoksunuzdur, sanki hiç ayrımcılığa uğramıyormuşsunuz gibi ayrımcılığı önleme iddiasında olan bir tasarının içinde kendinize yer bile bulamazsınız. Neden diye sorduğunuzda “Olur mu canım öyle şey? Bizim örfümüzde, âdetimizde, geleneğimizde yok. Bize yakışmaz, günah, ayıp.” diye kavramlarla geçiştirilebilirsiniz. Hatta birileri sizin için “Cinsel yöneliminiz hastalıktır.” der. Hatırlarsınız değerli milletvekilleri, 58’inci Hükûmet döneminde kadın ve aileden sorumlu Devlet Bakanı -ki o zaman “kadın” adı bir bakanlığın adında vardı- eşcinseller için “Bir hastalıktır, tedavi edilmelidir.” demişti. Yeri gelmişken şunu rahatlıkla söylemekte bir çekince görmüyorum ben: Eşcinsellik bir hastalık değildir, aynı zamanda bir tercihtir. İnsanlar sizin değerleriniz, süzgecinizden geçerek bu koşulda ya da sizin tartınızda tartılarak özgürlüklerini elde etmezler. Aynı rahatlıkla şunu da söyleyebiliriz: Eşcinselliğe karşı nefret de aslında sağlıklı bir durum değildir. Aynı sağlıksızlığı görüşmekte olduğumuz tasarının içinde de görüyoruz.

Tasarının gerekçesinde ayrımcılığın temelleri, türleri ve kapsamı ile istisnai hâllerin Avrupa Birliği müktesebatına ve Avrupa Birliği Konseyi kararlarına uygun hâle getirilmesi ifade ediliyor ama tüm Avrupa Birliği müktesebatında ve Avrupa Birliği Konseyi kararlarındaki cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığı tek kelimeyle geçirilmiyor.

Yine, Avrupa Birliği 2015 İlerleme Raporu’nda “Türkiye’de lezbiyen, eşcinsel, biseksüel, transseksüel ve interseks bireylerin temel haklarına saygı gösterilmemesi ciddi bir endişe kaynağıdır.” deniliyor. Yani, ayrımcılıkla mücadele etmek için çıkıldığı ifade edilen bu yolda ilk adım ayrımcılık yapmak oluyor. Böylesi bir mantığı anlayabilmek gerçekten kolay değil. Yani, sanıyorum, bu tasarıyı hazırlayanlar, Türkiye’de cinsel kimlikleri farklı olan insanları ve haklarını görmezden gelerek, kendi taassup anlayışları çerçevesinde onları yok sayarak o insanlar ve tercihlerin de ortadan kalktığını düşünüyor olabilirler ama herkes hukuken eşit hak ve hürriyetlerden faydalananacak, bazıları biraz daha az faydalananak anlamına gelen bu sonucun başka açıklaması yoktur diye düşünüyorum. O yüzden, eğer hakikaten bizim amacımız burada ayrımcılığı önlemekse, ne olduklarına, kim olduklarına, nasıl yaşadıklarına ya da yaşam tercihlerinin birileri tarafından onaylanıp kabul edilmesine bakılmadan, her kesimin ayrımcılığa karşı korunması gereklidir diye düşünüyorum.

Biliyorsunuz, Türkiye’de eşcinseller ve diğer gruplar sadece ayrımcılığa maruz kalmıyor, aynı zamanda öldürülüyor da. Aslında -umarım bu yanıştan döneriz bugün ama- çok güzel bir cümlesi var; maalesef, 2010 yılında öldürülen travestinin annesi diyor ki: “Koskoca dünyaya sığdıramadılar evladımı.” O yüzden, bu seslenişe bugün de buradan kulaklarımızı tıkamamamızı söylüyorum. Sorunun çözümü için bu hassasiyeti hepimizin ortak bir şekilde göstermemiz gerektiğini söylüyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Aslında, bu konuda da grup başkan vekillerinin Meclis Başkanıyla almış olduğu bir karar var 1998 tarihinde, o kararı da size biraz sonra göstereyim.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Emir, Sayın Aydın, Sayın İrgil, Sayın Yüceer, Sayın Hürriyet, Sayın Bayır, Sayın Tanal, Sayın Tarhan, Sayın Yıldız, Sayın Arslan, Sayın Sertel, Sayın Kayışoğlu, Sayın Yarayıcı, Sayın Üstündağ, Sayın Akkaya, Sayın Demirtaş, Sayın Hakverdi, Sayın Çamık.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, (2)’nci fıkrasında yer alan “etnik köken” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını ve (3)’üncü fıkrasının sonuna “Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının alacağı tedbirler ve bunların uygulanması çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Deniz Depboylu (Aydın) ve arkadaşları

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. Kadınlar ve erkekler arasındaki eşitlik ile çocuklara, yaşlılara, engellilere, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler bu ilkeye aykırı sayılamaz.”

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Başkanım, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Aydın Milletvekili Sayın Deniz Depboylu konuşacak.

Buyurun Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 3’üncü maddesiyle ilgili olarak grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli vekiller, gündeme aldığımız kanun tasarısına baktığımızda, “etnik kimlik” söylemini diğer kanunlarda olduğu gibi, bu kanunda da görüyoruz. Milletler bölünerek değil, birliğini koruyarak güçlü olurlar. İnsanlar, birlikten kuvvet doğacağını çok erken tarihte fark etmişlerdir. Fertler bir araya gelerek toplum içinde dayanışma birimleri oluşturarak güçlerini artırır, milletleri oluştururlar. Maalesef bunu fark eden insanların bir kısmı da, bir araya gelerek bin yıllık kardeşliği tarihe yazan bir millete verecekleri en büyük zararın o milletin ayrışması, kutuplaşması olacağını da bilmektedirler.

Siyaset, toplumun birlik oluşumundaki en belirleyici olgudur. Bunu, en üst seviyede toplumsal örgütlenme biçimi olan devlet temsil eder. Devlet, siyasi bir örgütlenme biçimidir. Bu örgütsel kimliğin söylem ve kararları, millî birlik üzerinde yapıcı veya yıkıcı etkiler yapar. Siyasi kimlik güç kaybeder ve gelecek de vadetmezse diğer alt ve üst kimlikler öne çıkmaya başlar, milletin birliği zedelenmeye başlar.

Etnisite üzerinden siyaset yapmak doğru değildir. Ne yazık ki devletimizi yöneten siyasi gücün etnik kimlik tavır ve söylemleriyle, millî birliği zayıflatmaya yönelik davranışlar, söylemler içerisinde olduğunu görmekteyiz.

Değerli vekiller, milletimiz ayrıştırılıyor, kutuplaştırılıyor. Ki bunun örneğini, bunun izahını yapan anketlerde görüyoruz. Anketlere göre öyle bir noktaya geldik ki daha önceden olmadığı şekilde, komşu olmak istemeyenler, “Karşı gruba kız vermek istemiyorum.” diyenler, “Birlikte iş yapmak istemiyorum.” diyen bireyler yetişiyor toplumda. Bunun oranlarını maalesef anketlerde görüyoruz. Bu, bizim milletimiz için de tehlike çanlarının çalmasına sebep oluyor.

Bir yandan Türk milletin her türlü millî değer ve sembolüne karşı çıkıp Türklüğe, milliyetçiliğe zarar verirken, daha fazla oy alabilmek için de “tek vatan, tek millet, tek bayrak” gibi pankartlar astırıp milliyetçiliğe sığınıyorsunuz, sonra milliyetçiliği gene unutuyor, “Türk milleti demek olmaz.” diyor, “Türkiyelilik” diye bir kavram oluşturmaya çalışıyorsunuz, Anayasa’dan “Türk milleti” kavramını silmenin maalesef hesaplarını yapıyorsunuz.

“Türk” isminden rahatsız oluyorsunuz ki bu kürsüye çıkan hatiplerinizi “Türk milleti” bile diye-miyor, “bu millet” diye başlayan cümleler kurmaya başlıyor. Türk milletini 36 etnik kimliğe ayırmak kimin fikri, nereden alınmış bir fikir bilemiyorum ama bu, bizim millî birliğimizi zedeleyecek bir söylemdir. İşin kötüsü, bu fikre kendinizi o kadar kaptırıyorsunuz ki -daha önceden de size hatırlatmıştım- bu çatı altında aranızda hangimiz daha millî, hangimiz daha yerli tartışmalarına bile girebiliyorsunuz, bunun örneğini de yaşadık.

Değerli vekiller, yinelenen sözcükler, kavramlar zihinlere ekilmiş tohumlar gibidir. Bu fikirler ileride tutumlara, tutumlar ise eylemlere dönüşür. Tutumlarımız belki çok küçük yaşlardan itibaren ailemiz, çevremiz tarafından oluşturuluyor ama bunun oluşarak o dönemde kaldığını düşünmeyin, bunların gelişmeye, değişmeye veya kalıplaşmaya, şemalar oluşturmaya devam ettiğini de size hatırlatmak istiyorum.

Tutumların ömür boyu gelişebilir, değişebilir ya da kalıplaşabilir olduğunu düşünürsek bu yüce Meclisin, Türk milleti içinde etnik ayrım tohumlarının ekildiği bir yer değil de millî birlik ve beraberliği güçlendiren kavramların, söylemlerin dile getirildiği bir kurum olması gerektiğini hatırlatıyorum çünkü burası Gazi Meclistir. Bugüne kadar zaten etnik kimlik ayrımcılığı milletimizin vicdanında ve kanun karşısında yapılmamıştır. Kanunlar önünde milletimizin her ferdi eşittir. Ana, babasının, atasının aidiyeti, rengi, ırkı nedeniyle vatandaşlık hakkından yararlanamayan olmamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan her birey en üst makamlarda yer alma fırsatı bulmuş ve ufku açık olmuştur.

Bu maddedeki ve diğer maddelerdeki etnik köken ayrımcılığının veya söylemlerinizde ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını diliyor, sizlere saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Depboyu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan “inanç,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mezhep,” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Coşkun Çakır

Özgür Özel

Oktay Vural

Tokat

Manisa

İzmir

İdris Baluken

Ramazan Can

Diyarbakır

Kırıkkale

BAŞKAN – Okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi mi okutuyoruz?

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Gerekçe...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Anayasa'nın 10'uncu maddesine paralellik sağlanmak amaçlanmıştır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddede üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi" ibaresinin madde metninden çıkarılıp yerine "Ayrımcılığa uğramama hakkı" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Zihni Açba

Mehmet Parsak

Ruhi Ersoy

Sakarya

Afyonkarahisar

Osmaniye

Arzu Erdem

Erkan Haberal

İstanbul

Ankara

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyette bulunduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddesinin tasarıdan çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel

İdris Baluken

Bedia Özgökçe Ertan

Diyarbakır

Diyarbakır

Van

Behçet Yıldırım

Filiz Kerestecioğlu Demir

Mahmut Toğrul

Adıyaman

İstanbul

Gaziantep

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Tahsin Tarhan

Erkan Aydın

Veli Ağbaba

Kocaeli

Bursa

Malatya

Bülent Öz

Özgür Özel

Zeynep Altıok

Çanakkale

Manisa

İzmir

Hilmi Yarayıcı

Hatay

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelere komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Sayın Hilmi Yarayıcı konuşacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HİLMİ YARAYICI (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddeyle ilgili, grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Yine mart yıldızlarını seyre daldığımız günlerdeyiz. Yürek atışlarımızla cevahirimizi diri tutuyor, tarih yapıcı ustalarımızın direngenliğinde hayat bulan şarkılarımızı söylemeye devam ediyoruz. Bir kavganın güzelliğinde sevdik onları. Bitmedi, daha sürüyor o kavga, sürecek yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek.

Devrimci irade ve dayanışmanın en önemli değerlerini, ışıkları yolumuzu aydınlatan, 30 Mart 1972 yılında Kızıldere’de katledilen Mahir Çayan ve 9 yoldaşını, yoldaşlarımızı sevgi ve saygıyla anıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

4’üncü maddenin temel sorunu, ayrımcılığın net olarak tanımlanmamasıdır. Bugün Türkiye’de inanç temelinde, 13 milyona yakın Alevi’nin yanı sıra Hristiyan, Yahudi, Ermeni, Süryani gibi farklı inanç gruplarına mensup yüz binlerce yurttaşımız bulunmaktadır. Bununla birlikte 15 milyona yakın Kürt vatandaşımız bulunmaktadır. Her grup, hâkim ideolojinin şu veya bu şekilde sistemli ayrımcı uygulamalarına maruz kalmaktadır. Böylesine büyük grupların maruz kaldığı sistematik ayrımcılığa, ayrımcılığın tanımlanmadığı ilgili madde özelinde dikkat çekmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Alevi toplumu yüzyıllardır bu coğrafyada büyük acılar yaşadı. İsmi yeni boğaz köprüsüne verdiğiniz Yavuz Sultan’dan bu yana Maraş’ta, Sivas’ta, Çorum’da büyük katliamlar yaşandı. Katliamlara uğramadıklarında da kamuda, özel sektörde, okulda, hastanede, yaşamın her alanında ciddi ayrımcılığa maruz kaldı. Özellikle de iktidarınız döneminde bu ayrımcılık doruk noktasına ulaştı. İyi niyetten yoksun Alevi çalıştaylarınıza, sorunları çözme yönünde tüm süslü laflarınıza rağmen Alevi vatandaşlarımız bugüne kadar hiç olmadığı kadar ötekileştirilmiştir.

Bugün kamuda bırakın genel müdürlük seviyesini, daire başkanlığı seviyesine ulaşmış bir Alevi’yi gösteremezsiniz. KPSS’de, yazılı sınavlarında başarılı olan yüz binlerce genç iktidarınızın güdümünde ve kontrolünde yapılan sözlü mülakatlarda ayrımcılığa maruz bırakılmışlardır. Cemevleri hâlâ ibadethane olarak değerlendirilmemekte, Diyanet İşleri Başkanlığı kendi bakışı doğrultusunda Alevi topluma rağmen Alevi inancının çerçevesini çizmeye çalışmaktadır. Bir inanç grubu kendi inancını üstün tutarak diğer inanç grubunun sınırlarını belirlemeye çalışıyor.

Reyhanlı patlaması gibi bir facianın sonrasında dönemin Başbakanının “52 Sünni vatandaşımızı kaybetmişiz.” cümlesi, iktidarın mezhepsel düşünme odaklı hareket ettiğinin bir örneğidir. Her yıl hasat dönemlerinde mevsimlik işçi olarak çalışmak için batıya göç eden Kürt yurttaşlarımızın, bulundukları yerlerde dışlanarak yer yer fiziki müdahalelere maruz kalmaları ayrımcılıktır. Bu ayrımcılığın vardığı nokta, son örneğini Kırşehir’de yaşadığımız gibi, ırkçı grupların kendi basit tartışmalarını bile Kürt düşmanlığına çevirerek Kürtlerin yoğun olduğu mahallelere saldırımları ve iş yerlerini tahrip etmeleriyle sonuçlanmıştır. Dönemin Başbakanı, şimdinin Cumhurbaşkanı’nın “Affedersiniz, Ermeni...” söylemi, Ermeni olmayı bir aşağılanma ögesi olarak göstermiş, ayrımcılık ve nefret söylemini devlet politikası hâline getirdiğini göstermiştir. Hrant Dink davasının, dönemin bürokratlarının korunmak istenmesiyle, arka planının hâlâ açıklanmaması bu politikanın ürünü olarak devam etmiştir. Kadınlar, çocuklar, ateistler, LGBTİ’ler, hâkim yapının dışında kalan toplumsal gruplar sürekli buna maruz kalmıştır.

İŞİD yöneticileri serbest bırakılırken, oluk oluk kan akıtma, akademisyenlerin kanlarında duş alma fantezileri kuran mafya bozuntuları devlet korumasında serbestçe gezerken barış isteyen akademisyenlerin, haber yapan gazetecilerin hukuka aykırı bir şekilde tutuklanması, iktidarın kendine yakın olanlar ile kendisine muhalif olanlara farklı hukuk sistemi uygulaması ayrımcılıktır.

Bu yüzden, “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4’üncü madde hükmüne “dışlama”, “yoksun bırakma” ve “üstün tutma hâlleri” de ayrımcılık türleri olarak mutlaka eklenmeli ya da tamamen kaldırılmalıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yarayıcı.

Aynı mahiyetteki diğer önergede Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul konuşacak.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Genel Kurulun sevgili emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bu arada, sizlere başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim. Sağ olun.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, aslında, baktığımızda adı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu gibi cümlelerle ifade edilen bir yasa tasarısını görüşüyoruz. Maalesef, aslında, Türkiye’de yasa yapma biçimimiz veya yasa yapıyormuş gibi davranış biçimimiz değişmiyor. Avrupa Birliğine vize alacağız diye çeşitli yasaları değiştiriyormuşuz gibi yapıyoruz ve bu süreci işletirken maalesef hiçbir şekilde gerekli tartışmasını da yapamıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bugün, kamuda egemen iktidar zihniyetinin dışında hiç kimsenin yer bulma imkânı yoktur. Bugün, Türkiye’de maalesef, bir Alevi rektör, bir Alevi vali, bir Alevi kaymakam ya da genel müdür statüsü ve üstünde bir tek yurttaş eğer AKP zihniyetinde değilse bulma şansınız yoktur.

Değerli arkadaşlar, sadece buralara gelmekte değil, aynı zamanda, kamuya alınmada da biliyorsunuz, AKP iktidarı döneminde özellikle ön şartlar konuluyor. Önce aslında kamuya alınacak kişi bulunuyor, sonra kamuda ona uygun bir pozisyon yaratılıyor. Ben, burada, herkesin özellikle üniversitelere personel alımında verilen ilanlara bir göz atmasını diliyorum. Bir göz atın, neler göreceksiniz. Kişi ismini verseniz, belki aynı isme sahip birkaç yurttaş bulunabilir ama öyle bir ilan metni hazırlanıyor ki sadece o kişiyi ifade ediyor. Örneğin, doktorasının tam ismi verilerek bir yardımcı doçentlik kadrosu açılabilir. Ezkaza girdiniz diyelim kamuya, bitiyor mu süreç? Bu sefer eğer siyasi iktidarla uyum içinde değilseniz mobbing süreci başlıyor. Size karşı “yıldır, kaçır” politikası hızla devreye giriyor ve siz, artık her neredeseyiz orada nefes alamaz duruma geliyorsunuz.

Sadece düşüncelerini ifade ettiği için, örneğin şu anda konuşan, size hitap eden arkadaşınız on yıl doçentlik mertebesinde tutuldu değerli arkadaşlar. Tüm diğer yeterlilikleri taşımama rağmen sadece ve sadece dönemin iktidarı tarafından atanan rektöre muhalefet ettiğimiz için, yanlış yönettiğini ifade ettiğimiz için ve bu düşüncelerimizi yazılı ve görsel basında ifade ettiğimiz için on yıl Türkiye’de doçent olarak bırakıldık. “Akademik yetersizliğiniz var” denebilir ama yoktu, “Siz iyisiniz, hoşsunuz ama yönetime aykırı sözler söylüyorsunuz.” diye başlıyor.

Değerli arkadaşlar, bugün üniversitelerde akademisyenlerin yaşadığı durumu hepiniz görüyorsunuz. Üniversitelerde akademisyenler “barış” sözünü ağzına aldıklarında otomatikman “taraf” ilan edildiler ve bugün 2 bin civarında akademisyen kısaca alınmış durumdadır. Ağrı Üniversitesinde, daha önce 2547 sayılı Yasa çerçevesinde soruşturmaları yürütülenler için “2547 yetmiyor, uygun ceza verilemiyor.” deniyor ve yarın YÖK Genel Kurulunda 657’ye göre bu sefer yargılanacaklar.

Değerli arkadaşlar, bu gidişat, gidişat değil. Bu ülkede her türlü farklılığımızla, etnik kimliğimizle, inancımızla bir arada yaşamak durumundayız. Dolayısıyla zihniyetlerimizde devleti ele geçirme anlayışından vazgeçmezsek bugün sizler egemendiniz, dün belki militarist askerî vesayetçiler egemendi, yarın bir başkası egemen olur. Onun için evrensel hukuk değerleri ve insanlara karşı davranış ve tutumlarımız evrensel kurallara uymalıdır. Eğer biz bunu sağlayamazsak bugün bana, yarın size, öbür gün bir başkasına. Çünkü AKP iktidarı döneminde dünyanın teröristleri dost, dünyanın dostları kolaylıkla terörist ilan edilebiliyor; hukuk, döneme göre de hızla değişiyor ve dünyanın dostlarını terörist, dünyanın teröristlerini de dost yapabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Ben, hepinize bu ayrımcılığa son vermek, bu anlayışın hızla değiştirilmesi umuduyla selamlarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunacağım...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Emir, Sayın Aydın, Sayın Yüceer, Sayın Hürriyet, Sayın Ağbaba, Sayın Bayır, Sayın Yüksel, Sayın Tanal, Sayın Tarhan, Sayın Yıldız, Sayın Arslan, Sayın Hakverdi, Sayın Altıok, Sayın Sertel, Sayın Özdemir, Sayın Zeybek, Sayın Demir, Sayın Üstündağ.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi" ibaresinin madde metninden çıkarılıp yerine "Ayrımcılığa uğramama hakkı" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Arzu Erdem (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Arzu Erdem konuşacak. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Erdem.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Tasarısı’nın 4’üncü maddesi üzerine, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Hak, hukuk düzeni tarafından korunan menfaattir. Hak, içinde adaleti, doğruyu, gerçeği ve en önemlisi, eşitliği barındırmaktadır. Hak yoksa eşitlikten bahsetmek anlamsız olacaktır, hak yoksa adaletten bahsetmek de anlamsız olacaktır, çünkü adalet için olmazsa olmaz öncelik, insan hakları olmalıdır. Hak, adalet ve eşitlik ancak bir arada olduğu sürece anlam ifade etmektedir.

İdeal bir dünyada insan haklarının yanı sıra kadın haklarını, çocuk haklarını ve bu gibi hakları ayrı başlıklar altında konuşmaya gerek duyulmamaktadır, çünkü insan hakları, erkek ya da kadın, çocuk ya da yetişkin, herkes için geçerlidir. Oysa böyle bir ideal dünyada yaşamadığımızı her gün gündemimize gelen olaylarla açık bir şekilde görmekteyiz.

Temel hak ve hürriyetlerin korunması, geliştirilmesi ile bunlardan yararlanma bakımından hiç kimsenin ayrımcılığa maruz kalmaması, eşit muamele görmesi gerekçesiyle hazırlanmış bir tasarımı görüşmekteyiz. Anayasa’mızın 3’üncü maddesi “Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür.” hükmünü millî birlik ve beraberliği hem beşerî unsur hem de fiziki unsur bakımından ifade etmektedir ve millî birliğimiz, devletimizin varlığı ve devamı için zorunludur. Eşitlik bireyler açısından temel bir haktır. Bu nedenle, milletimiz bu ilkeye dayanarak eşit işlem görme veya ayrıma maruz kalmamayı isteme hakkına sahiptir. Ancak, hepimizin de bildiği gibi, kadınlarımız çok uzun bir süre ve çoğu yerde hâlâ insan haklarından eşit bir şekilde yararlanmamaktadırlar.

Tasarıda ayrımcılık yasağının ileri sürülemeyeceği hâller ve istisnalar da kaleme alınmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler ayrımcılık yasağının istisnalarını düzenleyen bu maddede böyle bir kullanıma gerek olmadığını düşünmekteyiz.

Tasarıda kurumun raporlarının bilirkişi raporu olarak kabul edilebileceği belirtilmektedir. İleri derece teknik ve mali işlemler için bilirkişi tutulması yetkisinin tanınması kurumun bir yargı organı gibi faaliyet göstermesine neden olmaktadır. Böyle bir uygulama kişilerin yargıya başvurmalarında gecikmeye sebebiyet vermektedir. Bu da tasarının gerekçesi olarak görülen uluslararası insan hakları hukukunun amaçlarına uygun değildir ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’yle getirilen sisteme aykırıdır. Dolayısıyla, kurum yaptırım uygulamamaktadır. İhlallere uğrayan kişilerin yargıya başvuru sürecinin takibine destek verilmelidir.

Söz konusu kurul 11 üyeden oluşacaktır. Kurulun 8 üyesi Bakanlar Kurulu, 3 üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilecektir. Görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında yerine getirmek ve kullanmakla yükümlü olan bu kurul tarafsız ve bağımsız olmak zorundadır, ilke budur. Lakin, bu ilkenin yerine getirilip getirilemeyeceğine dair endişelerimiz bulunmaktadır. Üyeleri sadece Cumhurbaşkanı ve Hükümet tarafından atanacak olan kurul ne kadar tarafsız ve bağımsız olabilir? Yoksa, bugüne kadar alıştığımız iktidarın emir ve talimatlarına uygun hareket etme kuralı mı geçerli olacak, merak etmekteyim.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler, insan onurunu temel alan, milletimizin eşit muamele görme hakkını güvence altına alan, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesini sağlayan her türlü çalışmaya destek verdik, vermeye de devam edeceğiz. İnsan hakları-

nın korunmasına, geliştirilmesine, ayrımcılığın önlenmesine ve hak ihlallerinin giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması ülkemiz ve milletimiz açısından büyük önem teşkil etmektedir. Ancak mevcut Anayasa ve uluslararası hukuk ihlallerinin önüne geçebilmek için daha detaylı bir çalışma yapılması gerektiğini belirtir, yüce Kurulu saygılarımla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunacağım...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Maddede yoklama talebimiz olacak efendim.

BAŞKAN - Sayın Özgür Özel, biraz önce yaptık yoklamayı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır efendim...

BAŞKAN - Size bu konudaki bir kararı da gösterdim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu konuşuruz.

BAŞKAN - Biraz daha anlayışlı davranırsanız memnun olurum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, inşallah.

OKTAY VURAL (İzmir) - Efendim, Sayın Bakana söyleyin, anlayışlı davranın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan biraz yaklaşıp evimize gideceğiz hepimiz.

BAŞKAN - Kim?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Sayın Bakana söyleyin, yoklamaları o istiyor.

OKTAY VURAL (İzmir) - Biraz anlayışlı davranarak çözebilir Sayın Bakan.

BAŞKAN - Onun daha, henüz yanlış bir davranışını görmedim, yoksa söylerim ona da.

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Biz her türlü anlayışı gösterdik, millet görüyor. Millet görüyor bunu.

BAŞKAN - Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Emir, Sayın Aydın, Sayın Yüceer, Sayın Hürriyet, Sayın Ağbaba, Sayın Tanal, Sayın Tarhan, Sayın Arslan, Sayın Hakverdi, Sayın Sertel, Sayın Kayışoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Zeybek, Sayın Demir, Sayın Demirtaş, Sayın Akkaya, Sayın Üstündağ, Sayın Yılmaz, Sayın Kara.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci maddede üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "engelli grupların" ibaresinin madde metninden çıkarılıp yerine "Engellilerin, kadınların, çocukların, yaşlıların, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gazilerin" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kadir Koçdemir

Ruhi Ersoy

Mehmet Parsak

Bursa

Osmaniye

Afyonkarahisar

Arzu Erdem

Erkan Haberal

Zihni Açba

İstanbul

Ankara

Sakarya

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkralarının aşağıdaki gibi düzenlenmesini arz ve teklif ederiz. 30/3/2016

“(1)- Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen gerçek ve tüzel kişiler aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.

(2)- Bu hizmetlerin tasarlanması ve sunulmasından sorumlu olan kişi ve kurumlar, kimi özellikleri nedeniyle farklı ihtiyaçları olan birey ve birey grupları ile engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemeleri yapmakla yükümlüdür.”

Özgür Özel

Hilmi Yarayıcı

Gamze Akkuş İlgezdi

Manisa

Hatay

İstanbul

Nurettin Demir

Zeynep Altıok

Şenal Sarıhan

Muğla

İzmir

Ankara

Mahmut Tanal

İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Çağlar Demirel

Sibel Yiğitalp

Diyarbakır

Diyarbakır

Diyarbakır

Bedia Özgökçe Ertan

Behçet Yıldırım

Hüda Kaya

Van

Adıyaman

İstanbul

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Hüda Kaya konuşacak.

Buyurun Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlarken, birazdan 31 Marta gireceğiz. 31 Mart, biliyorsunuz, tarihimizde önemli özelliklere ve anlama sahip bir gün. Bunlardan bir tanesi ise birlikte yaşadığımız Kürt halkının tarihsel şahsiyetlerinden biri olan, din âlimi ve Kürt halk önderlerinden Gazi Muhammed’in idam edilişinin yıl dönümü. Gazi Muhammed şahsında hak, adalet, özgürlük ve barış yolunda yitirdiğimiz, egemenler tarafından katledilen tüm canlarımızı rahmet ve saygıyla anıyorum.

Sayın milletvekilleri, bugün 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 5’inci maddesiyle ilgili önerge hakkında söz almış bulunuyorum.

İnsan hakları alanı, egemenlerden, iktidarlardan bağımsız, sözünü çekinmeden söyleyebilecek bir statüde olması gereken bir durumdur. Böyleyken Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun teşekkülünde öngörülen yapı son derece subjektiftir. Egemenlerin, iktidarların kontrolünde olan bir alanda hakikatler ne kadar ortaya çıkarılabilir, ne kadar hakikat sözü söylenebilir? Bazı konular vardır ki özellikle egemenlerin alanında olmamalıdır. Egemenler, iktidarlar yüzyıllarca kendi dinlerini, tarihlerini, bilimlerini oluşturdular; şimdi de sivil ve objektif olması ve kalması gereken insan hakları alanına da el atılmakta ve bir kurulun üyelerinin tamamının ataması Hükûmete ve Cumhurbaşkanına teslim edilmektedir.

Türkiye’de yaşayan bir insan olarak ayrımcılıkla ilgili günlerce konuşsak problemlerimiz bitmeyecek. Öyle bir ülkedeyiz ki etnik yapısı, mezhebi, dini veya düşüncesi farklı olan herkese ayrımcılık olduğu hepimizce aşikâr, hatta dünyada ve âlemde de aşikâr. Dinde ayrımcılık; şiddet, taciz ve tecavüzlerde ayrımcılık; eğitim ve hayatın pek çok alanlarında eşit koşulların sağlanmasında ayrımcılık. Mesela, eğitimde, en son, operasyonların yapıldığı bölgelerde, başta Cizre olmak üzere, öğrenciler günlerce eğitim haklarından mahrum bırakıldılar, sınavlara giremediler, hatta gözlerimle de şahit olduğum gibi, şu anda okulların alanında, okul mekânlarında, bahçesinde karakolların inşası devam etmektedir.

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – PKK yüzünden!

HÜDA KAYA (Devamlı) – Taciz ve tecavüzlerde ayrımcılıkla ise 6 yaşındaki çocuğa tacizden yargılanan bir sapık bile iyi hâlden indirime uğrayan bir ayrımcılığa, pozitif bir ayrımcılığa tabi tutulmaktadır. Kadın, çocuk tacizlerinden yargılananların tamamı bu ülkede pozitif ayrımcılığa tabi kınıyor. Bu ülkede “Burada yanlış var, burada çocuklar ölüyor, haberiniz var mı?” diyenler, “Şurada, hapishanelerde, yurtlarda, mahallelerde çocuklara, kadınlara taciz var.” diyenler hainlikle itham ediliyor veya devletin mahremiyetlerini ifşa etmekten gazeteciler -mesela Zeynep Kuriş gibi- hapsedilebiliyorlar. Pozantı Cezaevinde çocukların tecavüze uğraması, efendim, Şakran Cezaevinde çocukların başına gelenler -devletin emanetinde olan çocuklar- cezaevleri başta olmak üzere yurtlardaki çocuklarımızın taciz ve tecavüzlere uğrama vakaları artık sıradan bir adli olay hâline gelmiştir. Tacizden yargılanan kamu görevlileri, askeri, polisi, hiçbir şekilde bir yaptırıma maruz kalmadan, bırakın pozitif ayrımcılığı, üstelik bir de terfi ettirilmeye karşı karşıya kalmaktadırlar.

Dinde ayrımcılık... 16 Martta bir video servis edildi. “Ermeni rahibe Hüda Kaya” diye trollerin servis ettiği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ederim.

HÜDA KAYA (Devamla) – Sürem bitti. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkralarının aşağıdaki gibi düzenlenmesini arz ve teklif ederiz. 30/3/2016

“(1)- Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen gerçek ve tüzel kişiler aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.

(2)- Bu hizmetlerin tasarlanması ve sunulmasından sorumlu olan kişi ve kurumlar, kimi özellikleri nedeniyle farklı ihtiyaçları olan birey ve birey grupları ile engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemeleri yapmakla yükümlüdür.”

Nurettin Demir (Muğla) ve arkadaşları

BAŞKAN – Okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Başkanım, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Muğla Milletvekili Sayın Nurettin Demir konuşacak.

Buyurun Sayın Demir. (CHP sıralarından alkışlar)

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 30 Mart. Bizim gençliğimizin, devrimci ruhun devrimci liderlerinden Mahir Çayan'ı ben de buradan saygı ve sevgiyle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bugün görüşmüş olduğumuz yasa gerçekten çok önemli. İnsan hakları açısından baktığımızda, daha ileri, daha kapsamlı ve insan hakları ihlalinin, ortaya çıkan bu insan hakları ihlallerini ortadan kaldıracak, önleyecek bir kapsamda olması gerekirdi ama maalesef -gördüğümüz kadariyle- AKP iktidarının, 2012 yılında çıkarmış olduğu Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu'nun içeriğinden ve onun etkinliğinden daha geri bir yasa çıkardığını görüyoruz. Paris Sözleşmesi'ne uygun olarak çıkarılmış olan 2012'deki Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu'nun, bugün, maalesef, Paris Sözleşmesi'nden uzaklaştığını görmekteyiz; dolayısıyla bugün eşitlikten, ayrımcılıktan daha çok uzaklaştığını görebilmekteyiz ve özellikle işkence ve ayrımcılığı önleyici özellikleri maalesef yok.

28'inci maddede kaldırılacak olan Türkiye İnsan Hakları Kurumu idari ve mali bakımdan daha özerkti, bireysel başvuru yapılabilirdi, bazı olayların üzerine gidebiliyordu. Özellikle Muğla'daki, Muğla Cezaevindeki bir taciz olayının ortaya çıkarılmasında yapmış oldukları çalışmalarıyla Türkiye İnsan Hakları Kurumu gerçekten önemli hizmetler yapmıştı ama gelecek olan bu yasayla birlikte tamamen iktidarın kontrolü altında olan bir kurum geliyor maalesef.

İnsan hakları ihlalleri kimi zaman belli gruplara, kimi zaman belli topluluklara yönelik olmaktadır. Bu yüzden, siz ihlalleri sadece belli kişilerle sınırlı tutamazsınız; eğer sınırlı tutarsanız insan haklarını korumuş, geliştirmiş olmazsınız, aksine, kaldırmış olursunuz.

5'inci maddede ayrımcılığın kapsamı sadece engelli grupların ihtiyacıyla sınırlı tutulmuştur. Bu sebeple, 5'inci maddenin (1)'inci fıkrasında ayrımcılığın siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel veya kamusal yaşamın her alanında yasaklandığı belirtilmektedir. Yasağın kapsamı sadece maddede sayılan alanlarla sınırlı bırakılmamalı, içeriği genişletilmelidir, belediye hizmetleri ile bankacılık, sigortacılık, ticaret gibi tüm alanları da kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Ayrımcılık kapsamı sadece kişi aleyhine değil, kişi ve gruplar aleyhine olarak genişletilmelidir.

(2)'nci fıkra ise ciddi eksiklikler barındırmaktadır. Farklılıkların salt engellilerle sınırlı tutulması düzenlemenin kendisini de ayrımcı kılmaktadır. Engelliler dışında, belli özellikleri ve koşulları nedeniyle farklı ihtiyaçları ortaya çıkan Müslüman olmayan cemaatler, Kürtler, Aleviler, Romanlar, kadınlar, eş cinseller, çocuklar gibi birey ve grupların ihtiyaçlarının dikkate alınmasında ihmalkâr davranılabilir. Özellikle kadınların neredeyse her gün şiddete uğradığı, çocukların istismar edildiği, eş cinselliğin hastalık olarak görüldüğü, Müslüman olmayanların nefret söylemlerinin hedefi hâline getirildiği bir ortamda ne demek istediğim daha da netleşecektir. Bu nedenle, bu düzenleme acilen kimi özellikleri nedeniyle farklı ihtiyaçları olan birey ve birey grupları da eklenerek genişletilmelidir ve dolayısıyla, özellikle son yıllarda, baktığımızda, ayrımcılığın çok fazla, toplumun her kesimine, bir karpuz gibi, maalesef yayıldığını görüyoruz. Bugün bir çöpçü dahi işe girecek olsa AKP'li olup olmadığı, kaydının yapıp yapılmadığı, partiye kaydının yapıp yapılmadığı soruşturulmakta ve bu ayrımcılık derinleşmektedir. Bu yasa, maalesef, bu ayrımcılığı engelleyemeyecektir. Dolayısıyla, bu yasanın insan hakları açısından daha güçlü bir şekilde çıkması beklentimizdir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan “engelli grupların” ibaresinin madde metninden çıkarılıp yerine “Engellilerin, kadınların, çocukların, yaşlıların, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gazilerin” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kadir Koçdemir (Bursa) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Sayın Kadir Koçdemir konuşacak.

Buyurun Sayın Koçdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı hakkında Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Bu kanun tasarısı Avrupa Birliğine uyum adına Meclisimize getirilmiştir ama ne gariptir ki benim de üyesi olduğum Avrupa Birliği Uyum Komisyonu dâhil, dört komisyon tarafından incelenmeden, rapor verilmeden Genel Kurulun gündemine getirilmiştir. Avrupa Birliği Uyum Komisyonu eğer Avrupa Birliğine uyum adına hazırlanan tasarlarda görüş bildirmeyecekse ne için kurulmuştur, ne için görev yapmaktadır, bunu yüce Meclisin dikkatlerine sunmak isterim.

Burada ilk aklımıza gelen, Türkiye’de “İnsan Hakları Kurumu” diye bir kurum var, 2012 yılında kurulmuş. Niye bu kurumun kanununda değişiklikler yapılmak yoluna gidilmeksizin bu kurum lağvedilerek yeni bir kurum kurulmaktadır? Ben eski kurumun kanununu inceledim. Orada fark ettiğim şey, o kurum üyelerinden 2 tanesi, 1’i Türkiye Barolar Birliği kanalıyla, 1’i de Yükseköğretim Kurulu kanalıyla belli branşlarda belli yetkinliği olanlar aranarak atanıyor idi. Son zamanlarda Hükümetimizin alışkanlık hâline getirdiği -her tarafa- hayatın bütün alanlarını bir iki kişi tarafından belirleme temayülün bir sonucu olarak mı bu kurumu lağvedip yeniden bir kanun hazırlıyoruz?

Keza, üye seçiminde dört yıl gibi bir kısa sürenin konulması, yenilenmede de boşalan üyenin yerine atanan üyenin bu dört yılı tamamlaması bu kurumların bağımsızlığı ve özerkliğiyle bağdaşmayan hususlardır. Bu sürenin biraz daha uzun, yedi yıl gibi bir süre olması ve boşalma anında da yeni atanının yine yedi yıllığına görev yapması dünyada da bu tür kurumlarda mutad hâl gelen bir uygulamadır.

Yine bu kurula baktığımızda şunu görüyoruz: Türkiye’de insan hakları ihlalleriyle, eşitlikle ilgili karar alacak 11 kişi atanacak ama birinci başkanını ve ikinci başkanını atama ehliyetine, atama kabiliyetine, içlerinden hangisinin başkan olacağını bilecek kadar yetkinliğe sahip olmayan insanlar. Böyle bir anlayış kabul edilebilir bir şey değildir arkadaşlar. Kurul kendi başkanını ve ikinci başkanını seçemiyor ise çok hayati alanlarda nasıl karar verecektir? Bunu yine dikkatlerinize sunmak isterim. Biliyorsunuz, bu başkan ve ikinci başkan, 10’uncu maddeye göre, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmektedir. Böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değildir.

Ama bütün bunlardan daha garip olanı, başarısını, bugünkü -turnak içinde- zaferini, ayırma, kayırma ve buyurmaya dayandıran bir iktidar tarafından bu kanunun hazırlanmış olmasıdır. Ayırmayla ilgili bir örnek vermek isterim. TÜRK EĞİTİM-SEN’e bağlı 8.600 okul idarecisi görevinden alınmıştır. Yine bunlardan, Bursa’nın Mustafakemalpaşa ilçesinde 16 idareciden 14’ü görevden alınmış ve şu anda devam eden, Türk Ceza Kanunu’nun 122’nci maddesine göre nefret ve ayırma suçundan devam eden bir mahkeme vardır, çünkü bu suçun kapsamı dışında bu durumu izah edecek herhangi bir husus bulunmamaktadır.

Yine kayırma konusunda, atamalarda yazılı imtihanı kazananların 20 katına kadar adam çağırarak mülakata, herhâlde kayırmadan başka bir sözle izah edilebilecek bir husus değildir.

Nihayet buyurma konusunda da yargıya güvenin yüzde 20’lerin de altına indiği bir ülkede yaşıyor olmamız gerçeğini hatırlatmak yeterlidir.

O bakımdan, ayırmadan, kayırmadan ve buyurmadan Meclisimizin yasama görevini kendi vicdanı ve kendi gündemine hâkim olacağı bir ortamda yapması umuduyla hepimize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, grup başkan vekilleriyle ve Sayın Bakanla görüşmek istiyorum.

On beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.27

ON BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin On Birinci Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon burada.

Hükûmet burada.

6’ncı maddede kalmıştık.

6’ncı madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 6’ncı maddesinin (3)’üncü fıkrasının sonunda yer alan “reddedemez” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve çalışanın işini sonlandıramaz” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ruhi Ersoy

Erkan Haberal

Arzu Erdem

Osmaniye

Ankara

İstanbul

Zihni Açıba

Mehmet Parsak

Mustafa Mit

Sakarya

Afyonkarahisar

Ankara

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı’nın 6’ncı maddesinin (6)’ncı fıkrasının aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz. 30.03.2016

(6).- “Her kişi kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete almada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmez, hizmetin görüleceği yer veya hizmetle ilgili olarak bilgi edinmek isteyen kişi aleyhinde, bilgilenme, başvuru, çalışma ve çalışmanın sona ermesi süreçleri dahil olmak üzere, hizmetle ilgili süreçlerin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz. Ayrımcılık yasağı çalışma yeri, çalışma koşulları, ücret ve diğer mali hak ve menfaatler, hizmet içi eğitim, sosyal menfaatler ve benzeri hususları da kapsar.”

Şenal Sarıhan

Mahmut Tanal

Gamze Akkuş İlgezdi

Ankara

İstanbul

İstanbul

Zeynep Altuok

Erkan Aydın

Hilmi Yarayıcı

İzmir

Bursa

Hatay

Özgür Özel

Manisa

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin tasarıdan çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Çağlar Demirel

Sibel Yiğitalp

Diyarbakır

Diyarbakır

Diyarbakır

Bedia Özgökçe Ertan

Behçet Yıldırım

Van

Adıyaman

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adıyaman Milletvekili Sayın Behçet Yıldırım konuşacak.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 6'ncı maddesi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İnsan haklarını korumaya yönelik düzenlemeler, kamu otoritelerine karşı daha korunmasız durumda olan bireylerin insan hak ve hürriyetlerini düzenleyen, koruyan ve bu mekanizmaları yaratmaya çalışan düzenlemelerdir. Kurulun görevlerini icra edebilmesi için, zaten bir güç kaynağı olan Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanından ayrı, bağımsız bir seçilme usulü olmalıdır. Bu görevleri bizzat Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanınca seçilmiş bir kurulca yapılacak olması ayrımcılığın tam kendisidir. Çünkü, bu kurulun oluşumunda, ne muhalefetin ne Meclisin ne de sivil toplum örgütlerinin bir önerisi belirleyici olmayacak, hiçbir şekilde bu kurulun oluşumunda bu kesimler temsil ve ifade edilmeyecektir. Şimdi, bu, kanunun özüne, ruhuna aykırı değil midir? Kanunun kendisi başlı başına bir ayrımcılık örneği olmuyor mu?

Mesela, bugünlerde Dündar ve Gül'ün duruşmalarda herhangi bir ayrımcılığa uğramamaları için bu kurul tarafından duruşmalar izlenemeyecek mi? Bugünkü duruma baktığımızda duruşmaların aileniliği ilkesi gereği herkesin duruşmaları izleyebilmesi gerekirken konsoloslukların duruşmayı izlemesi bile birinci ağızdan kınanırken, bu kadar özgürlüğü olmayan ve göbekten Hükûmete bağlı bir kurul izleyebilecek mi?

Mesela, akademisyenlere yönelik beyanlara ilişkin “Hiç kimse mahkemelere telkin veya tavsiyede bulunamaz.” bizim mevzuatımızda yer almıyor mu? Yer alıyor. Peki, buna karşı bu kurul adil yargılama hakkının ihlal edildiğini, ayrımcılık yapıldığını, hücrelere konularak işkence yapıldığını ifade edebilecek mi?

İnsan Hakları Kurumuyla ilgili yapılacak düzenlemelerin genel bir kabulü doğurması gerektiği kanaatindeyiz. Yani üyelerin seçimi, başkanın seçimi, hem iktidarın hem muhalefetin hem kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının hem de sivil toplum örgütlerinin katılımıyla oluşmalıdır. Bugün

iktidardasınız ama yarın olmayabilirsiniz. Her iktidara gelen kendi kurul üyelerini ve başkanını seçerse, bu halkın, bireyin temel hak ve hürriyetlerini korumaktan ziyade iktidara paralel edeceği aşikârdır. Sanki temel hak ve hürriyetleri koruyan, hak ihlallerinin önüne geçecek bir kurul kurulmayacak da iktidarı korumak ve kollamak görevi olan bir devlet dairesi kuruluyor. Hak ihlali yapan Hükûmete karşı, kendisini oraya atayan, göbekten Hükûmete bağlı bir kurum hak savunuculuğu yapacak, öyle mi? Bunu ülkede kime anlatırsanız güler. İnsan hakkı ihlalleri devlet kaynaklı ihlallerdir. Şimdi, biz devlet kaynaklı ihlallerin ortadan kaldırılması görevini tümüyle devletin resmî kurumlarına teslim ediyoruz.

Kurulların oluşumuna ilişkin örnek verdiğiniz Avrupa ülkeleri, Belçika, Danimarka, Hollanda, İsveç, Almanya, İngiltere ile bizim ülkemizin demokratik standartlarının da aynı seviyede olduğunu düşünüyor musunuz? Bu Avrupa ülkelerinin hak ihlali sayısı ile ülkenin hak ihlali sayısı arasında nasıl bir oran, nasıl bir fark var haberiniz var mı? Sadece mevzuat çıkarmakla hak ve özgürlükleri koruyamazsınız. Bu mevzuatın uluslararası kriterlere uygun kullanılması gerekmektedir. Yine, bu uygulamanın uluslararası kurumlar tarafından yakından izleneceği aşikârdır.

Şu an ülkede uygulanan hak ihlallerine baktığım zaman, bırakın ayrımcılıkla mücadeleyi, yaşam hakkı uluorta ihlal edilmekte. Bu hak ihlaliyle ilgili ne yapılmış? Hukuksuz ve kanunsuz uygulanan sokağa çıkma yasakları sırasında sivil insanlar öldürülmüş. Yine, kadın bedeni üzerinden insanlık onuru ayaklar altına alınıyor. Roboski bir ihlal değil miydi? Cezaevinde her gün yaşanan hak ihlalleri ne oldu? Şimdi, bunlara ilişkin, bunların sorumlularının açığa çıkarılması... Bu ülkede mevzuat yok mu ki yeni ihlallere ilişkin ciddi bir önlem alınmıyor ve bu sorumlular cezalandırılmıyor?

Kısacası, bu yasayla insan haklarını korumaya yönelik olarak beklenen işlevi yerine getirmekten uzak, yeni bir kamu birimi yaratılmış bulunmaktadır. İnsan hakkı ihlallerinin en büyük ihlalcisinin devletler ve hükûmetler olduğu dolayısıyla ihlalleri önlemeye, hakları korumaya yönelik olarak oluşturulacak bir kurumun da yönetim hiyerarşisinden bağımsız olması gerektiği herkes tarafından ifade edilmiştir. İnsan hakları ihlallerinde, belirli bir birikimi ve deneyimi olan sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını kolaylaştırıcı yasal düzenlemelerin Meclise getirilmesinin hem ülke hem de Avrupa Birliği kriterleri konusunda daha faydalı olacağı kanaatinde olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Kayışoğlu, Sayın Aydın, Sayın Üstündağ, Sayın Hürriyet, Sayın Emir, Sayın Sertel, Sayın Tanal, Sayın Tarhan, Sayın Arslan, Sayın Altiok, Sayın Yıldız, Sayın Zeybek, Sayın Özdemir, Sayın Demirtaş, Sayın Yarayıcı, Sayın Yarkadaş, Sayın Şeker, Sayın Kara.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin (6)'ncı fıkrasının aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz. 30/03/2016

(6).- “Her kişi kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete almada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmez, hizmetin görüleceği yer veya hizmetle ilgili olarak bilgi edinmek isteyen kişi aleyhinde, bilgilenme, başvuru, çalışma ve çalışmanın sona ermesi süreçleri dahil olmak üzere, hizmetle ilgili süreçlerin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz. Ayrımcılık yasağı çalışma yeri, çalışma koşulları, ücret ve diğer mali hak ve menfaatler, hizmet içi eğitim, sosyal menfaatler ve benzeri hususları da kapsar.”

Erkan Aydın (Bursa) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Sayın Erkan Aydın konuşacak.

Buyurun Sayın Aydın. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı hakkında söz almış bulunmaktayım.

Ama, çocuk haklarının, kadın haklarının çiğnendiği, insan hak ve özgürlüklerinin yok sayıldığı, bu hak ihlallerini yapanların gereken cezayı almadığı bir süreçte, sanki her şey tozpembe olacaktı gibi bu tasarımı konuşmak Pollyannacılık oynamaktan öteye gitmiyor.

Madde, istihdamda ve iş yaşamında ayrımcılığı kaldırmayı amaçlıyor. Akla hemen şu soru geliyor: Şu an kamuda ya da özel sektörde AKP il ve ilçe teşkilatından kâğıt getirmeden istihdam yapmak mümkün mü? Tabii ki hayır. İşe mi girmek istiyorsunuz? AKP'li bir isimden referans getirmediğiniz sürece işsiz ve açsınız demektir. Özel sektöresiniz ve adil bir istihdam yapacaksınız, eğer bunu yaparsanız yandınız; illaki AKP'li birilerinin aracılığını kabul etmek zorundasınız yoksa sizin için durum fena. Ertesi gün, Hükûmet adına çok sayıda memur iş yerinizi denetime gelir ve sizi pişman ederler.

Eselden kamuda yükselmeye liyakat vardı, şimdi yerini AKP'ye sadakat aldı. Eğer bir adım yükselmek istiyorsanız yolunuz iktidar partisinden geçmek zorunda. Mesela TRT'yi örnek alalım. TRT'de oldu da yükselmek istiyorsunuz; önce AKP'li etkili birini bulacaksınız, bu da yetmiyor, AKP'nin kurduğu BİRLİK HABER-SEN'e tam bağımlılığınızı bildireceksiniz, AKP'li sendikanın bilgisi dışında da atama yapılmasının mümkün olmadığını farkına varacaksınız. Bu konuda yüzlerce örnek verilebilir. Şimdi, biz böyle bir gerçeği yok sayıp Hükûmetin yönettiği bu kurumdan adalet mi bekleyeceğiz? Devletin iç dinamiklerinin yerle bir edildiği, siyasi ayrımcılığın, kayırmacılığın tarih boyunca hiç böylesine yükselmediği bir dönemde Hükûmetin kendi eliyle yaptığını kendisinin düzeltmesini beklemek çocukça saflıktan öteye geçmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye on dört yıldan bu yana, sermaye açısından giderek esnekleşen, rekabete açık bir çalışma yaşamını, emek açısından ise giderek kuralsızlığı, örgütsüzlüğü barındıran bir ülke hâline geldi. En doğal hak çalışma hakkıdır ancak Türkiye'de çark tersine dönmektedir. Türkiye'de resmî rakamlar ile gerçek işsizlik birbiriyle çelişmekte ve işsizlik de her gün artmaktadır. Bu çerçevede, işsizlik oranı neredeyse 2 katına çıkmakta ve halkımız aldatılmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında siyaseten kadrolaşma had safhaya ulaşmış, bu nedenle bir yandan kamu hizmetlerinin kalitesi düşerken diğer yandan sürgün ve görevden alma gibi uygulamalar yoluyla çalışanlar cezalandırılmaya başlamış ve deyim yerindeyse devlet kuralsız istihdamın merkezi olmuştur.

Madde, çalışma yaşamında kadınları da güvence altına almayı amaçlamaktadır. Oysa, çalışma hakkıyla ilgili sorunlar kadınlar, çocuklar ve gençler gibi çalışma hayatının özel olarak korunması gereken gruplarını da daha derinden etkilemektedir. Türkiye'de her 3 kadından 2'si işsizdir. İstihdam edilen kadınların yüzde 70'i kayıt dışı çalışmaya devam etmektedir. Kayıt dışı çalışan yani işverenin sigorta primlerini ödemediği kadınlar da Sosyal Güvenlik Kurumu dışındadır.

Kadınlara yönelik şiddetin rakamlarını vermeyeceğim ama en üst düzeyde söylenen "Kadın ve erkek fitratı gereği eşit değildir.", "Topluluk içinde kâhkahayla gülmek iffetsizliktir.", "Hamile kadının sokakta dolaşması uygun değildir.", "Kürtajla çocuğun öleceğine kadın ölsün." sözleri hâlâ aklımızdadır. Bu zihniyetin bilinçli olarak geliştirdiği böylesine bir ortamda kadının çalışma haklarının güvence altına alınacağına inanmıyoruz. Önce zihniyetin değişmesi gerektiğini vurguluyor, insan hakları ve eşitliği sağlamayı amaçlayan kurumun çalışmalarının maalesef, kâğıt üzerinde kalacağını düşünüyor ve buna da "ret" oyu vereceğimizi söylüyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama...

Herkes burada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok çıkan oldu. Kapatalım kapıları, bakalım buradalar mı? [AK PARTİ sıralarından alkışlar(!)]

BAŞKAN – "Hareket olsun." diyorsunuz yani!

Sayın milletvekilleri, lütfen... Sayın milletvekilleri...

Alkış da aldın!

Sayın Özel, Sayın Sarıhan, Sayın Kayışoğlu, Sayın Ağbaba, Sayın Üstündağ, Sayın Hürriyet, Sayın Demir, Sayın Sertel, Sayın Aydın, Sayın Altıok, Sayın Arslan, Sayın Tarhan, Sayın Tanal, Sayın Yıldız, Sayın Demirtaş, Sayın Zeybek, Sayın Özdemir, Sayın Emre, Sayın Yılmaz, Sayın Tüm.

İki dakika süre veriyorum ve yoklama için süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 149) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrasının sonunda yer alan "reddedemez" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve çalışanın işini sonlandıramaz" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ruhi Ersoy (Osmaniye) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Mustafa Mit konuşacak.

Buyurun Sayın Mit. (MHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA MİT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı'nın 6'ncı maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tasarının 6'ncı maddesi, gerek kamu kurum ve kuruluşlarındaki ve gerekse özel sektörde istihdam ve işle ilgili süreçlerde ayrımcılık yasağını düzenlemektedir. Yine, tasarının 6'ncı maddesinde, işe başvurmaların annelik, gebelik, çocuk bakımı gerekçeleriyle reddedilemeyeceği düzenlenmektedir.

Değerli milletvekilleri, birçok düzenleme gibi bu tasarı da Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesinde Genel Kurula getirilmiştir yoksa Hükûmetin böyle bir tasarrufunun olmayacağını da hepimiz biliyoruz. Düzenlemeyle, vatandaşlarımız arasında eşitlik ilkesine göre hareket edilmesi kanun hükmü hâline getirilecektir. Esasında, başta Anayasa'mızda olmak üzere birçok kanunda vatandaşlar arasında eşitlik temel kuraldır. Ancak, uygulamada böyle olmadığı da hepimizin malumudur. Anayasa'nın 70'inci maddesi "Her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez." denilmektedir. Peki, sonuç acaba böyle midir?

İktidara yakın olmayan hiçbir kimse bu hakkını kullanamaz, kanun da budur. Bunu teminen ve adaleti gerçekleştirmek maksadıyla, Milliyetçi Hareket Partisinin de ortak olduğu 57'nci cumhuriyet Hükümeti döneminde kamu personel alımında liyakati esas alan Kamu Personel Seçme Sınavı getirilmiştir. Bugün ise -geçen on üç yıllık iktidar döneminde- kamu personel alımında herkesin bildiği, geçerli olan bir kriter vardır; o da iktidara yakın olma kriteridir. Yani, kanunu çıkarmak ile kanunu uygulamak farklı şeylerdir.

Bir yandaş memur sendikası vardır. Bu sendikaya üye olmayan herhangi bir memurun yükseldiği görülmemiştir. Birim müdürleri, personeli bu sendikaya üye olmadan herhangi bir derece, kadro, üst göreve gelmemiştir ve bu sendikaya da üye olmaya zorlanmaktadırlar. Getirilen tasarıyla bu gibi uygulamaların engelleneceği hüküm altına alınmaktadır. Birim müdürlerinin, başkanlarının personeli zorlamaları yasak olmasına rağmen, bu uygulanmaktadır. Bu adaletsizlik, her yerde, her kademede de mevcuttur.

Türkiye'nin sıcak gündeminde bulunan KPSS soru hırsızlığı yargıya intikal etmiştir. Bu hırsızlar, bu cesareti nereden almaktadır? "Paralel" deyip işin içinden sıyrılamazsınız. Siyasi sorumluluk ahlakıdır. AKP il ve ilçe başkanlarının kartvizitleri olmadan hiç kimsenin işe giremediği bir gerçektir. Bugün, KPSS sınavı sonucu yeterli olmuyor, bir de mülakat icat ettiniz. Kaç kişi alacaksanız 20 katı insanı çağırıyorsunuz, kartvizitlerine göre insanları "iş kazandı" veya "kazanmadı" diye tasnif ediyorsunuz.

"Bakan kontenjanı" adı altında eşi dostu önce özel kalemde, basın sözcülüğünde işbaşı yaptırıp kadroya alarak şef, müdür, başkan, başkan yardımcısı gibi diğer devlet personeli olarak başka yerlere aktarıyorsunuz.

Şimdi Genel Kurula gelen bu tasarı kanunlaştığı takdirde ne değişecek? Yukarıdaki adaletsizlikleri yapanlar yine işbaşında değil midir?

Değerli milletvekilleri, diğer taraftan, yukarıda saydığımız olumsuzlukların ortadan kaldırılması için oluşturulması düşünülen kurum düşünce olarak doğrudur ancak bu kurumun oluşumunda da yine aynı kriterler geçerli olacağından yani iktidar referanslı olacağından sonucu bugünden bellidir çünkü bu iktidarın sicili ortadadır diyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Mit.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oya sunmadan önce Komisyon Başkanının 6'ncı madde üzerinde bir düzeltme talebi vardır, kendisine söz vereceğim şimdi.

Buyurun Sayın Başkan.

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun redaksiyon yetkisi kapsamında, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamındaki iş ve iş görme sözleşmelerinin tasarı kapsamına dâhil olduğu hususunda hiçbir tereddüt ve farklı yoruma mahal verilmemesi amacıyla tasarının 6'ncı maddesinin (5)'inci fıkrasına "sözleşmeleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "de" ibaresinin eklenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Komisyonun bu düzeltmesiyle birlikte maddeyi oylarınıza sunacağım. Kanunun yazımı sırasında gerekli düzeltme yapılacaktır.

Maddenin oylanmasına açık oy talebi vardır.

6'ncı maddenin oylanmasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir önerge vardır.

Önergeyi okutup imza sahiplerini arayacağım.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 6’ncı maddesinin oylamasının İç Tüzük madde 81 hükümleri uyarınca açık oylamayla yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel	Şenal Sarıhan	Erkan Aydın
Manisa	Ankara	Bursa
Murat Emir	Tahsin Tarhan	Nurettin Demir
Ankara	Kocaeli	Muğla
Fatma Kaplan Hürriyet	Akın Üstündağ	Kemal Zeybek
Kocaeli	Muğla	Samsun
Ahmet Tuncay Özkan	Hüseyin Yıldız	Candan Yüceer
İzmir	Aydın	Tekirdağ...”

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Burada olup olmadıklarını aramadınız Başkanım.

BAŞKAN – Kontrol etmemiz gerekiyor, yeniden başlıyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 6’ncı maddesinin oylamasının İç Tüzük madde 81 hükümleri uyarınca açık oylamayla yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel, Manisa Milletvekili? Burada.

Şenal Sarıhan, Ankara Milletvekili? Burada. (AK PARTİ sıralarından “Ayağa kalksınlar.” sesleri)

Sayın milletvekilleri... Burada çalışıyoruz, lütfen...

Erkan Aydın, Bursa Milletvekili? Burada.

Murat Emir, Ankara Milletvekili? Burada.

Tahsin Tarhan, Kocaeli Milletvekili? Burada.

Nurettin Demir, Muğla Milletvekili?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Burada yok.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Takabbül ediyorum, üstleniyorum.

BAŞKAN - Nurettin Bey nerede? Nurettin Bey yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Takabbül ediyor, üstleniyor efendim Barış Yarkadaş. (AK PARTİ sıralarından “Yok, yok, yok.” sesleri)

BAŞKAN - Bir dakika arkadaşlar, niye bağırıyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Takabbül edebilir efendim.

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar...

Fatma Kaplan Hürriyet, Kocaeli Milletvekili? Burada.

Akın Üstündağ, Muğla Milletvekili? Burada.

Kemal Zeybek, Samsun Milletvekili? Burada.

Candan Yüceer, Tekirdağ Milletvekili? Burada.

Kazım Arslan, Denizli Milletvekili? Burada.

Cemal Okan Yüksel, Eskişehir Milletvekili? Burada.

Niyazi Nefi Kara, Antalya Milletvekili? Burada.

Atila Sertel, İzmir Milletvekili? Burada.

Veli Ağbaba, Malatya Milletvekili? Burada.

Aytuğ Atıcı, Mersin Milletvekili? Burada.

Sibel Özdemir, İstanbul Milletvekili? Burada.

Orhan Sarıbal, Bursa Milletvekili? Burada.

Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa Milletvekili? Burada.

Hüseyin Yıldız, Aydın Milletvekili? Burada.

Sayın Özel, bir arkadaşınız daha imzalayabilir mi lütfen?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mahmut Tanal. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Tanal imzaladı, burada.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Kabul etmeyenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kabul edilmedi.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kabul edilmedi. (CHP, HDP ve MHP sıralarından alkışlar)

Ad okunmak suretiyle yapılacak, kabul edilmedi.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, ben şu anda oylamanın elektronik yapıpıp yapılmamasını oylamaya sundum, tamam, bitti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, kabul edilmedi.

BAŞKAN - Bu demektir ki elektronik yapılmayacak, tamam.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ad okunmak suretiyle yapılacak demektir.

BAŞKAN - Hayır, elektronik yapılmayacak demektir.

OKTAY VURAL (İzmir) – Tamam, doğru.

BAŞKAN - Dolayısıyla da açık oylamaya gireceğim şimdi, lütfen...(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, ad okumak suretiyle yapacaksınız.

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Vural, çözmeye çalışıyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) - Oy pusulalarını bastırın, ona göre oylamayı açık oylama şeklinde yapın.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, niçin oylama yaptığınızı lütfen Genel Kurula izah edin.
Kafa karışıklığının giderilmesi lazım.

OKTAY VURAL (İzmir) – İzahı yok.

BAŞKAN – Grup başkan vekilleri, görüşmeye...

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.39

ON İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 01.19****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63’üncü Birleşiminin On İkinci Oturumunu açıyorum.

149 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemin 2’nci sırasında yer alan, İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 170)

BAŞKAN- Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemin 3’üncü sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 87)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun olmayacağı anlaşıldığından, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 31 Mart 2016 Perşembe günü, alınan karar gereğince saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

İyi geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 01.21

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

63'ÜNCÜ BİRLEŞİM
30 MART 2016 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİSİ

Genel Kurulun;

5, 12, 19 ve 26 Nisan 2016 Salı günü birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

30 Mart 2016 ile 6, 13, 20 ve 27 Nisan 2016 Çarşamba günü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

30 Mart 2016 Çarşamba günü Birleşiminde 34 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

31 Mart 2016 Perşembe günü Birleşiminde 39 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Genel Kurulun haftalık çalışma günlerinin dışında 1 Nisan 2016 Cuma günü saat 14.00’te toplanarak; bu günü Birleşiminde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 44 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24.00’te günlük programın tamamlanamaması halinde günlük programın tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerde Genel Kurulun saat 14.00’te toplanması,

Yukarıda belirtilen birleşimlerin dışında, 26’ncı Dönem 1’inci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 24.00, Çarşamba ve Perşembe günleri 14.00 – 24.00 saatleri arasında;

Çalışmalarını sürdürmesi,

149 ve 170 Sıra Sayılı Kanun tasarılarının İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

149 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 16’ncı maddelerden, ikinci bölümünün 28’inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları ile Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 17 ila 30’uncu maddelerden oluşması,

170 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 5’inci maddelerden, ikinci bölümünün 6 ila 12’nci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.3.2016 tarihli 59’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Dışişleri Komisyonu

30.3.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

* Adalet Komisyonu

31.3.2016 Perşembe - Saat: 10.30

* Meclis Araştırması Komisyonu (Aile Bütünlüğünün Korunması)

30.3.2016 Çarşamba - Saat: 10.00

31.3.2016 Perşembe - Saat: 10.00

* Milli Savunma Komisyonu

31.3.2016 Perşembe - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

63'ÜNCÜ BİRLEŞİM

30 MART 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI



2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER



3 – SEÇİM



4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER



5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI



6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER



7 – SÖZLÜ SORULAR



8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 149)** Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Tasarısı (1/596) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 170)** İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (**) (X)

3.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

4.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

5.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

6.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

8.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı (1/324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

9.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/327) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

11.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

12.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan kanun tasarı ve tekliflerini gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

13.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 38)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

26.- (S. Sayısı: 46) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 49) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

33.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

34.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

35.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

36.- (S. Sayısı: 62) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) (X)

37.- (S. Sayısı: 88) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) (X)

38.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

39.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 107)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

76.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

77.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

78.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

79.- (S. Sayısı: 116) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

80.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

81.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

82.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

83.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

84.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

85.- (S. Sayısı: 126) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

86.- (S. Sayısı: 127) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

87.- (S. Sayısı: 128) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

88.- (S. Sayısı: 129) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

89.- **(S. Sayısı: 130)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 131)** Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 132)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 133)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 135)** Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı ile Karadağ Dışışleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 137)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 139)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 141)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/493) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

102.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

103.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

104.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 145) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Karadağ Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/515) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Bahreyn Krallığı Hükûmeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Karadağ Hükûmeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükûmetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükûmetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükûmeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/527) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkanlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/619) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)



